

A I S - E I R I D H

N A

Gal 11 E g

Sean Chánoin Albannaich;

N O,

An nuadh Oranaiche Gaidhealach.

Le ALASTAIR MAC-DHONUILL, Bailli Chana.

Ris am bheil coimh-cheangailte,

EIDER-THEANGAIR am mineachadh ann
am Beurla gach cruaigh fhacall a tharlas
anns an leabhar so.

Clo-bhuilt' ann

D U N E I D I U N N,

Go feim an Ughdair.

M D C C L I.

• A I S - E I R I D H

• N A

• *Classi Cyprioi Aliensis*?

• N G

• *Annales Otoniani* 1700

• *Annales Otoniani* 1700

• *Annales Otoniani* 1700

Do an UASAL ONARACH,
 BHALTAIR MAC-PHARLAIN,

Triath CHLANN-PHARLAIN.

UASAIL OIRDHEIRC,

IS e ar stuiddearra mor doi'-chíof-
 aicht', agus ar n eolus neamh-
 chummannta, anns gach ni a
 bhuineas do dh' fhaolum agus do
 sheanchas; go sonraicht', ar gaol
 gun choi'-meas do na nithe sin a
 bhuineas do ar duthaich agus do
 ar canoin mhathaireil féin, a bhrof-
 taich me chum an obair fo chuir fo
 ar díidionn. Uimesin tha me doch-
 usach go fuiling sibh fo ar tearmann
 i, chum gur luaithite ghabhar speis
 agus

agus tlachd dh' i, ann measg gach
dream a thuigeas a chanoin so. Oir,
feadaidh me radh gun bhrosgul,
nach b' urrainn i bhi ni ba fhábhailte
fo thearmann neach air bioth eile.

Tha ar cliu mor agus ar n alladh
chomh-lan-shoilleir cheana, as nach
ruig mise leas ann so toiseachadh ri
mheadachadh ; a bhar gur fior
chinnteach me, nach bheil ni air
bioth is graineile, agus is fuathaiche
libhs', na ni sin a bhiotas cosoil ri
brosgul no miodul. Agus ann lan
dóchus, go faidh an obair mheanbh
so, ar dion agus ar comaradh,

*Tha me le mor spéis agus urram,
ar seirbheis each fior umhuil,*

ALASTAIR MAC-DHONUILL.

The P R E F A C E.

THE following work is presented to the public for two reasons. One is, the hopes the author entertains, that the publication of those poems wrote some time ago, for the amusement of a private gentleman, may afford some entertainment to those versed in this ancient and comprehensive language; and raise in others a desire to learn something of it, if they can be brought to think, that it may possibly contain in its bosom the charms of poetry and rhetoric, those two great sources of pleasure and persuasion, to which all other languages have owed their gradual advancement, and, in these improving times, their last polish and refinement.

The other reason of their publication at present is, to bespeak, if possible, the favour of the public, to a greater collection of poems of the same sort, in all kinds of poetry that have been in use amongst the most cultivated nations, from those of the earliest composition to modern times; their antiquity either proved by historical accounts, or ascertained by the best tradition; with a translation into ENGLISH verse, and critical observations on the nature of such writings, to render the

work useful to those that do not understand the **GALIC** language. And if such a series can be made out, besides the general agreeableness of the thing itself, nothing perhaps will better contribute to discover the progress of genius, through all its different degrees of improvement, from extreme simplicity, to whatever height we shall happen upon examination to find it, amongst this people; and from thence we shall be able to judge, what further improvements it might have received, had the same happy circumstances concurred in its favour, to which other languages, whether living or dead ones, have owed their success. An agreeable inquiry, surely! and one would think not displeasing, even to the inhabitants of the lowlands of Scotland, who have always shared with them the honour of every gallant action, and are now first invited to a participation of their reputation for arts, if that too shall be found, on an impartial scrutiny, to be justly claimed by them.

Nor need it surprise any one, that this genius should be found among a people so remote from the commerce of nations famous for arts and sciences, and now relegated to an obscure, neglected corner, who considers, that the **CELTIC** nation, of which they are a small, but precious remain, once diffused itself over a great part of the globe. From its

bosom

bosom have issued the conquerors of Rome, the planters of Gaul, Britain, Ireland; still found subsisting in this last, in Wales, in some parts of Spain, and along the coast of France; once great and flourishing in Asia; and peculiarly distinguished, in having one of the holy epistles of the great Apostle of the Gentiles addressed to them. A people so extensive and numerous, could not fail of having made considerable improvements amongst them, though many of their monuments are lost, and the greatest monument of all, the language, entirely neglected.

It would be agreeable, to trace the progress of their genius as far as it is now possible to discover it, through all its modifications and changes; to observe what different tinctures, as one may say, it has received, from the many different climates, people, and customs, through which, as so many strainers, it has passed. But as this is a work of a much longer detail than can be executed in this place, we shall leave the further prosecution of this notion, to a more favourable opportunity. We cannot however but testify our surprise, that in an age in which the study of antiquity is so much in fashion, and so successfully applied to so many valuable purposes, whether religious or civil, this language alone, which is the depositary of the manners, customs, and

notions of the earliest inhabitants of this island, and consequently seems to promise, on an accurate review of it, the most authentic accounts of many things useful for us to know, should remain in a state, not only of total abandon, but, which is more astonishing, in an age so happily distinguished from all others, for freedom of thought, love of knowledge, and moderation, this people and this language should be alone persecuted and intolerated.

As for what concerns the following poems, and their author: As they are published in the GALIC language, only those that understand that tongue, are competent judges of them; and he submits them to their censure and indulgence; all his ambition being, to approve himself a lover of his country, and an inoffensive man.

For the more easy perusal of this work to those who are not expert in reading the language, though perhaps their mother-tongue, the following general rules are laid down, called by our grammarians the pronunciation of the secondary mutes. *bh* is always pronounced as a *v* consonant: as, from *Brú* (*a belly*), *Do bhru* (*thy belly*), must be read as if written *Do vru*. *ch* as the Greek χ , or as the Scots pronounce the *ch* in the words *character* and *chaos*: as, *Mo chlann* (*my children*),

children), must be read as if written Mo
 xlann. dh before a vowel, whether in the
 beginning or middle of a word, has the same
 pronunciation with y. So, Dhosan (unto
 him), and Cradhach (tormenting), must be
 read as if written Yosan, Crayax. fh is ne-
 ver at all pronounced. So, O fhir ! (O
 man!), Fhuil fein (his own blood), must be
 read O 'ir ! 'uil fein, gh is commonly pro-
 nounced as dh: so that these two letters are
 often used indifferently. mh is pronounced
 as a v consonant. So, Mo mhallachd dhosan
 (my curse unto him), must be read, Mo
 vallaχd yosan. ph is always pronounced as
 in the English. sh is pronounced as h alone,
 though s be commonly equal to the English sh.
 So, Sean (old), is to be read, Shean: but
 when the sense is changed, as if one was say-
 ing, O a shean duine ! (O old man!), the s is
 not to be pronounced, but read as if written
 O a hean duine ! But being (as we call it) the
 possessive letter, it must always be used. th
 has the like pronunciation. So, A theine
 loisgich ! (O burning fire !) must be read A
 heine loisgiχ.

It is likewise to be observed, that s loses
 its sound after t. So, Feadh an tsaoghaile
 (through the world), is to be read, Feay an
 taoyail. And also all the vowels that have
 this accent (') above them are to be pronoun-
 ced

ced long, in whatever part of a word it may occur.

No pains have been spared to render the language as plain and intelligible as reasonably can be expected. And in order to make the force and sound of the syllables approach as near as possible to that of the English, and to the more usual pronunciation of the generality of the highlanders, some quiescent letters formerly used in the Galic are thrown out; letters are frequently transposed; and some are changed, especially in words whose terminations are bh, instead of which, n and on are commonly used. As these innovations are intended for obtaining the ends above mentioned, it is hoped none will take them to be any trespass upon grammatical rules.

De AUCTORE testimonium.

Optime quem tellus genuit montana poeta,
Zoilus (euge !) tuum memo momordit opus.
Quis negat antiquam patriæ splendescere linguam
Ingenii mirâ fertilitate tui ?
Te licet eripiat fatum, tua fama manebit,
Atque tuas laudes secla futura canent.
Græcia Mænidem jaetat, Latiumque Maronem,
Tu quoque Montanæ gloria gentis eris.
Macdonaldorum cognomine nate vetusto
Nobilium, vates ingeniose, vale.

D. M.—.

An CLAR-INNISEACH.

Taobh.

M Oladh an ughdair do 'n tsean chánoin Ghailic	1		
Guidhe, na urnaidh an ughdair, do 'n Cheol-			
rai			
<i>Moladh Moraig</i>	—	—	11
<i>Mio-mholadh Moraig</i>	—	—	26
<i>Oran an tSamhraidh</i>	—	—	36
<i>Oran a Gheamhraidh</i>	—	—	43
<i>Oran na Fineacha Gaidhealach</i>	—	—	51
<i>Oran nuagh</i>	—	—	59
<i>Moladh air piob mhoir Mhic-cruimein</i>			65
<i>Oran ringhoil a bhottuil</i>	—	—	75
<i>Ault-ain-tsiucair</i>	—	—	82
<i>Oran a rinn duin'-uasul d'a chéile, &c.</i>			94
<i>Oran-luaigh no fúcaidh, &c.</i>	—	—	98
<i>Oran Mhorbhair Mhic-Siomoin</i>	—	—	103
<i>Oran do Ranull óg Mac-Mhic-Ailen, &c.</i>			109
<i>Oran a rinneadh a bhliaghna 1746</i>	—	—	116
<i>Oran nam bodach</i>	—	—	123
<i>Oran árrait</i>	—	—	134
<i>Oran do 'n gairir am breacan uallach</i>			139
<i>Oran úr</i>	—	—	144
<i>Oran Bachoil</i>	—	—	147

Morbhainn

<i>Marbhrainn do pheata Colum</i>	150
<i>Marbhrainn na b' Aiglonnaich</i>	153
<i>Oran do 'n gairir Tinneás na h' urehaid</i>	159
<i>Oran air fean-ais</i>	161
<i>Marbhrainn Ri Tearlach I. le Montrose</i>	166
<i>Le Montrose an uair bha e fein fa bheinne báis</i>	167
<i>Le Montrose do 'n pharlamaid, eidir-theangaicht'</i>	
<i>le</i>	169
<i>Oran do 'n gairir an Airce</i>	170
<i>Moladh a Chaimbeulaich dhuibh</i>	186
<i>Comh-radh, mar go b' ann eider carraig agus</i>	
<i>námbaid an Uisgebh</i>	192

A I S -

150
153
159
161
166
167
169
170
186
192

A I S - E I R I D H

N A

Sean Chánoin Albannaich;

N O,

An nuadh Oranaiche Gaidhealach.

Moladh an úghdair do 'n tsean chánoin Ghailic.

GUR h i 's crioch, árrait
Do gach caint fa 'n ghréin,
Go 'r smuainti f hásor
A phártachadh ri chéil' ;
Ar n intinnin a rúsgadh,
Agus rún ar crí,
(Le 'r gniomh, 'f le 'r giúlan,)
Súrd chuir air ar dí.
'S go laoigh ar beoil
A dh' iobra Dhia na 'n dhl,

'S i h ard chrioch mhór,
 Go bi toirt dósan cliu.
 'S e 'n duine féin,
 'S aon chréatair réasont ann,
 Go 'n d' thug toil Dé dh'a,
 Gibht le bhéul bhi caint :
 Go 'n chum e so,
 O 'n uile bhrúid go léir ;
 O ghibht mhór phriosoilis',
 Dheilbh na íomhaidh féin !
 Nam beirte balbh e,
 'S a theanga marbh na cheann,
 B' i 'n iargoin shearbh i,
 B' fhearr bhi marbh no ann.
 'S go h ioma cánoin,
 O linn Bhabel fuair
 A' sliochd sin Adhamh,
 'S i Gháilic a thug buaigh.
 Do'n labhradh dháicheil,
 An urram árd gun tuairms',
 Gun mheang, gun fháillinn,
 Is urra cách a luaigh.
 Bha Gháilic ullamh,
 Na glóir fior ghuineach cruaigh,

Air

Air feadh a chruinne
 Ma'n thuileich an Tuil-ruagh.
 Mhair i fós,
 'S cha teid a ghlóir air chall
 Dh' aindeoín gó,
 Is mio-rúin mhór na 'n gall.
 'S i labhair Alba,
 'S gallabhodaiche féin ;
 Ar flaith, ar priunnsái,
 'S ar diucanna gun éis.
 An tighe comhairl' an Righ,
 'Nuair shuigheadh air béinn' a chúirt,
 'S i Ghailic líobha,
 Dh' fhuasgladh sruim gach cùis.
 'S i labhair Colum,
 Alloil a chionnmhóir,
 Gach mith, is maith,
 Bha 'n Alba beag is mór.
 'S i labhair gaill, is gaidheil,
 Neimhchleirich, is cléir,
 Gach fear is bean,
 A ghluaiseadh teang' am béul.
 'S i labhair Adhamh,
 Ann a phárrais féin,

'S ba shiubhlach Gáilic
 O bheul álainn Ebh.
 Och tha bhuil ann !
 'S uireasach gann fa dhí,
 Gloir gach teanga
 A labhras caint seach i.
 Tha Laidiunn coimhliont',
 Torrthach, teann na 's leoir ;
 Ach sgalog thráilleil
 I do 'n Ghailic chóir.
 Sa 'n Athen mhoir,
 Bha Ghréigis córr na tím,
 Ach b' ion d'i h ordag
 Chuir fa h ór chrios grinn.
 'S go mín, slim, boidheach,
 Cuirteil, ró bhog líobh',
 An Fhraincis lóghar,
 Am pailis mór gach Ríogh ;
 Ma thagras cách orr',
 Pairt d' an ainbhícheach' féin,
 'S ro bheag a dh' fhágas
 Iad do dh' agh na cré.
 'S i 'n aon chánoin
 Am béal na 'm bárd 'f na 'n éisc,

'S fearr go caineadh,
 O linn Bhabh fein.
 'S i 'f fearr go moladh,
 'S a 'f torrthunnaiche gléus,
 Go rann no laoidh,
 A tharraig gaoth roi' bhéul.
 'S i 'f fearr go comhairl',
 'S go gnomhach chuir go féum,
 Na aon teang' Eorpach,
 Dh' aimhdheoin bósáid na 'n gréang.
 'S i 'f fearr go rosg,
 'S air chosamh a chuir duain ;
 'S ri cruaigh uchd cosgair,
 Phrofnachadh an tfluaigh.
 Ma choinne bár,
 'S i 'f tábhachdaich bheir buaigh,
 Go toirt a bháis
 Do 'n eugcoir dháicheil chruaigh.
 Caint laidir, ritheach,
 Is neimhliotach fuaim ;
 'S i seadhoil, fliochdor,
 Briosgħlorach, mall, luath.
 Cha 'n fheim i iasad,
 'S cha mhó dh' iarras uath' ;

O 'n tsean mhathair chiatoch,
 Lan do chiadamh buaigh !
 Tha i-féin doannan,
 Saibhir, maoineach, flán ;
 A tighean-taisce,
 Dh' fhoclabh gasda lán.
 A' chánoin, scappach,
 Thaippi, bhlasta, ghrinn !
 Thig le tarstar
 Neartor, o beul cinn.
 An labhairt shíolor,
 Líonor, 'f mílteach buaigh !
 Shultor, bríoghor,
 Fhíorghan, chaoi nach truaill !
 B' i 'n teanga mhilis,
 Bhionfholach, 's an dán ;
 Go spreigeoil, tioram,
 Ioroltach, 'f i lán.
 A chánoin cheolor,
 Shóghor, 'f glórmhor blas,
 A labhair móirshliochd
 Scóta, is Gaidheil ghlais.
 'S air reir Mhic Comb,
 An t ughdar mór ri luaigh !

'S i 's freamhach óir,
'S ciad ghrámaír glóir gach fluaigh.

*Guidhe, no urnaigh an ughdair, do 'n Cheol-
rai, &c.*

A Cheolrai mhór tha 'n tamh go h árd,
Seallamh a níos ;
Nach cluinn fibh ar daltan air lar,
Ag atach a chios ?
E lúdhadh a ghlún' ris a pháirc,
'S a shuilin a suas,
'G afnachadh uirasan báird,
Gun cháird a nuas.
Laoigh a bheoil le criodha tiom
D' an iobuirt go cruaigh :
Freasdlabh do 'n altair 'f an tím ;
Diolabh dh'a duais.
A naonair, inghinn' Jupiter áird,
'S Mhenemhosene chaoimh ;
Séidibh m' aignidh le 'r piobanabh áidh
'S deilbhim meadrach nach claoen.
A Chlio, mhaiseach, thaobh barrachd t aos,

'S

'S do bhreth roimh chách,
 Cha 'n iarram d' a d' bhuaghans' ach braon,
 'S bi'dh m' achoini páit.
 Urania, tilg chugam d' a d' stóir,
 Na dh' fhosglas mo bhéul,
 Sgaoil mo ghlasan le t eochraichin óir ;
 Taisbein do dhéirc.
 Chaliope, a reil-iuil na'n duan,
 Réitich mo shnuim ;
 'S cuir facaill thoite, ghéur, chruaigh,
 Go luath nam chuim.
 Euterpe a bhertis na rann,
 An amalaidh ghrinn,
 Locair go snaosda gach siolladh d' am chaint ;
 M' fhaobhar 's mo rinn.
 Erato, a chiste na maoin,
 Fileonta deas, gleus mo mheòbhair,
 'S thoir dhomh d' a d' thaifg,
 No dh' fonus treis.
 A Mhelpimone, air m' uireasbh fóir,
 As t uluidh lán mhaoin ;
 O 'n dh' fonus lium páirt do 'n th' agad do
 chórr,
 Cha bhi m' achoinin daor.

A Herpscicore, a mhuime na'n duan,
 'S páirt do chuile na frí,
 Cuir crambos taitneach nam chluais,
 Am bi cruas agus brígh.

A Pholihimnia, 'f gealchraigneach cruth,
 Go tu 'f oige 'f an tsreth,
 Do chomoradh milis, fileont seach stuth,
 Sirim go seth.

A Thalia, le t ola ro thlá,
 Suath roithin mo ghléis ;
 Lig siubhal is glaobhar 'f le t ádh,
 Go labhaint d' am bhéul.

Appollo, tha m' intinn chomhrag,
 Ri speilg do chreig ;
 Fags' i gun dáil, sothluibte mar ghad
 Coiniulach bog.

A Mhinerbha, oide na sgol,
 'S a chéidse na fil ;
 Cuir aon dusán facall am char,
 'S tuilleadh cha fir.

Na tugabh dhomh saothair ni glagan 'f a
 chluais,
 'S do thugse bhio's fás ;
 Mar chaochcnuasaich cruinn a ni fuaim,

B

Gan

Gan eitíonn na lár.

Gabhaidh sibh-pféin, go h ard ar staid,

Ri íobairtín beag,

Nochdaidh misé mo chomus go lag,

'S éugcoir mar creid.

Tha spérin mo chomuis, cumhung na 's leoir,

Go farsaing mo mhíonn,

Go balla thogáil ar sté cho'-mhór,

'S clach-shnaite d' am dhí.

Caint-shnasda d' am dhí, go straichte mo
thoil,

Tha me falamh do sgil;

'S ni gun fusbaint ealain gun sgoil,

Air suibsec mar mhil.

Gur h aímhgeur mo phenn, 's neamhscait-
each mo bhil,

Mo cheann cha mhol;

Mo phaipeir is m' inc tha iad lán do chron,

'S uireseabhdh sin.

Moladh

*Moladh Moraig. Air fonn Piobaireachd.**Urlar.*

S Truagh gun me 's an choill
 'Nuair bha Moraig ann,
 Thilgimit na crainn
 Co ba bhóich againn :
 Inghinn a chúil doinn,
 Ar a bheil a loinn,
 Bhimit air ar broinn
 Feadh na rósanan ;
 Bhreugaimit sinn-shín,
 Mireag air ar blíon,
 A buain shobhrach míonbhui
 Na cósagan :
 Thennimit ri strí
 'S thaoghlaimit 's an fhrí,
 'S chaillimit sinn-shín
 Feadh na strónagan.

Urlar.

Suil mar ghoirmdhearc driúchd
 Ann an ceo mhaidin ;
 Deirg' is gil' na d' ghnúis
 Mar bhla óirseidin.

Shuas choi'-min ri plúr ;
 Shios garbh mo chuluidhchiuil ;
 Grian na plaineid coúrs,
 A measg oighiannunn ;
 Réulla glan gun smúir ;
 Measg na rionnag-uill ;
 Sgathan-maife air flour
 No bóichid u ;
 Ailliugan glan úr,
 A dhallas ruisg go'n cùl ;
 Ma's ann do chriaghach ú
 'S abhar móir-iunaidh.

Urlar.

O' n thainig gné do thûr
 O m' aois óige dhomh,
 Nir facas créatair dhiu,
 Ba chomh-glormhoire ;
 Bha Malli 's dearbha caoin,
 'S a gruaigh ar dhreach na'n caor ;
 Ach caochlaideach mar ghaoi,
 'S i ro óranach ;
 Bha Pegi fad an aois,
 Mar bhith sín b' i mo ghaol ;
 Bha Marsaili fíor aotrom,

Lán

Lán neonachais ; Cuiliugag
 Bha Lili a taitne rium, ribuladó sib o nA
 Mar bhith a ruisg bhi fiunn ; an thithis o D
 Ach cha ba shá buirniunlaid, níbhíl n' s' d
 Do 'n Mhoraigs' iad. achair i ioraid idh

Siubhal.

O ! 's coma lium, 's coma lium, an cum 15
 Uile iad ach Mórág ; a s' dhaensidh mis 'C
 Rioghainn dheas chulach an t-saibhise e L
 Gun vireafabh fólum ; an t-saibhise e L
 Cha 'n fhaidhir a tiunnail, an t-saibhise o A
 Air mhaise no bhunailt, an t-saibhise ní A
 No 'm beusamh neamchumonta, an t-saibhise A
 Am Muile no 'n Leoghus. an t-saibhise T
 Go genmni deas furanach, an t-saibhise T
 Duineoil gun mhórchuis ; an t-saibhise T
 Ar thaogha na cumachd, an t-saibhise T
 O mullach go brogamh ; an t-saibhise T
 A néul tha neamhchurri, an t-saibhise ní A
 'S a h aignidh ro lurach ; an t-saibhise A
 Go bríodalach, cuireideach, an t-saibhise A
 Urramach, feolta. an t-saibhise ní A

Siubhal.

O guiliugag, guiliugag,

Guiliugag

Guiliugag Morag !

Aice ata chuluidh

Go cuiridh na 'n óigfhear' ;

B' é 'n t aidhir 's a fulos,

Bhi sínte ri t ulaidh,

Seach daonnan bhi fuireach

Ri munuran pósaidh.

D' am phianadh, 's d' am ruagadh,

Le buairidh na feola ;

Le aislingin connain

No colna d' am leonadh ;

'Nuair chidhinn ma m'choinnimh,

A ciocan le coinnil,

Theid m' aignidh air bhoilich,

'S na theine dearg fólais.

Siubhal.

O fairigan, fairigan,

Fairigan Morag !

Aice ata chroiteag

As toite 's 'n Eorpa ;

A ciocan geal criostoil,

Na faice tu stoit' iad,

Go 'n tairnidh go beagnair',

Cenn-eaglais na Róimhe.

Air

Air bhuige 's air ghile,
 Mar lili na lónan ;
 'Nuair dheana tu 'n dinnidh
 Go 'n cinnidh tu deonach ;
 An deirgiod, an grinniod,
 Am minead, 's an tinniod ;
 Go 'm b' ásainn chur spionnaidh,
 Agus spioraid a feoil iad.

Urlar.

Thogaimit ar fonn,
 Anns an ógmhaidinn ;
 'S Phebus 'dath na 'n tonn,
 Air fiobh órensin ;
 Fa'r céil cha bhiodh conn,
 Ar sga' dhoir' is thom,
 Sinn air daradh trom
 Le 'r cuid gorraileis ;
 Direach mar go 'm bíodh
 Maoiseach 's bóc a frí,
 Cromrúaig a cheile dían
 Timchiull óganan :
 Chaillimit ar clí
 Ag gairechdich linn-shín,

Le

Le bras mhacnas dian sin
Na h ógalachd.

Siubhal.

O dastram, dastram,
Dastram Morag !
Rioghainn bhoi bhaftalach,
Leacruiteach rósach ;
A gruaidhin air lasadh,
Mar an lasairchlach dhaite,
'S a deud mar a sneachda,
Cruinn-shnaite an dlu órdo.
Ri Venus chomh-lachdor,
An taitneachdainn fheolor ;
Ri Dido cho'-maisich,
Cho'-snasor 's chomh-córr r'i ;
'S e thionsgain dhomh caithibh,
'S a laodaich mo raithin,
A bhallag ghrinn ladhach,
Chuir na gaithionsa m' fheoils'.

Siubhal.

'S mar bíthinn fa ghlasamh,
Cruaigh phaisgte le pósadh,
Dh' iobrainn criogha mo phearsann,
Air an altairse Moraig ;

Go

Go 'n liobhrain gun airtseal,
 Ag stóilibh a cas e ;
 'S mar gabhadh i tlachd dhiom,
 Cha b'f had a sin béo me.
 O 'n urrum, an urrum,
 An urrum, do Mhóraig !
 Cha mhor nach do chuir i
 M' fhuil uile as a h órdo ;
 Go 'n d' rug orra ceumtuillidh,
 Fa iomachd mo chuislion,
 Le teas is le murtachd,
 O mhochthra Diadomhnaich.

Siubhal.

'S tu réulla na 'n caillion,
 Lán lainnir gun cheo ort ;
 Fior chomhnart gun charraid,
 Gun arral, gun bhéolam ;
 Choi'-min ri cloigh eala,
 'S choi'-geal ris a ghaillinn ;
 Do shengshlios séamh fallain,
 Thug barrachd ar móran.
 'S tu Bainriogh na 'n ainir,
 Cha sgallais an cómhradh ;
 Ard foinni na d' ghallan,

Gun bhallart, gun mhórchuis ;
 Tha u coimhliont na d' bhallamh,
 Go h insgineach athlamh ;
 Caoin, mechire, farast,
 Gun fhathrom, gun rópal.

Urlar.

B' fhearr go bithinn sgaoilt'
 As na córdamhsa,
 Thug me tuilleadh gaoil
 A's ba chóir dho' dhuit ;
 Go d' thig fa dhuine tabh,
 Go droch ghniomh bhio's cláon,
 Cuireadh é cruaigh-shnuim
 Air o 'n ghórraich fin :
 Ach thug i so mo chiall,
 Uile uam go trian ;
 Cha 'n fhaca me riabh
 Tiunnail Móraigs',
 Ghaid i uam mo chrí,
 'S shlad i uam mo chli,
 'S cuiridh i 's an chill,
 Fa na fódamh me.

Siubhal.

Mo cheist agus m' ullaidh

Do

Do 'n chonnairc mé d' shéors' u,
 Le d' bhroilleach geal-thuireid,
 Na mullaichion boidhreach ;
 Cha 'n fhaidh me do dh' fhurus,
 Na ni mionaid uat fuireach,
 Go d' tha buarach na dunach
 D'am chumail o d' phósadh.
 Do bheul mar an tsirist,
 'S e milis ri phógadh,
 Choimhdearg ri bhermillion,
 Mar bhileagan rósan :
 Go 'n d' rinn u mo mhilleadh,
 Le d' Chupid d' am bhioradh,
 'S le d' shoidion caol biorach,
 A rinn ciothrram fa m' chóta.

Siubhal.

Tha me lan mullaíd,
 O 'n chonraig me Morag,
 Chomhtröm ri cloch-mhuillinn,
 Air lunnabh d'a séoladh :
 Macsamhailt na cruinniaig,
 Cha 'n eil anns a chruinnidh ;
 Mo chrí air a ghuin leat,
 O 'n chonraig me t' orchul

Na shlamagan bachullach,
 Casurlach, córnach ;
 Go fainneagach, cleachdagach,
 Dreachlubach, glórmhor ;
 Na reullagan clearclach ;
 Mar usgruichion dreachor,
 Le fudar 's an fhason
 Grianlasda, ciabh órbhoi.

Siubhal.

Do shlios mar an canach ;
 Mar chaineal do phogan ;
 Ri Phenix cho'-ainnibh ;
 'S glan lainnir do chóta :
 Go múirneneach banoil,
 Gun árdan gun stannart ;
 'S i córr ann an ceneal,
 Gun ainnis gun ótus.
 Na faichte mo leannan
 'S an mhathshlogh Diadómhnaich,
 B' i coltas an aingil,
 Na h earradh 's na cómhradh ;
 A pearfa gun tálach
 Air a gibhtin tha barruichd ;
 A'n, ti dh' fhág u gun ainimh,

A rinn do thalamh rud boidheach.

Urlar.

Tha saoghal lan do smaointinin feolar,
 Mamon bi'dh d'ar claonadh
 Le ghoisnichion ;
 A cholunn bheir oir'n gaol
 Ghabhail go ro fhaoin,
 Ar striopachas, air craos,
 Agus strotholachd :
 Ach cha do chreid me riabh
 Go'n do sheas air sliabh,
 Aon te bha choi'-ciatoch
 Ri Móraigs' ;
 A subhailcion 's a ciall,
 Mar go 'm biodh baindia.
 Leugh i crí am chliamh
 Le cuid órrachan.

Siubhal.

Ar comhairle na ceilibh or'm.
 Ciod eile a h eir no ni me ?
 Ma 'n rioghainn ba tearc ceileireadh,
 A sheinneddh air an fhídeig ;
 Cha 'n fhaidhir a lei't eile so,
 Air tior-mór no 'n oilenibh ;

Coimhiumlain,

Coimhiumlain, 's coimheireachdoil,
 Coimhteiridneach, 's coimhbiógoil.
 'S ní cínteach gúr ní deireasach
 Mar ceilir so air Síona,
 Me thuitim an gaol leathpháirteach,
 'S mo cherenion am dhiobhail ;
 Cha 'n eil do bhúrn a Seile fid,
 No shneachd an Cruachan eilideach,
 Na bheir aon fhionnachd eiridneach
 Do 'n teine a 't' ann am ínsgin.

Siubhal.

'Nuar chuala me ceol leudanach
 An fheadain a bha 'g Moraig,
 Rinn m' aignidh damhsa beudarach,
 'S é freagra dh' á le sólas ;
 Séamh úrlar, sochdair, leudurra
 A puirt, 's a meoir a breabbadaich ;
 B' e fid an oirfeid euggurra,
 Do 'n bhéus na creuga móra.
 Ochóin ! a feadan baileugach,
 Cruaigh sgailleugach, glan céolor,
 Nam bionn-phort stuirteoil trileonta,
 Ré mindhíonach, bog ró chaoin ;
 A mársal comhnart staideoil sin,

'S

'S e lúthor grasor caismichdeach ;
 Fior chruinnlúath, brisg, spalppara,
 Fa clialú braschaoin sporfoil.

Siubhal.

Chinn próis, is stuirt, is sprachdolachd,
 Am ghnuis 'nuair bheachdaich guamag,
 A seinn an fheadain ioroltaich,
 B' ard iolach ann am chluasabh ;
 A suain-cheol, siolta mireneach ;
 Mearstoirmeil, poneoil, mionaideach ;
 Na b' fhoirmile nach fíredhmit,
 Ar mhirid ri h uchd tuasaid.
 O 'm buille meoir ba lommotra,
 Go pronnadh a phuirt uairich !
 'S na h uilt ba lúthor cromaidhinn
 Ar thollabh a chrainn bhuaighaich !
 Gun flaoidmheoirich, gun ronnaireachd,
 Brisg, tioram, sochdair, collaideach ;
 Geal-lúdag na 'n gearracholluinnin,
 Na craplú, loinneoil, guanach !

Urlar.

Chaisgimit ar n-íot
 Le glain fhíon a fin,
 'S bhuailit go dian

Air

Air gloir shíobhalta ;
 Tuilleahd cha bhiodh ann,
 Gos an tigidh am,
 A bhi cluich air dam,
 Air na tíodhan sin :
 Dh' ólaimit ar dram,
 Dh' fhógradh uainn gun tainc,
 Gach ní chuireadh maill
 Air bhi míogchuiseach ;
 Maidh'dean na'n ciabh fann,
 Shniomhanach na 'n clann ;
 Mala chaol, dhonn, cham,
 Channach, fhíonolta.

An crúnluath.

Mo cheann tha lán do sheillenibh
 O dheilich me ri d' bhriodal ;
 Mo shrón tha stoipte a dh' elebor,
 Na deil, le teine dímbis ;
 Mo shuilion tha choi'-deireasach,
 Nach faic me gné gun telescop,
 'S go d' bhiodh méadachd beinnidh ann
 'S ann h eirinn gur a fríd é.
 Dh' fhalbh mo chédfi corporra
 Go docharach le bruadar,

Nuair

'Nuair shaoil me forton thorchaint domh,
 'S me 'm thorroichim air mo chluasaig :
 Ar dusgadh as a chaithrem sin anuasdo
 Cha d' fhuair me ach ion failéus d'e,
 An ionad na maoin bearraideach bindiM
 A mheal me go seachd uairion. usg aM A

Ach, ciod thug me go glan fhaireachadh,
 Ach carachadh rinn Cluanag : igt 'b ob dnuisT
 'S co so, o thus, ba Mhorag ann, migri osM
 Ach Siona an órfhuilt chuachaigh ; in dñig 3
 'Nuair thúr i go 'n do lagaich me,
 'S go féimin rag chuir stalcaidh ann,
 Go 'n d' rinn i draoidheachd-cadoil domh,
 Rinn cruaigh fíor rag d' am luaidh'.
 Bha chleasachdса choi-fíonalta,
 'S coimhinnleachdach mancuairt d'i,
 Nach faodainn shín thaobh fiobholtachd,
 Gun dligheadh críon thoirt uam dh'i ;
 Go 'n thiuntaidh me go h ordoil r'i ; 5 osliedd A
 'S go 'n shaoil me go 'm b' i Mórag i ;
 'S go 'n d' aisig me na pogan d'i,
 'S cha ro' d' a coir dad uaith'.

D *Mio-mholodh*

Mhaoil-löhrran *Morag* aifhinn an
cheudna.

A Mhuideortaich dhidh dhána
Na geurfhocail, eg eis iasach
Sguir do d' bhurt 's do d' talmhagadh
Pleidéasach ;
Támh do d' sgeig dhiom trá,
'Neo rigim Ailen Bárd,
'S gach fili go bheil cás
An Duineadann diom ;
Bheir iad ort go sgáin,
'S go fail u vil o d' chnaimh,
Na d' mhaol-löhrran granna
Maol déistinneach ;
Sin an duais atá
Agadfa na d' ghrádh,
'S na d' mhaoil magoil bá
A bhalaóich bhéulfharsuing.
; i gnu Uirlar.
'S maith gun bhith 's an choill,
'Nuair bha Morag ann,
A bhainpheacach sin gun loinn,

Lán do dh' fhotus int' ;
 An dubhfhaclach gun sgoing ;
 'S a subhaileon ar foill ;
 A caoin, 's a h ascaoin roint' ;
 Lán do ghóisnichion ;
 Ma ghabhar i mar chí,
 Tha sgeamh amuidh gle líobh ;
 Ach, fa sin tha míltion ;
 Do dhóibhertion :
 'S coimhlionor cat na crí ;
 'S fear tha air a tí ;
 'S míín mhachraichion na rioghachd ;
 Do nóinenibh.

Urlate, a n cheart oilear a
 'S ioma craobh 's an choill ;
 Tha fior loineagach ;
 Blath is cairt a crainn ;
 Go fior shóghraghach ;
 Ach gearr i sios gun mhaill,
 'S fiach i as a broinn ;
 'S gheibh u fioclaí goir ;
 Agus cóson int' :
 Cha dean saor go brách,
 Féum d'a bun, no bárr :

Fiui chríon gun stá,
B' i an t olc boigheach-i,
Leagar i gun dáil,
Spealltar i air blár,
'S loisgir i go fás i
Na beoghriosaich.

Urlar.

Shaöl me go ba mhoidiunn
A Mhorags',
An Sírens' a rinn m' fhoill
Anns na fronagan ;
An té s' a bha na troit,
Ri mile fear man d' rinn
Mise, 's an cheart oich ad
Dad cómhraidh r'i ;
B' iad rionnagan an áigh,
Fa'n d' rugadh mise blá,
Nach deachas fad air raidin
No feola l' é :
'S milteach fear a cháigh,
Go nach d' fhuáir iad páist ;
Feur cha chinn go brách
Air na mor-raidin.

Siubhal.

Siubhal.

An apa ghéarr bheagnarach,
 Fhreagarach, leomach ;
 Bharracaideach, dhreigefeach,
 Leisgeulach, dhólach ;
 Antlachdor, sgeigefeach,
 Champarach sheusgehorpach ;
 Shanntach air fleasgaichion
 Bheudfhaclach, ghódoch.
 Tuairneag ghorm, bhalltartach,
 Stannartach, róiceach,
 Bhrioscghlórach, anartach,
 Ghangaideach leóiceach ;
 Ro uasul na barail,
 'S gun int' ach fior chaileag.
 'S toir a breatha fior shalach,
 O fhaillein an ótraich.

Siubhal.

Cruinn aodann a mhunci
 Air crupadh ri chéile ;
 A suilin ar lasadh
 Mar laisidh na 'n éilion,
 Lán cailidair prabach,
 Gun mhala, gun rásgrorr ;

'S a h urla lán chlaision,
 Go caisreagach féitheach.
 Craiciunn a ciobhuill,
 Ar a righ go h-éidich,
 Mar laoighdean ar cómhlaidh,
 Fior neonach a speuthar,
 A ceanna'igh uile neamhthaitreach,
 Lán do mhíó-loinnn mho-thlaighdor,
 'S a h anail air malcaidh,
 Le brachan a déudaich.

Siubhal.

Brú thana mar dhruim,
 Neamhchulach air scéidich,
 Chomhcraugh ris an unga,
 Gun chumachd air bhréine,
 A da chiarsporan fhaladh,
 Mar chochuill da mharaig,
 Air son chioch ag an arrachd,
 'S iorsan-galoir d' an teumadh,
 Corp uinsin gun soltachd,
 Mar go locradh tu déile ;
 Choimhтирام ri clochaich ;
 No sean osnach air sgréubhadh,
 'S bi'dh rúbail, is roccuil,

Ma dhoire na h-oreig, Casip, dhoireas, is m
Le iumghaoth na 'n chocan A phreannabhaidh chruach
Ma bhotoamh na céide. Is fhor phreannas an chruach

Ustlar is a yurt society. A yurt is a traditional dwelling.

Giod e so chuir am cheann
Moladh Moraigs' ?
A striopach ceal na h-ocrann,
Mheall am dhochus-me
Dhall i me le caint,
'S chlár i me gu laimh,
Go 'n shaoil me nach ro anns,
A Roinn-eorp achi,
Ach fuair me solus úr,
Thuit lannan far mo shúl,

'Sgab 's a sgaoil, gach **dúbhradh**; A pogair
'S gach ceothoireachd; Céas an ógair i miliún
Dh'ídir me bhean **bhréan**; Bhi fiseachasdibh a chlo
Na fior dhaithibh **pfein**; Ais leabhar p. e milleann
'S maирг neach **nach dean** stíreip; Dibh, sinsear leis an
Ris an fheolorachd; Is go leor aonachas, Móruis an mhoineagais.

Sinhal

Cochdshron neamhloinneoil, Mar fhoinn ar a h úrluinn, 'S a pluicion gorm, goilleach, Garbh,

Garbh, doireach, le mórúich :
 A bheuddugag choireach ;
 'S fior bhéudag na clainne,
 A fuair a h arach 's a h eilean
 A sgoil-deilis na siursachd.
 Poll-búiridh nam balaoch,
 Ann an caithrem na dámhair,
 'S ioma siol chaidh na d'chroits,
 Go nach loitichir bárr dhith ;
 Cha chinn coinneach no toradh,
 Ma chloich bhi'or a roladh ;
 O 'n sguir mise d'a d' mholadh,
 Duisgim donus no dhá dhuit.

Siubhal.

A bogadh nan togradh,
 Cha 'n obadh i míltin ;
 Bhi faircheadh a crottaig
 Air fodur b' e mílsein ;
 Dh' aithnit eibhnis, is fogan,
 Moran miogchuis, 's fodain,
 Na h urluinn bhric rochdaich,
 'Nuair dh' fhosglaid na brísnion,
 Na 'm biodh sár shodair
 Do bh—d—r maith dílis,

Na

Na ghalop, 's na throtan; U
 A rotadh a siothuill; G
 Bhiohh Morag ro thóileach; O
 Lán úgaig is goithlim; T
 B' fhurust fhaicinn nach b' oil; D
 Bhi foithlidh a h íochdair. D

Siubhdh M

Do dh' oirlichiong aorti; T
 Toimh'sim baobhag na 'n Gaidheal; E
 O mhullach a baiste; T
 Sios traiste g' a sailibh; A
 A fliuch-shron phluccanach roidi; H
 Le sean droch clap air groddadhligh; A
 A falt gadmunnach forcach; G
 Doite doideach air craiceadh; D
 Air pealladh, air spioradh; T
 'S air filidh, gun chíreadh; P
 Leis na sporabh d'a spíosadh; A
 Le piorradh na 'n íngnáit; G
 Le ochd gathair a firidh; T
 Lorg 's blá anns gach innis; T
 Nach fag ionad gun sgioladh; D
 'S cuile-gine na friothá; G

Uíar X

Urlar M
 Gearr-mhattagan nan árd, A
 Ordag bhréun-laodhrach, B
 Le lorc-chuagan sáil-chuspach, C
 Déistirneach, D
 Dearg-ghagach na 'n carn, E
 Mhuthuirneach air crámh, F
 Lán ain-fheoil a da spáig, G
 Fa na flesiní aic', H
 Tarr breac, gobhlach, fás, I
 Airnion a chinn áird, J
 Fior shimileit na sgáth, K
 Air na h éabhlagan, L
 Garbh-ghaoisneach 's tiugh Carr, M
 Dubh-shradach gun státh, N
 Fior bhotrumaid na sárehailion, O
 Beisteimhil. P

An crúnluath: I

Gaol an-abaich dona, T
 Le soilis an dólais, U
 Thug mise ann a's droch-uair, V
 Do rosad na h Eorpa, W
 Go b'fhearr lium mo chrochadh, X
 Na dol anns na rochdabhs'; Y

Mo riasadh: ~~ma~~ mblöchdabh,
 'S mo lotadh le dóruinni;
 Na suathadh ri t fhaillachd,
 Fhior chausair na rioghachd;
 Mo ghlacadh a chlisigidh,
 Le d' riobachan milteach:
 B' íad na bréugan bhi d' mholadh,
 Faiche-bhoula na sgoil-fhear,
 Gun mhaoin glain' ann d' cholainn,
 Truaill thoileoil ná mílion,
 'S tú báinriogh nan cailean,
 Na d' chal ag luchd diombais,
 Le daradh do phollaig,
 Go 'n cromadh tu síos daibh,
 Sar árri go colluinn,
 Dol ma oisinn do thollain,
 Do dh' fhear air a tholladh,
 'S air bhoil go gibht stríopaich,
 B' e t aillein mín sgoínnan,
 Teth, foinni, 's eifíor-chruaigh,
 'S da dhoirneig chruaing loma,
 Do dh' ion bollachan lion leis;
 'S tric bha giardharadh toman,

'S conachd fríd air do dhionnaig; mbaistír o M
 'S dlu aislinge connainn; mbaistír el dabsaír om S
 D'a d' ronnadh le fíliadhast; t' iù ñíseadh
 ña fuaimeadh ri ñíseadh; ña fuaimeadh
 Mo ghlacadh a chilleadh; ña fuaimeadh

Oran an tSamhraidh. *Air fionn, Through*
 the wood, ladie.

A N deis dho' dosgadh is aion mhaidin; T
 'S an deallt air a choill,
 Ann a maidin ro stoilleir; ña fuaimeadh ñi S
 Ann a lagan beag doilleir; ña fuaimeadh ñi S
 Go 'n cualas a feadan; ña fuaimeadh ñi S
 Go leaddurra seirini; ña fuaimeadh ñi S
 'S mac-talla na creugan; ña fuaimeadh ñi S
 D' a fhreagra brón bhíimh; ña fuaimeadh ñi S

Bi'dh am beithè deaghbholtach; ña fuaimeadh ñi S
 Uroil dosfrach nan párn; ña fuaimeadh ñi S
 Ri mao-bhlás dríuchd ceteoin; ña fuaimeadh ñi S
 Marr ri caoin-dhéarsadh i gréine; ña fuaimeadh ñi S
 Brúchdadhbharr a lach rois ghéugáin; ña fuaimeadh ñi S
 'S an mhios cheataochsa Mháigh si gic inis

A mios breac-laoighach, bualteach,
Bhainneach, ghnighach, go dair.

Bi'dh gach doire dhu uaigní
'S truscan uain b'ump a fas;
Bi'dh an snobhach a díreadh
As gach fríobhaich a 's íse,
Roi' na cuiffínín fionmhain,
Go meadachadh blá:
Cuach, is smearach 's an fheasgar,
Seinn a leadain nam barr.

A mios breac-uigheach, braonach,
Creabhach, mao-rosach, aidh!
Chuirios sgeadas neamhthruaill,
Air gach áite d'a dhuaichneachd;
A dh' fhogrus sneachd le chuid fuachda,
O gheur-ghruaim nam beann árd;
'S ag mead egil roimh Phebus,
Theid 's na spéirimh na smáil.

A mios lusnach, mealach,
Feurach, failteach, blá;

Seoiltear us, a' origin, gao uipsean
Bi'nd

'S é go guccigach, duilleach,
 Luachrach, dítheneach, lurach,
 Beachach, seilleanach, dearcach,
 Ciurach, dealtach; trom, tlá;
 'S i mar chuirnennin diamond,
 Bhratach bhoisgeoil air lár !

'S moch bhoi's Phebus ag óradh
 Ceap na mó-r-chruach 's nam beann;
 'S bidh 's an pair sin le sólas,
 Gach ean bionnfhoclaich boidheach,
 Céumadh mearbhillion ceolar,
 Feadh phres, ógan, is gheann;
 A chorruil chuirteach gun sgreaddann,
 Ag pór is beadurrach greann !

'S an am tighin do'n sheasgar,
 Coimhfhearsgradh aon am,
 Ni iad coimh-sheirm, sheamh, shallain,
 Go bailleach, bionnghobach, alloil,
 A seinn go luichleasach daingiunn
 A measg uir-mheangain na'n crann;
 'S iad fein a beichdil go foirmeil,
 Le toirm na'n organ' gun mheang.

Bi'dh

Bi'dh gach créatair do laigidh i giot 's in s' Dol lé suigeort do 'n choill ;
 Bi'dh an dreathunn go balcont,
 Foirmeil, talccorra, sbagont, ;
 Sior chuir fáilt ar a mhaidin, ;
 Le rifeid mhaisich, bhuig, bhian, ;
 Agus róbin d'a bheuladh, ;
 Air a ghéig os a chinn, ; b. Lighinn i d'fheilidh

Gut glan gaill-fheadan richard, ;
 A feinn na'n cuislinnin grinn, ;
 Am bárr nam bilichion bláthor,
 'S an dos na lom-dharag árda, ;
 Bhiodh 's na glacagan fásach, ;
 As cubhrai failidh no sion : ;
 Le d' phuirt thriolotta, shiubhlach, ;
 Phronnar lúthor le dion.

Sid na pairt a 's glan gearradh, ;
 'S a 's ro eallonta roinn ;
 Chuireadh m' intinn go beadradh,
 Clialú t fheadain ma'n eadradh, ;
 'N am do'n chrodh bhi d'a leigidh, ;
 An ianis bheittir 's an choill ;

'S tu d' léig air baideil ri cionthar,
An grianan aonchasach crainn.

Bi'dh bradan sen-gmhear na fior-uisg,
Go brisg, flinnleimneach, sluath,
Na bhuidhne tarraighealach, lianach,
Go h iteach, dearg-bhallaich, earrach,
Le shoilein airgid d'a earradh, eo gíobh a ní,
'S mionbhreac lainnireach tuar ;
'S e-fein go tromaighobach ullamh,
Ceappadh chuireog' le chuaill.

A bhealltuin bhog-bhailceach, ghriahach,
Lónach, lianach, mo ghráigh,
Bhainneach, fhinn-mheagach, luacrach,
Obhnach, loinideach, schuachach,
Ghruthach, shlamanach, mhiosrach,
Mhiodrach, mhiosganach lán,
Uanach, mheánnanach, mhaoineach,
Bhocach, mhaoiseach, lán ail.

O' s fior éibhinn r'a chluintiñ,
Fann-ghéum laoigh anns a chróth.

Go h úroil, mióthbhállach, álúinn ;
 Druim-fhionn, gerr-fhionnach, fáili ;
 Cennfhionn, colgraifgach, cluaif-dearg ;
 Tarraigheal, guaineiseach óg,
 Go mogach, bogladhrach, fásor,
 'S é léim ri báirich na 'm bó !

A shobhrach ghealbhoi na 'm bruacháig ;
 Gur fannaigheal, snuaghór, do ghnúis !
 chinnéas bádanach, cluasach,
 Mao-mhín, bagonta luaineach ;
 Gur tu rós is fearr cruadal
 A ní gluasad a h úir ;
 Bi'dh tu t eideadh a 's t eaírrach
 'S cách ri falacháin súl.

'S cúbhrai fáilidh do mhúineil,
 A chrios-chomhchuluinn na 'n cárn !
 Na d' chruinín bhabhuidion ríobhach,
 Lóinneach, fhad-luirgneach, sgiobhach,
 Na d' thoim ghiobbagach, drechmhín,
 Bharr-bhoi, chasurlach, árd ;
 Timchiull thulmasan díobhair
 Ma'm bi 'm biadhíonain a fás.

'S go bi froinisiñ boisgeoil
 A thilgis foineal na 's leoir,
 Ar gach lúbhghort do neonan,
 'S do bharramh shaimmirin lóghar ;
 Marsain is leasachan soilleir,
 Do dh' fheudá-coille na'n cós,
 Timchiull bhoganart loinneoil,
 A 's tric an eilid d' an cóir.

'Nois treigidh coileach a ghuccag,
 'S caittein bruccach n an craobh,
 'S theid go mullach na sliabhchnoc',
 Le chirc ghearr-ghobaich riabhaich,
 'S bi'dh d' a suiri go cùirteil
 Am pillimh cùlghorma fraoich :
 'S isé freagra le túchan.
 (Pihuhú tha u faoir.)

A choileich chraobhaich na'n gerr-sgiath,
 'S na falluinne duí',
 Tha duibh is geal air miosgadh,
 Go ro oirdheirc na t itích ;
 Muineal lainnireach, sgipi,
 Uaine, flis-mhíín, 's tric crom !

Gob

Gob na 'm poneunnan milis

Nach faicht a fileadh na ronin !

Sid an tururaich ghlan, loinneoil,
 A 's árd coillioig air tom,
 'S iad ri bururus seamh, céatoch
 Ann a feasgar bog céiteoin :
 Am bannal gel-sgitteach, uchd-ruagh ;
 Mala ruiteach, chaol, chrom ;
 'S iad go h uchd-ardach, earraigheal,
 Ghrian-dhearesgni, dhruim-dhonn.

*Oran a Gheamhruidh. Air fonn, Tweed
fide.*

THarraig grian riogh na 'm plainéd 's na
 réull',
 Go sign chancer Diaceadaoin go beachd,
 A riaghlas comhthrom ma 'n criochnaich é
 thríall,
 Da-mhios-déug na bliaghna ma seach ;
 Ach gur h e an darra, Diafatharn na dhéigh,
 A ghrianstad-shamhraidh, aondéig, an la 's
 faid ;

'S a sin tiuntaidh e chúrsa go séamh,
Go séf-ghrian a gheimhruidh gun stad.

'S o dh'imeich é 'nois uainn mancuairt,
Go 'm bi fuachd oir'n go 'm pill e air nais,
Bi'dh gach aon la dol an giorrad go feim,
'S gach oiche do reir dol a fad :
Struighidh luibhion, is coill, agus feur,
Na fais-bheo ion-éuguidh iad as :
Teichigh snodhach go friobhaich na 'n crann,
Suighfidh glaoghain an suigh-bheatha asteachd.

Seachdaidh géagan glan cúbhrai na'n crann,
Bha 's an tsamhradh trom-straicht' le meas,
Go toirleim an toradh go láir,
Go sgriosair am bárr fár gach lios.
Guilidh feadain is creachuinn na 'm beann,
Sruthain chriostoil na'n gleann le trom sproc,
Caoi na fuarain ri meacuinn go'n cluinn :
Deoch-thunta na maoiseach 's na 'm boc'.

Luidhigh brón air an talamh go leír,
Go 'n aognaich na slébhti 's na cnoic :

Grad

Grad dubhaidh caoin-uachdar na 'm blár,
 Fal-ruisgte, 's iad fáillinneach bochd.
 Na h eoin bhuchullach bhrec-iteach, ghrinn,
 Sheinnidh baisgeonta, binn, am barr dhos,
 Go 'n tēid a ghlaf-ghoib ar am béal,
 Gun bhodha, gun téud, 's iad nan tost.

Sguiridh báirdeiseach sgiathach na spéir
 D' an ceileiridh grianach car treis,
 Cha feinn iad a maidnén' go h árd,
 Na feasgurrain-chrábhach 's an phres :
 Codul cluthor go'n dean anns gach cós,
 Gabhail fasgadh ann frógamh na'n creg' ;
 'S iad ri iuntrainn na 'n gathanan blá,
 Bhiodh ri dealaradh o sgáileadh do theas.

Cuirir daltachan frian-bhoi na rós
 Far mhin-chioch na 'n óir-dhithein beag,
 Sinion guccagach lili na lón,
 Na fluran, 's gheal nóinein na 'n eug :
 Cha deobhlair le beachainn na 'm bruach,
 Cróghaidh fuarachd car cuairt iad na sgep ;
 'S cha mhó chruinnicheas feillein a mhál,
 'S thar gheal-úr-ros chrann garraidh cha frep.

Téarnaidh

Téarhaidh bradan, is sgadan, 's gach iasg,
 O t iarguinn go fiaghrunt na'n loch ;
 'S go fan air an aigen dubh-dhonn,
 Ann an doimhneachd na fonn is na slochd :
 Na bric tharr-ai-ghealach, earr-ghobhlach
 shliom,
 Leumadh mearradha, ri usgraichion chop,
 Nan cairtealamh geamhraidh go 'n támh,
 Meirbh, sábhach, o thámh u fa 'n ghlób.

Chas is ghreannaich gach tuluch, 's gach
 tom,
 'S doite lom chinn gach fireach, 's gach glac ;
 Go'n d' obhraich na síein' feoir,
 Ba lusanach, feoirneanach brat :
 Thiórmach maodhunnan, 's ruagháich gach
 fonn ;
 Bhéic an fhairrge 's ro thonn-ghreannach
 gart ;
 'S go 'n sgreitich an cùldachd gach long,
 'S theid an camhlach nan long-phort a steachd.

Néalaich paircion is meadoir go bás,
 Thuit gach fásach, 's gach aite fa bhruid ;
 Chiaraich

Chiaraich monaigh nan íosuil 's nan áird :
 Theirig dathanan graisor gach luig :
 Dh' fhalbh a faileadh, a musga, 's a fonn ;
 Dh' fhalbh a maise far lompar gach buig ;
 Chaidh an éanlai go caoithioran truagh,
 Uiseag, smeorach, is cuach, & druid.

A fhraoich bhadanaich, ghaganaich úir,
 D' am b' ola 's d' am b' fhudar a mhíl,
 B' e bhlá ghrian do bhalet 's gach uar,
 Go giollachd do ghruaige le sgil ;
 'S am mhaidin thiughair 'nuair bhoisgidh a
 ghnúis
 Air bhuidhinnin driuchdach na 'n dril,
 B' fhior chúbhrai 's go'm b' éibhinn an smúid
 So dh' eiridh far chuirnein gach bil.

Go'n theirig sudhtal'mhunn na 'm bruach ;
 Dh' fhalbh an cruasach le 'n trom-lubadh flat,
 Thuit an t ubhull, an t siris, 's a phéur,
 Chuireadh bodha ar a ghéig anns a bhad.
 Dh' fhalbh am bainne o 'n eallach air chúl,
 Ma 'm bi leanaba ri ciucharan bochd ;

'S go 'm pill a grian go sign thaurus nam
buagh,
'S tréun a bhuaighaichis, fuachd, & gort.

Theid a ghrian air a thurus mancuairt,
Do thropic chapricorn ghruamaich gun stad,
O'n tig ferrinn chruinn, mheallanach, luath,
Bheir a mullach na 'n cruaichionn sad ;
Thig tein'-aeir, thig torunn na dhéigh,
Thig gailliunn, thig eireadh, nach lag,
'S cinnidh uisge na ghlaineachimh cruaigh,
'S na għlas-léugamh, mín, fuairlicneach rag.

A mios nuarronta, garbh-fhrafach dorch',
Shrieachdach, cholgurra, stoirmshionach bith;
Dhísleach, dhall-churach, chauthach, fhliuch,
chruaigh,
Bhiorach, bhuaghurra, 's tuathghaothach cith;
Dheigheach, liath-rotach, għlibshleħ hin,
gharbh,
Chuireas sgiobairion fairrge na rith :
Fhlichneach, phuntuinneach, għuineach, gun
tiás :
Cuiridh t anail gach cāileachd air chrith.

A mios crattanach, casadach, lom,
 A bhio's trom air an tsonnbhrochan dubh ;
 Churruiceach, chasogach, lacunn is dhonn,
 Bhrísneach, stocainneach, chom-chochlach,
 thiugh ;
 Bhrógach, mheattagach, pheiteagach bhán,
 Iomacach, aranach, chaiseach, gun ghruth ;
 Le miann bruthaiste, mairt-fheoil is cál ;
 'S ma bhio's blá nach dean tair air gné stuth.

A mios brottogach, toitteneach sóigh ;
 Ghionaich, stróthoil, fhior gheocoil go muic ;
 Littich, lághanaich, chabbaistich chórr,
 Phoitich rómasaich, róiceoil go fult :
 'S an taobh-amuigh go do thudh sinn ar com,
 Air an fháilidh gheur-tholltach gun tlus,
 'S féadar dram ol mar línnige cléimh,
 A ghrad fhadas tein'-eibhinn 's an uchd.

Bi'dh greann dhubh air cuid mor do 'n
 Roinn-eorp,
 O lagair sgéamh órdha do theas,
 Dò sholus ba shólas ro mhór,
 Air fragharc air lóchrann geal deas ;

G

Ach

Ach 'nuair thig e go gemini a rís,
 'S a lainnir 's gach ríoghachd go 'n cuir,
 'S bui soilsen na 'n coirein 's no meall,
 'S riochdoil fiobh na 'n oir-pheall air a mhui.

'S theid gach falmadair ball-mhaiseach úr,
 An crannaig chúbhrai chraobh-dlúdhuilleach
 eas,

Le 'n seol féinn a sheinn hymns 's a thoirt cliu,
 Chiunn a phlanaids' a chúrsadh air nais :
 Go'm bi coishir air leth anns gach géig,
 An dascabh éibhinn air ré-shlios na 'n flat,
 A toirt lag fobuirt le 'n ceileir' d' an triadh,
 Air chaol chorrabh an sgiath anns gach glaic.

Cha bhi créatair fa chupan na spéir,
 Sin nach tiuntaidh ri spérid 's ri 'n dreach,
 'S go 'n toir Phébus le buaghan a bhláis,
 Anam-fás doibh is cáileachdan ceart ;
 'S ni iad aif-éridh choitcheann a 'n uaigh,
 For na mhiotaich a fuachd iad asteachd,
 'S deir iad (guiliog-doro-hidola-hann,
 Dh 'fhalbh an geomhradh 's tha 'n samhradh
 air teachd.)

Oran na Fineachan Gaidhealach,

A Chomuinn ríoghoil rúnaich,
 Sar úbhlachd thugabh uaimh,
 Biodh ar roisg gun smuirnein,
 'S gach cri gun tréas gun lúb a'n ;
 Deoch-slainte S— S—,
 Go muirneach cuir mancuairt !
 Ach ma ta gíomh air bioth n' ar stamaic,
 A chailis naomh' na truail.

Lion deoch-slainte T—,
 A mhéirlich stráic a chuach ;
 B' í fid an íocshlaint' áluinn,
 Thaithbheothaichidh mo cháileachd,
 Go d' a bhiodh am bas or'm,
 Gun neart, gun ágh, gun tuar.
 Riogh na 'n dúl a chuir do chámhlaich,
 Oir'n thar sál ri luas.

O ! tog do bhaideil árda,
 Chaol, dhionach, sháir-gheal nuagh,

Ri d' chrainnghri bídheargh, láidir,
 Go taisdeal na 'n tonn gáireach ;
 Tha Eolus ag raitin
 Go seid e rap-ghaoth chruaigh,
 O'n aird an oir ; 's tha Neptun dílis,
 Go mineachadh a chuain.

'S bochd ata do chairdion
 Ag ro mhead t fhárdail uainn ;
 Mar álach mao gun mhathair ;
 No beachainn bhreac a ghárraidh,
 Ag sionnach 'n deis a fásaich,
 Air fáilinn feadh na 'm bruach.
 Aisig cafagach le d' chamhlach,
 'S leaghais pláigh do shluagh,

Tha na dee ann an deagh rún duit :
 Greas-ort le súrd neamhmharbh,
 Thar dhronnag na 'n tonn dú'ghorm,
 Dhriom-robach, bharr-chas, shiubhlach,
 Ghleann-chlaghach, chenn-gheal, shugh-
 dhlú,
 Na mothor cùl-ghlas, garbh ;

Na

Na cuan-choiren greannach, stuagh-thorth-ach,
 'S crom-bhileach, molach, falbh.

Tha muir is tr choimh-re dhuit,
 Mar dean u fein a searg ;
 Doirtidh iad na 'n ceudamh,
 Na 'n laomabh tiugha, truna,
 A Brittinn, is a Eirinn,
 Ma d' standard breid-gheal dearg :
 A ghaisri sgaitteach, ghuineach, rioghoil ;
 Chreuchdach, fhor-luath, gharg !

Thig do chinneadh fein ort,
 Na trein-fhir laoimsgair gharbh,
 Na 'm bearraigibh go reubadh ;
 Na 'n leoghainnimh go creuchdadadh ;
 Na 'n nathraigibh graid-leimneach,
 A lotus geur le 'n calg,
 Le 'n gaithimh faobharach, rinn-bheurra,
 Ni mor euchd le 'n arm'.

Na 'm brattaichimh lan eidichde,
 Le delis geur gun chealg,

Thig

Thig Donullaich, nan déigh sia ;
 Choi'-dilis duit ri d' léine ;
 Mar choin air fasdadadh éile ;
 Air chath-chrith géur go sealg ;
 'S maирg naimhde do 'n nochd iad fraoch,
 Long, leoghann, craobh, 's laimh-dhearg.

Go neartaich iad do champa
 Na Caimbeulaich go dearbh,
 An Diuc Earraghaidhealach mar cheann orr',
 Go móralach mear prionnsoil ;
 Go b' e bheir air iunsaidh,
 B' e sid an tionsgnadh fearbh,
 Le lannamh lótagh, dú'ghorm, toirteil,
 Sgoltadh chorp go 'm balg.

Go tairbiartach, glan, caismeachdach,
 Fior tharttarach na 'n ranc,
 Thig Cluaini le chuid Pearsonach,
 Go cuanna, gleusda, graidbherteach ;
 Le spainnichimh tennbhertichte,
 'S cruaigh feid ri scailcidh cheann ;
 Bi'dh fuil d'a dortadh, 's smúis d'a spealltadh,
 Le sgealpaireachd ar lann.

Druididh

Druididh suas ri d' mheirghe,
 Nach meirbh an am an áir,
 Clannghill-leoin nach meirgich
 Airm ri uchd do sheirbheis ;
 Le 'm bratachoin 's fnuagh feirg orra,
 'S an leirg mar thairbh gun sgáth :
 A fairne, fearoil, niomhoil, arroil,
 'S builleach, allamh lámh !

Go tig na fiurain Leodach ort,
 Mar sheochdain 's eoin fa spaig ;
 Na 'n tuireamh lanngorm, tinnisneach ;
 Air chorraighleus strép gun tiomachus :
 An réisimeid fior ionnolta,
 'S fáth gioraig dol na dail ;
 Am bi iomad bóchdan fuitteach, foirmeil,
 Theid le stoirm go bás.

Thig cuirinnin Chlannchamhroin ort,
 Theid meanmnach fios na d' spáirn ;
 An fhoirionn ghuineach, chaithrimeach,
 'S neamhfhiobhach an am tarruige :
 An lainn ghlás mar lasair dealanaich,
 Go gearradh cheann, is lamh ;

'S mar luas nà dreige, 's cruas nà creige,
Chluinnte sgreid na 'n cnamh.

Gur cinnteach dhuibh d'ar coinneachadh,
Mae-coinнич mor Cheanntsail' ;
Fir laidir, dhana, choinneolta,
Do'n fhior-chruaigh air a foinneachadh,
Nach gabh fiobh no somultachd,
No sgreamh roi' theine bhlár ;
'S iad go nárach, fuileach, foinni,
Ar bheil go dol na d' chás.

Gur foirmeil, próiseil, órdoil,
Thig Tóiseachain na 'n ranc,
Am mársail státoil, cómhnuirt ;
Go plobach, brattach, srólbhui :
Tha riogholachd is mórchuis,
Gun sóradh anns 'n dream :
Daoine laidir, neartor, crodha,
'S iad gun ghó, gun mheang !

Thig Grantaich go ro tharttarach,
Neamhfhadbheirteach do d' champ

Air

Air phrioblosgadh go cruadal;
 Go snaidh cheann, is chluas diu;
 Choi'-niomhoil ris na tigiribh
 Le fechdri dianmhear, dán';
 Chuiris iomad fear le sgreidil,
 'S a bhreabadaich go lár.

Thig a rís na Frisealaich,
 Go sgipi le neart garbh;
 Na seochdamh fíor-ghlan, togarrach;
 Le fuathas bhlar nach bogaichat;
 An comhlan fearradha, cosgurrach,
 'S maирg neach do nochd iad fearg;
 A spuir għlas ag dlus an dérich
 Bi'dh nan ēlibh dearg.

Nan gaisri ghaisgeil, lasgurra,
 Thig Lachunnaich gun cháird;
 Na soigh'dibh deárga poinseonda;
 Go claidheach, sgiathach, cuinsearach;
 Go gunnach, daggach, iunsachta,
 Gun chuntus ac' air ár;
 Dol nan deannamh 'n aodainn pheileir,
 Tiochd o theine cháich.

Gabhaidh páirt do t iorghaills,
 Clann-fhionnoin 's oirdheire cail ;
 Mar thuinn ri tir a sio-t-bhualadh ;
 No bile lastrach dian-loisgeach ;
 Nan treudamh luatha, fior-chonsach,
 Thoirt griosaich air an námh ;
 A dream chathach, Mhuiileach, Shrathach,
 'S maith go sgathadh chnamh.

'S mór a bhio's ri corp-rusgadh,
 Na 'n cloaichin 's a bhíar,
 Fiaich anns a roccadaich,
 Ag itealaich, 's ag cnocaireachd ;
 Ciocras air na cosgurrach,
 Ag ól 's ag ith a sáth.
 Och 's túrsach fann a chluinntir mochthra,
 Ochanaich na'n ár.

Bi'dh fuil is gaor d'a fhuidridh ann,
 Le lú-chleasan ar lámh ;
 Meangar cinn, is dúirn diu ;
 Gearrar uilt le smúisri ;
 Ciosnaichir ar biui,
 D'an dúbhlosgadh, 's d'an cramh ;

Crúnar le poimp T—— S—— :

'S F—— P—— fa shail.

Oron nuagh. *Air forin, Choille-chræggaidh.*

THA deagh shoisgeul feada na 'n garbh-chrioch,

Súrd air armamh comhraig ;

Uird ri dairirich deanamh thargaid'

No 'n dual ball-chruinn boidheach ;

Chui na seargabh le cam earraghloir,

Sluaigh fior chealgach S——,

O's sgeul dearbha thig thar fairrge,

Neart ro gharbh d'ar fóirin.

Thig thar ler le gaoi arioir oir'n,

Toradh deal ar dóchuis,

Le mhílte fear, 's le armamh geal,

P—— ullamh, mear, 's é dóchaisgt ;

Mac R—— S——, T—— S—— ;

Oidhre a c—— th' air fógra ;

Go'n dean gach Brittinnich lán ubhlaechd,

Air an glún' d'a mhórachd.

Ni nà Gaidheil bheodha, ghasda,
 Eri bhras le fròlamh ;
 Iad na ciadabh uim' ag iathadh,
 'S coltos dían chuir gleois orr' :
 Gun fhíobh's iad fiata, claidheach, sgiathach,
 Gunnach, riaslach, stróichdeach,
 Mar chonofadh leoghannabh fiadhuich,
 'S acras dían go feoil orra.

Déanamh ullamh chum ar turuis,
 'S biobh guineach, deonach ;
 So an cumusg, am bi na buillion,
 An deantar fuil a dhórtadh :
 Och a dhuin' is fionor euraidh
 Is fior sturroil cóimhstí,
 A leigir far eille mar chuillein,
 Dh' fhaontainn fuil air S— !

'S ioma neach a theid air ghaisgidh,
 Tha fíor lag na dhochus,
 Gos a nochdar standard bratdhearg,
 An R— chearts' tha óir'ne,
 Go do bhiodh e na fhior ghealtair,
 Gur cruaigh rag go bhróig e,

Ceart

Ceart chomhgairge ris an lasair,
A losgadh faibhuan eorna.

Mhoir is Tgairteoil, foirmeil, baggont,
Gaidheil ghasta, chrodha ;
Gach aon bhrattach sios do 'n bhaiteal
Le 'n gruaigh laisde róis-dearg ;
Iad gun fhiomh, gun fheall, gun ghaisidh ;
Rioghoil, beachd-bhorb, proiseoil ;
Gó neamh-lapach ri rinn gaisgidh,
Spáinnich għlas nan dōrnamh.

'S binn linn plapraich na'm breid brattach,
Stranntraich bras ri mór-ghaoi,
An glachdamh gaisgeich na'n céim staideoil,
Is stuirteil, scairteil, móision ;
'S lann ghorm sgaiteach, do shár-shlachdan
Geur go frachdadh shrón' aige,
Air bac cruachain an fhir bhrattaich,
Go cuir tais air fógra.

'S furbi tailceont, 'scumpa pearsa,
Treun-laoch spracoil, doid-gheal ;
Piob

Piob d' a spalpadh, suas na achlais,
 Mhosglas lasair gleois duinn :
 Caismeachd bhras bhinn, bhroddadh aigneadh,
 Go dian chasguitr slóigh leis ;
 Chuireadh tormain a phort baisgeoil,
 Spioraid bhras n'ar páramh.

Biobh suntach, luthor, béumach,
 Sgriosach, geur go feolach,
 'S bi'dh Mars creuchdach, cogach, reubach,
 Anns 'n speir d' ar feoladh,
 Soirbhichidh gach ni go leir libh,
 Ach sibh-fein bhi deonach :
 Marsailibh gun dail, gun eilein,
 Luther, eattrom, ceolot.

Marsailibh, gun fheall, gun airsteal,
 Gach aon bhrattach bhoideach ;
 Cuideachd shuaicheonta na'm breacan,
 'S maith go casg na tóráchd :
 'Nuair a ruisgis sibh na claisich
 Bi'dh smuis bhreac feadh feoir libh ;
 Gaorr, is inchinne na spaddul,
 'S na liath-shad feadh mointich.

Sliochdraich

Sliochdraich, slachdraich, na'n trusigh
 shlacan, fhuair a theid a ruig gun stadh libh
 Freagra basgur fhuair ; 'Nuair a theid a ruig gun stadh libh
 Gur a fad a chluinntir,
 Feiddrich bhlillion, scoltadh mbullach, A
 Sios go bun an rumpuill ; Ruaig orruile mar mhoim tuile,
 Ruaig orruile mar mhoim tuile,
 Chuí cha'n urr iad tinnntadh,
 'S ioma fear a dh' bladhillionta,
 Slainte an R—— si tha oir'ne,
 Spealgadh ghlainnichion ag gríosaich,
 'S é cur beinn air S—— ;
 Ach 's onaraiche anois an gniomh,
 Na cuigcend mile bóla ; 'S fearr aon siola a dh'fhuil 's an fhá,
 No galoin fhíon air bhórdamh,
 Dearbhaidh bechdi sibh bhi ceart d'a,
 Eri grad le'r flóghamh ; Gun ar mpoint, clann, no beirtas,
 Chuir stadh-feachd n' ar dochus ;

Ach

Ach gluasad intinneach, luath, cinnteach,
 Rioghoil, liont', a mhórchuis :
 Mar an raineach a dol sios duibh,
 Sgriosadh dian luchd cleóchdan.

Ar ceathairne ghrúamach, niomhoil,
 Lán do mhire cruadail ;
 'S misg dhearg chatha, go barr rath orr',
 'S craobh dhearg dhath nan gruaighimh ;
 Iad gun athadh sios le'n claidhin
 Ri sior sgathadh chruachdán :
 Lotar dearganaich le'r gaithin,
 'S le'r sior chrathadh cruaghacht.

'S beagan fuaigh, a's tric thug buaigh,
 An iomuirt chruaigh a chomhraig :
 Deanaimit gluasad gun dad uabhuinn,
 'S na biodh fuathas oir'neis
 Doirtidh uaislion an taobh-tuath,
 Mac-shíom na ruag, 's Diuc-Gordan,
 Le marc-shluagh a 's nuarrai gruaim ;
 'S ruaim aimhi fhuar nam poramh.

Moladh

ch,
 Moladh oir píob mhoir Mhic-cruimein, d'an
 ainm an óiseach. Air fonn, Mairi nian
 Deorsa. Tha chead cheathramh, mar go'm
 b' ann air a dheanamh leis a phíob do 'n
 ughdar.

S Ioma Baintighearn' bha spéiseoil,
 Ma'n chéile bh' ag Móraig;
 Go'n áirir me-fein diu,
 'S gach te tha d' am sheorsa :
 Mhol e phíob anns gach gríd,
 Am b' fhearr a pris cheolor ;
 Na buaghannabh móra ;
 Na gaifgidh ri cómhrag :
 O ! fhad bhio's bíog, no aon díorr ;
 Na gne chlí, am chomhradhs',
 'S gun an fhorc a bhi m' mheoiribh,
 Go mol me ri m' bheo u.

Lium a 's muirneach 'n am éri,
 Cruaigh sgál éibhinn do sgórnain ;
 Anail-beatha do chréafoig,
 D' a séididh roi' d' phóramh ;

I

Cinnidh

Cinnidh as, port nach tais,
 Lán do thlachd fog-hradhach,
 'S e fonnor mear boidheach,
 Go h inntineach lóghar :
 Ceart is blas, ciasmeachd bhras,
 'S úrlar cas comhnart,
 Gun rasgaich, gun chrónan,
 Gun flagh'daireachd mheoirion.

'N am do 'n ghréin dol na eididh,
 'S tric leat éri a d' sheomar,
 Go truscanach céatoch,
 'S ribin gle-ghrinn do 'n tsfról ort ;
 T ard ghlaodh suas, sgairteoil fuaim,
 Maidin fhuar róta ;
 Dhol 's an ruaig chomhraig,
 Bheirt' a fluagh beo leat ;
 Gur spreodadh cruaigh, t ailiarms luath,
 Neach is tuar gleois air :
 Go 'n toir me-shín boidion
 Go mol me re m' bheo u.

Corp mionchraicneach glé għlan,
 Lán do shéideagan cruadail :

Do

Do chead sgairt, neartor, eattrom,
 Mosglaidh ceudan o fuar-ghreann ;
 Le mór sgairt, theid go grad,
 An airm 's am brat buailte,
 Le foirmeolachd uallach,
 'S craoibh-feirge nan gruaighimh ;
 Spainneach glas cùil na 'n clais,
 Siar gach bachd-cruachain,
 Grad-ullamh go tuasaid,
 Le sgal siunnsoir d' am buairidh,

'S mór tha mhaise 's do mhisnich,
 'S do dheagh ghiftin na t úrluinn :
 Próiseil, sturtoel, fior sgippi,
 'S gur neamh-mhiota cur giuig ort :
 Goic nam buagh, 's ághor gruaim,
 A dh' fhágus fluagh créuchdach,
 Go marbhadh, 's go réubadh,
 Le caithrim na 'n géur lainn :
 Piob 's i suas 's díonach nuall,
 Miarchruinn, luath, leumnach ;
 Toirm thriolonta bhlasda,
 'S fior bhasdalach béicil,

'Nuair a nochdar a bhrattach,
 B' ait linn basgur do shiunnsoir ;
 Le d' bhras shiubhlaichion crappach,
 Teachd le creatraich o d' chruinnlu,
 Caismeachd dhlú, 's pronnmhion lú,
 Teachd le rún réubaideh,
 Ghearradh smúis agus f'héithin,
 Le d' sgolaghaoir ag éibheach ;
 Co do 'n tfluagh nach cinn luath,
 Fa d' spor cruaigh gléusta ?
 Cha 'n eil anam an créafoig,
 Lan do mhísních nach séid u.

Chuiridh crappaich do bhras mhear,
 Gach aon aignidh go cruadal :
 Do thorman dionach le lasgar,
 Aird-bhinn chaísmeachd an fhuathais,
 Lús is spíd, luas le clí ;
 'S mór neart fior chuanda,
 Go fathadh, 's go bualadh,
 'S go cuirp chuir an uaighimh :
 Béic na 'm píob, sí chuir díth,
 Síor sgrios gniomh-luaineach :

Riabh

Riabh ri h uchd bualaidh,
'S crann aghor 's an tuaig u.

Molam ceol agus caismeachd ;
Crann taitneach mo rúins' u ;
Chuiridh t iolach fa d' bhrat-bhreid,
Rinn-cholc gaisgidh n' ar suilin.
Riogh na 'n ceol, 'n am na slógh,
Bhi na mór eididh,
Go stroiceadh, 's go réubadh,
Chuir chorp as a cheile :
Ri h uchd gleois 's bras do mheoir,
Le t anafadh ghloir-ghleusta,
Dol-arnadhait go sgaireil,
'S leanait bhras 's a retreuta.

Rinn u Oinid do 'n chlársaich,
Searbh mar rácudul fíghlion :
Ciuil bhochd, mhosgaideach phrámhoil,
Air son shean daoin' is nionag :
Ri h uchd goil, b' fearr aon sgal,
O d' thuill mhear fhíonolt,
D' am brosnadh 's d' an gríosadh,
Ann an caithrim thoirt gríosaich :

Toirm

Toirm do tholl, phronnadh phone,
 Cruinn-chruaigh lom-dhionach :
 B' fearr 's an am sin do bhortluinn,
 Na uile oirfeid na criostachd.

Torman siubhlach dhos fáinneach,
 'S milis gáirich is crónan :
 Búirein cuilc is binn ard-ghaoir,
 Teachd o fhaslaichion céol-chaol ;
 Siunnsor donn, 's foirmeil fonn,
 Sgiobhach bonn, ro-ghrinn,
 Gun ghaifidh, gun ótus,
 'S rifeid gheur chomhnurt :
 Brat min trom, plapraich crom,
 Shioda lom cróidhearg,
 Mar shuaichiontas comhraig,
 'S é strantraich ri mor-ghaoi.

B' ait bhi 'g amharc na t éadann,
 'N am bhi seididh do shroine :
 Tha Mars gaisgeil na éididh
 Ri sior shéitrich fa d' choitin.
 'Nuair chuirir suas do ghlaogh cruaigh,
 Roi' 'n bhraf-shluagh choímh-stritheach,

Cinnidh

Cinnidh daoine na leoghannabh
 Fuileachdach beodha ;
 Bi'dh bras ruaim, ghuineach ruagh,
 Anns gach gruaigh fheolor ;
 'S le mor lasgar do bhras-phort,
 Cha 'n ath iad bhi deonach.

B' e sid an gothadh fior ladhach,
 A dol air naghart 's a mhársail ;
 Ann d' chorp cumail stadhaidh,
 A dol fradharc do námhad :
 'S ioma fear, bheir fa near,
 T fhacaill mhear, ghrásor,
 D' a spreódadh 's na blaramh,
 Le mear-ghaoi do mhalaidh :
 'S robhadh trom, gach aon phonc,
 Thig o d' chom gáireach ;
 Síor bhrofnachadh teine,
 'S tarraing sgoinneoil air chláidhin.

Chuiridh tusa le d' bhuaghan,
 Gaoir dhearg chruadail 's gach inntin :
 Shiubhla tu le d' thoirm uallaich,
 Gach ball-uaful 's cha díobair :

Dhamhsadh

Dhamhsadh bras, ar thoirt as
 Le fior bheachd míochuis,
 Gach cri a bhio's ríoghoil,
 Na 'n comabh gun díbleachd :
 Theid air ghléus, gach aon chré,
 Le misg-chath gheur, dhílis ;
 'S le brosdadh do bhras-phort,
 Go 'n casgradh iad míltion.

Gur a suibsec fior thorrthach,
 Corp sothghradhach na píoba ;
 Lom-lán loinne ma broilleach,
 Sios go coileir a fídeig :
 Buill do chuirp sheinneas puirt,
 Le Ceol-stuirt bhiogoil ;
 Roi' t ochd uinneogon fíonolt,
 Thig arm-chaísmeachd na míli :
 'S toirm do bruit, ri fior chluich,
 Am barr do dhuis ríobhaich :
 Seoid a mhosgladh na 'n gaisgeach,
 Le foirm bhras-phort d' an gríosadh.

'S coimh-tiudh gach orraichion séitreach,
 Ma d' ghnúis cheatoich a bórcaadh,

Rí meanbh-chuileogon céiteoin; narrative
 Ma bhloc a récill air lónan : digging
 Gradh do chom, choisneas bonn, mining
 Le d' shreth tholl ordoil, digging
 Teachd na thailmich bhinn, bhoidheich; mining
 Roimh ochd dhorsa do sheomair; before
 Muineal crom, phronnas pronn digging
 Puirt, le fonn comhraig : digging
 Clia a 's tartarach tadhail, mining
 Breabbraich, staghadh, is móisín. mining

 Suas 'nuair niotor do spalppadh digging
 Ann an achlas do chéile ;
 Roi' d' chaol ghaothaire siasor, mining
 Gao na d' phearsainn d' a séideadh digging
 Meoir na rith air bhalla-chrith, mining
 'S iad ri frith-léimrich digging
 Air siunsor dorën gleusta, digging
 'S binn goithlim a chléibh sin ; digging
 Dearrasan bruit, gaoirich duis, digging
 Gun tuisleadh d' a bhéisadh, digging
 Air flinnen borb an fhir-bhrattaich, digging
 Gathan gasd agus bréid ris. digging

An crann ma 'n crannaich na céudan,
 'N am cruaigh gheur thoirt a truaillibh,
 Lán airm agus eididh,
 Ghuinneach, ghleusta, go cruagh-chúis :
 Crith go féim, air gach treiun,
 Lán do shéid ghruamaich,
 Le d' lasagan buaghach,
 'S parradh af-caoин 's na fluaghama.
 Mars na léim anns a spéir,
 Air each dearg céum-luaineach,
 Na laimh a chlaidheamh d' a chrathadh ;
 'S misg-chatha na ghluafad.

Mhoire 's ionmhuinn lium fén u,
 Seach an céile bh' ag Deorsa ;
 A bhan-chruimeneach bhéusach,
 Mhaiseach, bhreid-ghlan gun ótus :
 Bean gun bhéud, 's i gun eud,
 Lan do shéid shólais,
 An geal-ghlaccamh t fhir phosda,
 D' a d' chriondadh, 's d' a d' phógadh :
 O ! 's forton cruaigh nach bheil t fhuaim,
 Am chluais feedh 's ba bheo me :

Ceo!

Ceol is caisneachd mo chríodhs',
A bhain-sgiathanach ghlórmhor !

*Oran rioghoil a bhottuil. Air fonn, Let us be
jovial, fill our glasses, &c.*

BIdhmit súbhach, 's ólair deoch linn,
Osnach 'n ar fochar cha támh,
Na smaointich'mit ar bochdainn,
Fhad 's a bhio's an copan lán.

'S airticil mór do chreud Bhachuis,
Creidfinn go ceart anns an dram ;
'S leanailt air bhi 'g ól go súrdoil,
Gos an cinn stúirdein 's a cheann.

Olaimit glainchion lána,
Air slainte an tSeumuis ata uainn ;
Cuirimit da shlaingt' an cáraid,
Tosda a T—— stráic a chuach,

Ma 'ta stamac anns a chuideachd,
Nach díleidh a chuids' d' ar míann,

Siapadh é 'mach as ar carabhl,
Mar go caruinnichd e síol.

Cuireadh ar cupachan farsta :
Aisig cas an corn mánquairt :
Faicir éibhinnneachd air lasadh,
Le fíor sgairt 'n ar beachd, 's 'n ar gruaigh.

Biodh ar crioghachan a damhsa,
Linn an drams' a dhol na thruaill,
Mar go 'm bímit 's a cheart amfa,
Dol do 'n champ a dh'fhaotainn buaigh,

Do'n digh' bhrioghor, neartor, bhlasda,
'S mílse no mil bheach go póit,
Líon a soidheach sin amach dhuinn,
Do 'n stuth bhlasdor sin 's a stop.

Seinnir órgain, béumar stuic dhuinn ;
Crúnaimit le cup an Rí ;
Canain gach dainginn a béicill,
Bi'dh tein'-éibhinn anns gach tir.

Do 'n iocshlainte naomha sin, Bhachuis,
 Cuir buideal paitl d' ar coir,
 Go'n tairgimit iobuirt thaitneach,
 Do Dhia creachach sin an óil.

'S ioma fearsta salachi tlachdmhor,
 Tha 'm mac na brach ri luaigh ;
 Rinn sin e na leannan do mhíltion,
 'S na mhilsein príseil do 'n tluagh.

Sgolaidh e ghruaim far a mhuigein ;
 Ni e fiudhunach fear cruaigh ;
 Ni e cruadalach fear gealtach,
 Gos an teid e feachd no 'n ruraig.

Ni e cainteach a fear tostach ;
 Ni e brosgulach fear dúr ;
 Ni e suireach a fear nárach ;
 'S fágaidh e dán' a fear diuid.

'Nuair theid e 's a mhala shoisgeil,
 Tairnidh e moisein go cliu ;
 'S fosglaidh e na glasa diobhuir,
 Deir mac a mhiothuir nach fiu.

Ni e pogach a fear ailleont
 Nach fulgeadh cailin do chóir ;
 Sparraidh e damhs' anns na cassabh,
 Nach d' rinn riabh aon stap d' an deoin.

Fagaidh e neamhshantach acrach ;
 Toinnidh e cas a fear slim ;
 Bheir e caitein air fear flemhin ;
 'S ni e spreadhoil a fear tiom.

An t airgid a bha d' a sticleadhb,
 'S a sporan na chripleach riabh,
 Bheir a relíof dh'a a príoson,
 Le fuasgladh cruaigh-fhnim na 'n iall.

Ni e aoigheoil a fear doichleach ;
 Ni e socharach fear teann ;
 Ni e duin' uafál do 'n bhalaoch ;
 Ni e fathromach fear fann.

Ni e faor-chriodhach fear duinte,
 'S faoisididh e rún a chrí ;
 Creididh an lag gur a laidir,
 Gós an dearbh e chail 's a strí.

Tairnidh

Tairnidh e mulad go aiteas ;
 Tiuntaidh e airtseal go fonn ;
 Mionach na sporan go spiol e.
 Le ghob biorach chriomas lom.

Thigeadh meanmna, 's falbhadh airtseal
 Air chairstealabh auinn do 'n Róimh ;
 Seinnmit órain cheolor, ghasda,
 Shuntach, bhras, nach lappach gloir.

'Nuair bheirir a bottul a staippeal,
 'S a chromar ri cap a cluas ;
 'S eibhinn a ghogoil la earraich,
 Cogur searraig ris a chuaich !

'S mils' no ceileadaradh simeoraich,
 Le luinneag ceolor air géig,
 Creatraich shrideagach do sgórnain :
 Crattan a 's bóiche fa 'n ghréin !

'S binne na luinneag eoin-búchuinn,
 Bhiodh ri túchan am barr thonn,
 Guilig do mhuineil is giuig ort ;
 Cuisle-chiuil a dhuisgeadh fonn.

'S binne no cluig-chiuil ad Ghlas'cha,
 T' fhuaim le bastul dol 's a chór ;
 Sid an fhaitl' a ghleusadh m' aignidh,
 Mac na brach a teachd le póig.

Líon a suas an tslige-chreachaínn ;
 Cha 'n ion a seachnadh go dram ;
 'S olc a Ghailic orr' an creachann ;
 An tflig' a chreach sinne a t' ann.

'S binne t' easraich dol 's a chupan,
 Copadh usgraichion go d' bhéul,
 Na coimh-sheirm organ' is chruition,
 An talla druite le 'n cuid téud.

'S binne no ceol coillich choille,
 Bhiodh ri coillig air an tom,
 Dúrduil a bhottuil ri glaine ;
 Crónan loinneoil thailleachh bonn !

Teicheadh liun-dubh as ar commun ;
 Falbhadh gainne ; 's pait ar n ór ;
 Na biodh spéuclair oir'n go ganntar,
 Fheadh 's a bhio's an dram 'n ar fróin.

Olaimit

Olaimit finn-shín a h ainbhí fíoch,
 Le macmeanmin' a brandi f'huair,
 Dh' ain-deoin ceannaichd, 's asgul earraich,
 Cúram sparraimit 'n a h uaigh.

'S an tobar shláraiche fin Bhachuis,
 Fathraig'mit uile ar ciall ;
 Cha spioraid bheag, bhochda, chruipt'
 'S dócha cuid bli aea 's fíoch.

Biadh ar ceann'aigh uile an ceart-uair,
 Chomh-ruiteach ri étreach na 'n rós,
 'Nuair a theid ar fuil air ghabhail,
 Le beirm ladhaich Mhic-an-toís.

Gur dionnsaireach, spiosuirneach, t fhai-
 leadh,
 'S teas-ghradhach do shnag roi' m' chliabh ;
 Fadadh bláis air feadh mo mhionáich ;
 Gur ro mhiorágach do thriall.

Gur guccagach, coilleagach, brísg-gheal,
 Bruicheoil, neimh-mhisgeach do thuar,

'N a d' shlamhruinnibh criostoil a dórtadh,
Ri binn-chronanaich am chluais.

Sgaoilimit o altair Bhachuis :
A chleirich taisg a chailis uat ;
Dh' fhalbh ar fuachd ; 's ciod e 'ta dhí oir'n ?
Thugaimit baidse crion do 'n tsuain.

Ach fresdil sinn air ghairm na maidne,
Le t ioc, 's le d' bhalom lan bhuagh,
'S thoir dhúinn aon ghloic-nid 'n ar leaba,
A bheir crith-chlaiginn oir'n mancuairt.

Oran a rinneadh do bhail' arrait ann an Ard-namórchuan, do 'n ainm Coiremhuiinn, agus do dh'aultan a tha rith roimh a bhaile sin, do 'n gairir, Ault-an-tsiucair. Air fonn, The lass of Patic's mill, &c.

DO L thar Ault-an-tsiucair,
A maidin chúbhrai chéit,
'S paidiren geal dlú chneap,
Do 'n driúchd ghorm air an fhéur,

Bha

Bha richard 's robin-brú-dhearg
 Ri seinn, 's fear dhiú na bheus ;
 'S goic moit air cumhaig chúl-ghuirm,
 'S (gug-gúg) aic' air a ghéig.

Bha simeorach cur na smúid dhith,
 Air baccan cuil lea fein ;
 An dreadhunn-donn go súrdoil,
 'S a rifeid chiuil na bheul ;
 Am briccein-beith' is lúb air,
 'S e 'g gleusadh lú a théud ;
 An coileach-dubh ri dúrdan ;
 'S a chearc ri túchan ré.

Na bric ag gearradh shúrdag,
 Ri plubraich dhlú le cheil',
 Taoibh-leimnich mear le lu'-chleas,
 A búrn, le múirn ri gréin ;
 Ri cabbadh chuileog' siubhlach,
 Le 'm bristidh lúthor féin :
 Driom-lann-ghorm, 's ball-bhreac giuran ;
 'S an lainnir-chuil mar léig.

Mil-dheocladh sheillein strianach,
 Le crongan 's fiata strann,
 'N an dithimh baglach, riabhach,
 Ma d' bhlaithibh grianach chrann :
 Straibh-dhriucain dhonna, thiaichdi,
 Fa shinion ciechan t'fheoir,
 Gun thiochd-ain-tír no bhiadh ac',
 Ach fáilidh ciatoch rós.

Gur millis, brisg-gheal, bún-ghlan,
 Meall-chúirneineach, 's binne fuaim,
 Bras-shruthain Uilt-ain-tsiucair,
 Rí torman siubhlach luath :
 Gach bioloir, 's luibh le 'n úr-rós
 Ag cintinn dlú ma bhruaich ;
 'S e toirt dhoibh bhughan súghor,
 Go 'n sui'bheathachadh mancuairt,

Bún tana, glan, gun ruaghan,
 Gun deathach, ruaim, no ceo,
 Bheir anam-fáis, is gluasaid,
 D'a chluanagan ma bhórd.
 Gaoir bheachainn bhui, 's ruagha,
 Rí dioggladh chluaran óir,

'S cir-mheala d' a chuir suas leo,
An ceir-chuachagan 'n a stóir.

Gur sólas an ceol cluaise,
Ard-bhairich buair ma d' chró :
Laoigh chenn-fhionn, bhreac, is ruagha,
Rí freagra nuallan bhó ;
A bhain-áireach le buaraich,
'S am buachuill' dol d' an cóir,
Go bleoghn a chruidh ghuail-fhinn,
Air cuaiach a thogus cróic.

Bi'dh lóchrainn mheal' a lúbadh
Na srábh, 's bru air gach géig,
Do mheasabh milis cúbhrai,
Na 'n úbhlun 's na 'm péur ;
Na duilleogan a liugadh,
Is fallus cúil diu féin ;
'S clann ag gabhail túchaidh,
D' an iomailich dlú le 'm béul.

B' e crongan t-eassain srúluich,
An dúrduil mhúirneach mhaidh ;

'S do bhoirchibh daite, sgúm-gheal,
 Tiugh, flúranach, dlu, tlá :
 Le d' mhantull do dheallt úir-mhin,
 Mar dhúradh cúil ma d' bhlá :
 'S air calg gach feoirnen dúir-fheoir,
 Gorm niamhainn dhriuc a fás.

Do bhrat lan shraddag' diamond,
 Do bhraon ni soils' air lár ;
 A charpet 's gasda foineal,
 Gun a coi'-fine Whité-hall :
 Ma d' bhearradh gorm-bhreac coillteach,
 Ann chinn a loinn le ál,
 Na sobhraichion mar chaillibh,
 Na 'n coilleiribh na d' sgá.

Bi'dh guilig eala a túchan,
 'S eoin bhúchuinn am barr thónn,
 Ag inbhir Uilt-ain-tsiucáir,
 Snamh lú'-chleaffach le fonn ;
 Ri seinn go moiteoil, cuirteoil,
 Le muineil-chiuil, 's iad crom,
 Mar mhála píoba 's lúb air ;
 Ceol aoifi, ciuin, nach trom.

'S grinn an obbair ghrábháil,
 Rinn nádor air do bhruaich,
 Le d' lurachain chreabhach, fhásor,
 'S am buicein bhán Orr' shuas :
 Gach faimmir, neoinen, 's máság;
 Min-bhreachd air lár do chluain ;
 Mar réullain róit an dearsadh,
 Na spancain álúinn nuagh.

Bi'dh cruinn, 's am bárr mar sgárlaid;
 Do chaorabh álúinn ann ;
 'S croibhion bachlach, árbhui,
 A faoisgnidh árd ma d' cheann ;
 Bi'dh dearcan, suithin súghor,
 Trom lúbadh an luis féin,
 Caoin, sechdi, blasda, cubhrai,
 Ag call an drúis ri gréin.

'S comh-lan mo lios ri pharrais,
 Do gach cnuas a 's fearr an coill ;
 Na rélich arbhar fásaidh,
 Bheir piseach árd 's sgoinn :
 Pór reachdor, mineor, fasor,
 Nach cinn go fás na loim ;

‘S coimh-reamhar, luchdor cáileachd,

‘S go sgáin a ghrán o dhruim !

Do thachdar mar’ is tire,
 Ba thiochd-ain-tir leis fein ;
 Na ’n treudabh feidh ’n a d’ fhritheamh ;
 ‘S na d’ chladach ’s milteach éisg ;
 Na d’ thraighe tha maorach líonor ;
 ‘S air h uisge ’s fior-bhras léus,
 Ag oganachamh ríobhach,
 Le morbha fior-chruaigh géur.

Gur h úróil, slíochdor, cuanda,
 Groidh-each air t fhuarain ghorm,
 Le ’n iotadh tarraig suas riut,
 Le cluintinn nuall do thoirm :
 Bi’dh buicein binneach ’s ruaghag,
 ‘S mion-mhin-bhreac, cluaif-dearg, óg ;
 Ri h ionaltradh go h uaigneach,
 ‘S ri ruiddeis luath ma d’ lón.

Gur damhach, adhach, laoghach,
 Mangach, maoiseach, t fhonn ;

Do ghlinn le seilg air laomadh,
 Do gharbhlach-chraobh 's do lom :
 Gur h áluinn barr-fhionn, braonach,
 Do chanach caoin-gheal thom,
 Na mhaibenibh caoin, maoi-mhín :
 Na d' mhointich sgaoi-chearc' donn,

B' e fid an sealladh éibhinn,
 Do bhruacha glé-dhearg rós,
 'S iad daite le gath gréine,
 Mar bhoisgnich léug-bhui óir :
 B' iad fid an geiltridh glé-ghrinn,
 Cinn déideagan measg feoir,
 Do bharrabh luibhion ceatoch :
 'S foirm bhinn ag téud gach eoin,

O lili ríogh na fluran !
 Thug bárr mais' air úr-ros gheag,
 Na bhabbaidion cruinn, plúir-mhín,
 'S a chrún geal, úr mar ghréin :
 Do 'n uisce ad Ault-ain-tsiucair,
 'S e cúbhrainn d'a o bheud ;
 Na rionnagan ma lúbamh,
 Mar reullain, iuil na spéur.

Do shealbhag ghlan 's do luachair
 A bórcadh suas ma d' choir :
 Do dhíthen lurach, luaineach,
 Mar thuairneagan do'n ór :
 Do phreis lán neada cuachach,
 Cruinn chuaarsgagach ag t eoin :
 Barr braonain 's an tsail-chuachag,
 Na 'n dos an uachdar t fheoir.

B' e sid an leughas léarsainn,
 Do luingis bréid-gheal, luath,
 Na 'n sguadronabh seoil-bhréid-chrom,
 A bordadh geur ri d' chluais ;
 Nan giusaichibh beo-ghleusda,
 'S an cainb go leir riu shuas ;
 'S Caol-muile fuar d'a reubadh,
 Le anail speir fa thuath.

'S cruaigh a b—— fuair me,
 O'n fhuanan 's blasda g——,
 An caochan 's mó buaghan,
 A ta fa thuath 's an Eorp ;
 Líon ach am bola suas d'e,
 'S do bhrandaí fhuair na 's cóir :

Am puinse milis, guanach,
A thairneas fluagh go ceol !

Muim' altrom gach poir uasuil,
Nach mith le fuachd na speir,
Tha sgiath fa 'n aird a tuath orr',
D'fhag maith a buair, 's a feur ;
Fonn deas-oireach, fior uaibhreach,
Na spéuclar buan do 'n ghréin :
Le spréidh theid duin' a suas ann,
Chomh-luath ri each na léim !

'S aol is grunt d'a dhailibh,
Dh'fhág nádor tarbhach iad ;
Air a meinн go'n toir iad arbhar,
'S tiugh, starbhanach ni fás ;
Bi'dh dearrasanaich shearr fhioclach,
D' a lannadh sios am boinn,
Le luinneaga binn níonag ;
An ceol a 's míle roinn !

An Coir' is fearr 's an dúthaich,
An Coir' is súghor fonn ;

'S e Coiren Uilt-ain-tsiucair,
 An Coiren rúnach lom ;
 'S go lom, gur molach, úroil,
 Bog mhéador dlú a thom,
 Am bheil mil is bairn' a brúchdadh,
 'S uisg' rith air siúcar protin.

An Coíre searrachach, uanach,
 Meannach, uaigneach áigh ;
 An Coire gleannach, uaine,
 Bhleachdach, luath go dáir ;
 An Coire coilleach, luachrach,
 An gair a chuach 's a Mhárt ;
 An Coir' a faidh duin'-uaful,
 Biast dhubh is rúagh na chárn !

An Coíre broccach, taobh-ghorm ;
 Torccach, faoili blá ;
 An Coire lonach, naosgach,
 Cearcach, craobhach, gráidh ;
 Go bainneach, bailceach, braonach,
 Breacach, laoghach blár :
 Ann fultor mart, is caora,
 'S a 's torach laoimsgir bárr !

An Coire am bi na caoirich
 Na 'n caoigidimh, le 'n al ;
 Le 'n reabhad 'g gabhail faoisgnidh,
 Á 'n craicnimh maoi-gheal tlá :
 B' iad sid am biadh, 's an t aodach,
 Na t fhaoin-ghleannabh 's na t aird ;
 An Coire luideach, gaolach,
 'S e lán do mhaoinibh gráis !

An Coire lachach, dráach,
 'M biguilbneich 's trai'-gheoigh og ;
 An Coire coileachach, lán-dabhach,
 'S moch, 's is an-moch spórs :
 'S tím dhomh sgur d' an áiribh,
 An Coire 's fásor pór ;
 Go h infeach, doireach, blárach,
 'S iomacach, cáiseach bó !

Oran

*Oran a rinn duin'-uasul árrait, d'a cheile
nuadh phosda.' Air fonn, Dh'fhalbh 's an
easgar an t óg ba deise, &c.*

AIR Ault-ghartan, ghlachdas bradan,
Bain-iasg gasda, lán-mhaiseach.

Am breac a 's ciatoich' ann mo bheachdса,
'S dreach mín snechd-gheal saile dh'i.

Bean ghlan, bhaf-bhán, chaoin, sheamh,
chafchruiinn,
Na 'n calg-rasg donn gáireachdach.

Chaigh na duilin chum an dúlain,
Dh'fhiachainn dúbhrachd ceardadh orra.

Air a sóinneadh do sgeamh glórmhor ;
'S cloch-iuil mhór ghaol-tháirneach í.

Dreach an aingil, fíobh na h ainnir,
Chuir 'am m' anam gáirdicheas.

'S ann o 'n reamhair fuair me 'n euchdog ;
Phenix, eud na gaidhealtachd.

Airrichdin

Airrichdin príosoil no 'm bas mín-gheal ;
 'S béasach, minneil cáileachdan.

Fuaras léug air bhruachamh Eitimh,
 'S faodail cheatoch aluinн i.

Léug na foineal, 's fearr no 'n diamond ;
 An gabh loinn a párlamaid.

Deideag shoithibh, E—— is C—— ;
 Gur neamh-dhoithibh m' áilleagan.

Béul a 's binne, déud a 's gile,
 Cúl a 's finne fainichion !

Mao mar shiorus dearg bhermillion ;
 Briarach, milis, márranach !

Geal mar íbhi, deud cruinn Dido,
 Pairc na spístri fáileneach !

Da leig bhuaghach, mheallach, ghuamach,
 Súil a 's buairich fáitichion !

Ruisg neamh-luaineach, 's móihar gluasad,
 'S staiddel suairce t abhaistion.

Modhoil, cùrtoil, 's baindi giulan ;
 'S lán bain-diuc o páirtinnibh.

Geug

Geug na míog-shul, 's móir mo phris diot ;
 Fuair me-shín na d' pháiste h u.

Thárr mé 'n ullaigh, 's cha bi munar,
 'S féarr no tuillidh saibhiris.

Fuair me moran, mo thoil mhór leat ;
 Fuair me ór na h Aisla.

Fuair me óg u, fuair me t óigh u ;
 Fuair me boidheach, áluinn u.

Mo thaipp dhreachor, shona, thlachdmhor,
 Mhaiseach, ghlachd-gheal, lán-ghasda !

Aignidh sónnor, banoil, tromdha ;
 'S líonor conn fa páirtinnibh !

Caomhag mhaoineach, 's cha b' i'n fhaoineag ;
 'S caoin, ciuin, faoilteach, failtichion.

'S réumoil, rummoil, ciallach, gruntoil,
 Mo shonn, suntach, sár-thuigseach.

Béul dearg tostach, lan do shoistin,
 Nach gearr focall earr-loisgeach.

Do chúl péucach, or-bhui, péurlach,
 'S aingli, céatoch, cláideagan !

'S dalladh learfainn sealltainn geur orr',
 'S gathain ghereine a dearsadh air !

Amaladh, téudach, fann-bhui, seudach ;
 Cúl nu géige bla-mhaisich !

Tuir gheal chriostoil, plúir-mhín stoite,
 Ciochan toite bán-chraicneach.

'S sgappach gléi'teach, uirneach, déirceach,
 Traisceach, béusach, crábhach i.

Coslos Venus, sruagh na h——bh——t;
 'S genmni éagsámuil talontan.

Muineal mín-gheal, glaine-triodach,
 Chíte fíon a tearnadh leis.

Gairbhe is míne, shuas is shios orr',
 'S donnaigheal mheinneach nárach i.

'S briarach, siofolt, sochdair, fíonolt,
 Bean is miogach fáitichin :

'S i go tosdach, fíor-shaor sochdair ;
 Gan dad moit no árdain inte.

'S fonnor, muirneach, ceolor cùirdeach,
 A gheal-uiseil laimh-ghníomhach.

Slan go faic me-shín mo leannan,
Ann' am m—— áird-chreigich.

*Oran-luaigh no fúcaidh, a rinn duin'-uasul d'a
leannan, air dhi dol thar fairrge. Air
fonn, Agus ho Mhórag, no hó-rou, no hó-
rou-ghealladb.*

A Mhorag chiatoch a chuil dualaich,
Gur h é do luaign a th' air m'aire.

'S ma dh' imich u nunn thar chuan uainn',
Go ma luath a thig a thairis.

'S cuimhnich thoir leat bannal ghruagach,
A luaignis an Cló ruagh go daingiunn.

O! cha liginn u do' n bhuaillidh,
Ma salaich am buachar t anart.

De cha leiginn u go cualach;
Obbair thruailli sin na 'n caileag.

Gur h í Morag ghrinn mo ghuamag,
Ag am bheil cuailen barr-fhionn.

'S gagganach, bachlagach, cuachach,
Ciabhadh na gruagaiche glaine.

Do chul peuchdach sios na dhualabh;
Dhalladh e uaislin le lainnir:

Sios na fheoirnenibh ma d' ghuailibh,
Leadain cuacheneach na h ainnir:

Do chul peurlach, or-bhui, luachach,
Timchiull do chluaise na chlannamh.

O, Mhorag ! go bheil do chuailen
Ormsa na bhuaireadh gun sgainnir.

'S go nach iar me u ri d' phusadh,
Go'm b' e mo run a bhi marr ruit.

'S ma thig u a ris am lumbamh,
'S e'n teag a ruin ni ar sgaradh.

Lennidh me chomh-dlu ri d' shailibh,
As bairneach ri sgeir mhara.

Shiubhail me cian leat ar m' eolas,
Agus spailp do'n stroichd ar m' ain-eol.

Go leannain u feadh an tsaoghal,
Ach us' a ghaoil theachd am fharaid.

Go 'n chuiridh air mhisg le d' ghaol me;
 'S mear aottrom a ghaoir ata m' bhallambh.
 'S a Mhorag 'g am bheil a ghruaigh chiatoch,
 'S glan a fiaradh th' ann d' mhalaidh.

Do shúil shuilbher, shochdair, mhódhar,
 Mhireagach, chomhnart, 's i meallach.

Déud cailce snaidh na rioghainn,
 Snaite mar dhísn' air a ghearradh.

Moigh'diunn bheidheach na 'm bos caoine,
 'S iad chomh-mao ri cloidh na h eala.

Ciochan léaganach na 'n guccag,
 'S failidh a mhusca d'a h anail.

'S ioma oig-fhear a ghabh tlachd dhiot,
 Eeidir Arcabh agus Mannuinn.

'S iomá leannan a th' ag Moraig,
 Eeidir Morror agus Aruinn.

'S ioma gaisgeach deas do ghaidheal,
 Nach obbadh le m' ghradhfa tarrainn:

A reachadh le sgiathabh, 's le cláidhin,
 Air bheag sgath go bial na 'n canon :

Chonnortaichidh

Chonnortaichidh dol na 'n óirdnibh,
 Thoirt do chórách, 'mach a dh'ain-deoin.
 'S iomad ármunn lándoil, tréadhach,
 Ann Duneidiunn, ann ambaroil,
 Na faiceadh iad gné do dhuais ort,
 Dheanadh tarrainn suas ri d'charraig.
 Mo chion a dheanadh leat éri,
 Do Chaitipin fein Mac-mhic-ailen :
 Go 'n theann é roi' roimh chách riut,
 'S ni e fás e, ach thig thairis :
 Gach duine, tha 'n Uibhist 's a Muideort,
 'S an Arasaig dhubh-ghorm a bharraich ;
 An Cana, an Eige, 's am Morror ;
 Reisimed chor ad Shiol-ailen !
 'N am Alastair, is Mhontrós',
 Go 'm ba bhóchdain iad air ghallamh.
 Gan d' fhairich la Inbher-lóchai,
 Co ba stróichdich ann le lannamh.
 Am Peirst, an Kilsythe, 's an Alt-eíriunn,
 Dh'fhabh iad Réubalaich gun anam.

Alastair

Alastair mor Ghlinn-ea-cobhann,
'S bragad coimheach Ghlinn-ea-garadh.

Mar sin is an t Armunn sleiteach,
Go d' a tha e-fein na leanamh.

Dh' eiridh leat a nall o'n Rúta,
Antram lu'-chleasach na 'n seang-each.

Dhruididh, na gaidheil go leir riut,
Go b' e dh'eiridh leat no dh'fhanadh.

Shuigh, deich mile dhiu air clé dhuibh,
An cogadh Ri séurlus nach mairinn.

'S ioma Cló air 'n tug iad caittein,
Eadar Cattamh, agus Anuinn.

Bha cás diulta teachd a luagh dhuibh,
'S chruinnich iadsan fluagh am bannail.

O ríogh ba mhaith 's an luagh-lamh iad,
'Nuair a thairnidh iad na lannan !

Huile Cló a luagh iad riabh dhuibh,
Dh'fhang iad e go ciatoch daingiunn :

Teann, tiugh, daingiunn, fite, luaite,
Daite ruagh, air thuar na fala.

Greas-thairis le d' mhain luaghach,
'S theid na gruagaichins' marr riu.

*Oran mhorbhair Mhic-Siomon, Cenn-cinnidh na
Frisealach, deis a chuir go bás ann Sasgunn.
Air fonn, Hap me with thy petticoat.*

S Lionor blanc a th' aguinne
Am Brittin suas ri lionadh,
Nach déantair gun ghníomh chláidhin,
Go ceart go brách a scriobhadh;
Gur h ann diu ar n áilliugan,
Ard ármunn sin a rioghachd;
Mac-Siomoin mór a bhásaicheadh,
Le P——d na mio-ruin.

Mo chion an úrla bhlá-mhaiseach,
Bha cruaigh is tlá 's na tiomabh;
Air réir 's mar bhiogh an t abbar ann,
Ba staillin ba phriomh mheinn duit :
Ba bhras ri h uchd do námhad u,
'Nuair tháirnte na lainn líobha;

Ba

Ba bháigheoil caoin ri d'cháirdibh u,
Gun árdan ach uiríosul.

Ba bheirtich an tigh stórois sin,
Do ghliocas córr bha príosoil ;
So scar tuagh an Rogaire,
Ó'n choluinn choir bha rioghal :
Braon do lao'd do thrócaireachd,
A dh'ordaich Dia na fírinne
Cha 'n eil an uchd an F—r,
Mac D—sa ris an st—ch.

O bhalaich sin Dhunbalaich ad !
Searbh shaileir no 'n cam ghiúdun,
Go 'n stúr u 'n Reulla-lainnireach,
Fa thuath ba bharrand iuil duinn ;
Ma gheibh usa mathonas,
Na d' pheaca-brath gun sgiursadh,
'S cinteach líum go 'n shabhaladh,
Do lan dearbh-bhrathair Judas.

T fhíor mhaighisteir cliú-thoiltiunnach,
Le foill go 'n d'rinn u phóigadh,

Go smal chuir air na foinealabh,
 An diamond sin dheagh Lobhit,
 Och 's Judasach an tsloitereachd,
 A rinn u air bhríob óir oir'n !
 Gur h ioma neach a dh' fhoineachdas,
 Co 'n troiteir rinn an dóibheirt.

O Léug na buaghan soilleire !
 Fhíor chainniull gach deagh sheanchais !
 Ba líonor cuimhil ghoireasach,
 Chinn sgoinneoil ann a t inchinn :
 Ri cogadh bha u misneachoil,
 Deagh-ghiftiunnach áird-mheanmnach ;
 An sioth ba torrthach gliocas duit ;
 'S b' fhior phioschoil do leanbhain.

Fior mhire geal na cruaghach u,
 'S a chruadal nach d' rinn lúbadh ;
 Gún dad do mheasgadh truaillidh,
 Na d' mhéinn uasuil deis na fúirneis ;
 Ba choimh-sean do bhualadhs',
 Agus suaichiontas do chuinnidh,
 Nach Criostuine chuir tuairgnidh ort,
 Ach fluagh sin Bhelsíbúba.

O Reulla geal na cuirteolachd !
 Chinn lan do shúrd garg rioghoil ;
 Thug gradh do'n T—— St——ch,
 'S bha dúrachdach d' a shínsreadh ;
 Go 'n thuit u a d' mhairteoir cúramach,
 Ais-leath a chrúin 's do rioghachd :
 'S t anam glan air úbhlachadh,
 Thug u do Dhia na firinn.

Gur grinn am bás rí 'n d'fhuirich u,
 'S a dh' fhuilig u go ciatoch ;
 Gur mór na gifte bunailteach,
 Séamh, furusach, thug Dhia dhuit,
 'Nuair liobhair u go furanach,
 Do chorp d' a ghuin, 's d' a riasladh ;
 Le d' chreidimh daingiunn curaidseach,
 Do mhuineal do na biafstan.

Och, och ! na leoghain thréidheach sin !
 'S na spioraid thréuna chruaghach,
 Nach bogaich bás go h éugcoir iad ;
 Croich, géurogan, no tuaghan :
 Och 's glórmhor, glan, aird-eibhneasach !
 'Nais-éri san Dialuain sin,

'S d——h 's crith le déisdin orr',
A réicill as na h uaighibh.

'S líonor caochan cubhrai mear,
'S bras shiublachain na t fhion-fhui,
Nach rig me leas bhi 'g urachadh,
Scríobh úghdair síos do fhriobhach ;
Fuil Stiubhartach a Chrúin ad,
Air a dúbladh na d' chorp príosoil ;
'S gach fuli a 's uaisle flúrana,
Go léir 's fiu 's an rioghachd.

Gur Baroil a measg mhuccairion
Nach bheil biadh mhuc 's an tfaoghal,
A dh'fhágas comh-lom-luchdor iad,
'S chomh-sultor ri feoil dhaoine :
Tha D——s' is a chuid U——c——n,
Déis na mhurt e dh'uaislibh,
Am muineil cho'-garbh sturronda,
'S gur gann is urra tuagh unt'.

Tha scairteachd 'g glaodhach diubhultais,
Ard dlú, mar bha fuli Abel,

O chreuchd na Mairteoir cluiteach ad,
 Thig gort, is sgiurs, is pláigh oirbh : A
 Air gach ball do 'n t jáury ad,
 A shuidh an cuirt d'an díteadh ;
 Gach fianais f'hallsa dhúbuilte,
 Go sgiursar é trí-filte.

O ! 's garbh a dhiular fáist so,
 Air abhaichibh na 'n Réubal,
 'Nuair thig am P——sa flathachas,
 'S fearg chathanach na éadann ;
 Le faobhar a lann crathanach,
 Go sgathar síos go féur iad ;
 Bi'dh croich, is tein', is claidheamh r'ibh,
 Gun fhaidhidinn d' ar céusadh.

Car deas do 'n chuibhill bhasórsa,
 'S na fuilig ár na Críostui ;
 Thoir as an Epheid sglabhaich sinn,
 Go fonn Chanáan priosoil ;
 Air neo, sgrios Riogh P——sa,
 Le claidheamh, plaigh, is griosach ;
 'S cuir Maois is armaiti thábhachdach,
 Thoirt bairlinn d' a bheir cíos deth.

Tha

Thà sinne déis ar sáraiche, *g hneigeadh*,
 Ar náraich' is móran sgíos oir'n; *ni odd-lia T*
 An drábhag a t' air márruinn d'inn; *dd iudis*
 Air feadh na 'n carn air síothladh; *do a ead*
 Le mhead 's tha dh'fhíobh ro'r naimhdibh
 oir'n, *Nd an eadn níseas i r' a ní*.
 'G ar sealg a ghná 's na h íseabhl: *ar a n G'*
 Go 'n d' rinn iad tráille grána dh'inn. *Isoid*
 O Th——ch fair reliobha, *agus i ob línt ní*

rainbow t' as iddt biadhul om a' t'
 Oran do Ranull óg Mac-Mhic-Ailen, Tighearna
 Chlannranuill, &c.

Mó chion na chonraig 'me m' chadul,
 Ranull óg chaith linn do Shasgunn;
 Marceach muínte na 'n steid brafa,
 Nach géarr fed no frann 's an bhaitteal.

Gur toil lium an Córneal flisgheal,
 Do 'n tigeadh na h airm go sgiippi;
 Claidheamh, gunna, sgiath, is piostol,
 'S eileadh cruinn an cáradh sgiobult.

Leoghann

Leoghann guineach, calma, luineach,
 Tuil-bheim sgrios-mharbhach 's a ruraig u;
 Beithir bhéumunnach 'n am fuathais,
 Phas a chúrs an Colaist cruadail.

Fuair u t fhadhairt anns na bláramh,
 'S a chruadal an cogadh Th——ch;
 Chleachd u adhartachd na d' pháist',
 Gun suil do laghad air gábhadh.

Fá mo mhulaid 'bhi as t aoinis;
 Ba mhiann lium bhi, faicinn t aodainn,
 Tha gun stoirm, gun fhéith, gun fhaoileach;
 Urla chruaigh an uair na 'n caonnag !

Ba straideoil, neimh-ghriofagach t abháist,
 Ag gluasad go teine do námhad :
 Mo ghaol an céim sochdair, státoil,
 'S tu le sgairt a brosnadh marsail.

Cha ro' ailis ort ri ghraitin,
 Anns a chogadh ad Ph—— T——ch;
 U gun mar-ai-bhith gun fhaillinn,
 Mar ba bheag linn t fhiobh 's na bláramh.

namhgoen.I

Ghabh

Ghabh am P——fa cal' na d'Dhuthaich,
 Dh' erich u leis le lan durachd;
 'S 'nuair bhristidh a rís air le bhiui,
 Phill air nais go t fhasga cliuiteach.

Ghabh u na phearsainn 'chead liubhuit,
 'S go 'n lean u ris ré na h uidhè;
 U fein 's do dhaoin'-uaisle dliodhach,
 'S thug fibh fábhaitt uaimh e rís.

'S go d' a tha me ann mo dhúthait,
 'S beag a so deir (*how do you do*) rium;
 'S buileach a chaill me mo chúrsa,
 Me gun phump, gun chait, gun stiuir or'm.

Nach mio-fhortonach a chúis so ?
 Go 'n a dheilich m' eideadh-cúil rium;
 M' eideadh-uchd, mo sgiath 's mo lúireach;
 Ann am Muideort thug e chúl rium.

Ach, car aon bhliaghan ni me furus,
 Dh' fhiach am pill mo ghaol o thurus;
 Ma thig esin gheibh me cummail,
 'S ni me criodhoil, failteach, fuireach.

Nà

Na faicinni a tighin m' iundrain,
 Chead Choirneil a bha 'g a Phuisiún fa,
 Chinninn chomh aotrom ri fionn-airc,
 'S dhamhsaínn gun lot air rinn cuinnseir.

Tha u' garg, is ciuin na d' nádor;
 Tha u' mín, is garbh, na d' cháileachd;
 'S go seamh farast u' ri d' chairdibh,
 Tha u' a d' lassair bhuirb ri d' naimhdibh.

'S ioma falachan priosóil, boidheach,
 Tha na 'n cillinibh fa d' chóta,
 Nach nochd u' do shiolach ótraich,
 Gos an tachair urra choir ort.

'S beag iunádh odha do shean-'ar,
 Scoileir 's an diadhaire beannaichd;
 Soigh'd-fhear garg am blár na 'n deannal,
 Buaghan móra, glic, do'leanait.

'S ioma fruthon mear laín uabhair,
 A bras rith roi' d' chuislibh uasul;
 B' éadar dhuit bhi lan do chruadal,
 'S rioghoil a stoc as na bhuaineadh!

'S ioma sonn a dh'eiridh suas leat,
 Na faiceadh iad gne do dhuais ort;
 A bhrofnaicheadh an airm ma d' ghuailibh,
 D'a d' dhiubhuilt air luchd d'a d' thuairgnidh.

'S leat fein Clann-ranuill na cuantaich,
 Luchd na spáinneach géura, cruaghach;
 Dol na 'n dál is fearg na 'n gruaighibh,
 Cha ba ghealltachd fuireach uatha.

Dh' éiridh leat an t Armunn sleiteach,
 Fiui lasgurra na'n géur lann;
 Bhiodh go trodach, lotach, beúrra,
 'S tric thug (hog) air bodaich bheurlach.

Go 'n druididh a rís ann do charraig,
 Cinneadh uiseil Ghlinn-ea-garadh,
 Sid na laochrai luthor, mheara,
 Ris nach deanadh naimhde fanait.

Thigeadh Clann-Donuill Chinn-tire,
 Do t iunsai nam beathraichibh míliont:
 'S maирg a chasadhl ri fraoch míн-dearg,
 Teachd le 'n uile thoil d'a d' dhídiunn.

Dh' eiridh Clann-Donnuil a Fhraoch leat,
 O Ghleannan-cumhung na 'n aonach ;
 Fir gharg, gasta, thaippi laomsgar,
 Nach d'rinn riabh le taise maomadh.

Sheoladh Iarl Antrum a Erinn,
 Cuig-ceud-deug do dh'fhearabh treuna :
 Fearg is friodh an gnúis na 'n trenfhear,
 Nach fag fuighiull béim le'n géur lainn.

Thig Clann-Donuill an t sleibh ruaigh as,
 Guinich allamh, ullamh, ghruamach ;
 Gur mairg a chasadhl ri 'n tuasaid,
 'S iad na 'n armabh ri h uchd buailte.

Thig Clann-Donuill rose na'n laogh as,
 Comhlan sgaiteach ri h uchd caonaig,
 Na h aigiunnaich chumpa thaoibhgeal,
 Bhuailidh sgailc le tartair faobhair.

Thig Clann-Donuill Chnoc-a-chlaidheamh,
 Na donnghallaich mheara ladhach ;
 Fir shurdoil', lu'-chleaffach, chathach ;
 'S coi'-niomhoil dhúr ris an nathair.

Thig

Thig na Galloglaich o'n Bhanna,
 Le flachdanabh dú'ghorm, glana ;
 Ne iad smuis is feoil a spannadh ;
 Sin, is tiugh na flógh a thanadh.

Go 'n tig Clann-Donnachaidh go ghruam-
 ach,
 Fineach gaasta, an achdainn chruaghach,
 Nach h ob cuirp, is cinn a sruachdadadh ;
 'S leantalach an tím na ruaig iad !

Marsailidh Abbaich go h ionolt,
 Marr ri chuid eile d' an cinneadh,
 'S ma 'n duraig iad a chui pillidh,
 Ni iad leon na 's léoir is millidh.

Thig gun ursgadh Clann-an-tsaoir oir'n,
 Sheasamh an tuasaid Chlann-ranuill ;
 'S ma gheibh iad caoladh do dh' aobhair,
 Ne iad fuli na's leoир a thaosgadh.

Thig Rodhaich, Rosaich, is Clann-reamh-
 air,
 Thig na Barraich, thig 'n céudan ;

Cha bhi Ranull óg na eiginn,
 'Nuair thig uile chinnidh fein air,

Co anois a bhaileas an dallag,
 Air Ranull óg Mac-Mhic-Ailen ?
 Gur maирg a thairnis as carraig,
 'S na scoid ad ma ghuaillich air tarrainn.

Bi'dh tuillidh 's a choir a leim ort,
 Mar a h eadraig t fhíor fhuil fein ú ;
 Ach 's cinteach ma chuiris tu féim orr',
 Tha do chairde farsaing, feum-sgaoilt'.

Oran a rinniadh a bhliaghna 1746. Air fann,
Let history record, &c.

S Fuar fearrannach gach ló,
 Gach oiche dorcha doinshíonach ;
 'S tursach donn gach lo,
 Murti trom le ceo :
 Ach mosglabh suas a shlóigh,
 'S ar n airsteal trusamh chum air chairsteal',

'S carstamh uaibh ar brón :
 Tha léig ri muir 's ri spéir,
 Ri bhi ag Eolus, 's ag Neptun,
 'S thig gach tlachd na déigh.

Thig soin-shion leis an R——
 Teichidh sneachd is éiridh uainn ;
 Fograr dóruinн shion,
 Thig fólas falbháidh pían :
 Gach seorsa do gach fíon,
 Thig o'n Fhr—— na thunnachabh ;
 'S go caisg sinn uile ar n íot :
 Gheibh sinn tuil d' ar miann,
 'S mar naimhde dh' fhág sin uireasach,
 'S dlu chuiris sinn ar líon.

O sheanachainnibh na 'n clann,
 Suas deanamh echdri éfeachdach !
 O sheanachainnibh 's an am,
 Glacamh dubh is peann !
 So a bliaghna chórr,
 An tilg a ghrian le meubhlás biachor
 Gaithain chiatoch oir'n :
 Bi'dh driuchd air bharr an fheoir,

Bainn*

Bainn' is mil gun luach, gun mhargadh,
Airgid agus ór.

Na gabhabh sioth o Dh——s',
Le 'r dochus neartor fírinneach ;
Creidimh dían 's a chóir,
Go 'n tig reliobh na 's leoír ;
Na biodh ar dóchus fann,
Gur h ann air réir mar chuiris sibh,
A bhio's ar buinnig ann :
O fuirichibh a Chlann,
'S chi sibh ar n uil' uireafan,
D' a bhuinnig le cruas lann !

Ciod e do chearts' air crún,
Ach adhaircin bhi sparradh ort ?
'S coimh-sean ri d' chóir o thús,
Bríos óir-cheard bha Renfriu :
Ach bha ion-faileis ann,
Do thrustur do dh' acht parlamaid,
A dh'fhoil an crun ma d' cheann :
Ach tog so leat na d' sgé ;
An t Uilliam rinn an t acht' dhuit,
Go 'm b' eugcoireach e-fein.

Dean

Dean aithri thursach gheur,
 'S grad thoir air n' ais na th' agad uat ;
 Dean aithri ghuineach 's géill,
 'S le Br——bh——c toilich t fhéim :
 Cum agad do chuid féin,
 'S leig uait cóir an atharraich,
 Gun chlaidheamh gun dad fréup ;
 Dia, daoin', is nador tréun,
 Bi'dh ann a léig ma 'n oidhr',
 Thoirt dachaидh, choibhris ceart a threud.

Craobh-sheanchais teughlaich riogh,
 Na h iochdarain bi'dh eolach uimp' ;
 Craobh-sheanchais teughlaich riogh,
 Bi'dh map dh'i 'n iomad tír ;
 'S ma chuirir car am bí foinn,
 'S an tsnaithen dh'ireach oidhreachdoil,
 Go 'n toir fa near an fhoill :
 Ach gairmidh Dia le sgoinn,
 Chum an ionaid dhleasdannaich,
 Ceart oidhre deas an loin.

Cha 'n eil an leith-sgeul ann,
 Ach faobhadh fann mi-dhiongbhalta ;

'S i an éugcoir shoiller th' ann,
 Do neach a bheirte dall :
 Ma 's creidimh an aon chúis,
 Chiunn nach d'fhuair e oideachd,
 Anns an teagascg a rinn Luth ;
 O ma 'm b' e fin an cás !
 Cum na chuir sibh shin-sean-'air,
 Go mio-ruineach go bás ?

Cha 'n eil ar goal d'ar Ríogh,
 Ach mar air an tsíursaich chóitchionta ;
 'S cuglach staid ar Ríogh,
 Cuairt thoirt d'a 's bhi sgí :
 Go 'n d'fhogair sibh a rís,
 Le'r n iumalas fliochd a mhairteoir fin,
 Le ascaoineachd ar crí ;
 'S na dhiaigh fin go d' thug uaibh,
 Do dh' Anna crun a sinsiorachd,
 Go 'n phoinseonaich sibh luath.

O 's caol an teud a Dh——s' !
 Air na sheinn u go tri rioghachdabh ;
 Gur mealta an t acht le 'n chléoc,
 Iad ufa, na d' R——oir'n

Tha

Tha leth-cheud pears' is córr,
 Is faigse fuil is tagraichion,
 Na ufa 's á Roinn-eorp ;
 Ba leathoireach lag, cam,
 Am mear boiriunn o na bhuiteadh u,
 B' fhior iumullach 's a chrann.

O 'n culluch sin R—— D——s',
 Mac na cr——n Gearmailtich !
 'S é chairdeas rinn 's a dhaimh,
 Gaol fiaich air a chnáimh ;
 Go 'n d'fheann e sinn o' r béin ;
 Ghlac is chreach an cealgaire,
 'S go 'n mharbh e sinn go léir :
 Na daoine cha leis fein,
 'S ann uime sin gur coma leis,
 Go d' phronnaimit a chéil'.

An leanabh nach leis féin,
 Go d' dheanta da leath chomhthrom dh'e,
 Cha tiomaichd e le a phéin :
 A chri gun tlus, gun deur :
 'S amhuil sin mar tha,
 Go d' chuirte a h uile briottainneach,

Gun mhein, gun chead go bás;
 O nach leis fein am páist,
 Cha ghluaist' a neach nach b'athair dh'a,
 Go fabhur no go báigh.

Greos-ort a Sh——s chaoimh,
 'S tu 's R——'s is a athair talmhi dhuinn
 Fa'n athair neamha naomh' ;
 Gabh tlus ri d' chlainn 's bi caoin :
 'S o 's leat féin a Chlann,
 Cuir casg air croich 's air géurogabh,
 Tha reubadh dhinn no 'n ceann ;
 'S cuir do threud fa lann ;
 'S na leig a bhi d'ar géurleanbhainn,
 Feadh garbhlach, sleimh, is bheann.

Mo chionsa S——s ruagh,
 Ceart oidhr' an fhior R—— dhleastannaich ;
 Chád toir sinn duibhs' fuath,
 Go 'n cuirir sin 's an uaigh ;
 Cha dean croich no tuagh,
 Glacaireachd, no creachannan,
 Gu brách ar fracadh uat ;
 Tha 'n diog ad ceangailt shíos,

An

An caigiunn ris gach anam dhinn,
Chomh-daingiunn ri Beinnshíont'.

Och a Ri na 'n dúl,
Na leigs' neart a ghná thar cheart ;
Ochoin aon Dia 'ta d' thriuir,
'S ann duit is lear gach cùis !
Tog dhinn a mh—c is a cuing,
'S a h ál breac, brothoch, oirceneach,
Le'n cuid chrom-shoc thar tuinn :
'S cart go glan White-hall,
Air ciunn an teughlaich rioghoil sin,
Bha sinsreadh ann an tamh.

*Oran a rinneadh do dha bhodach árraid a bha
ann an Ardnomorchan, a chotharraich iad
fein le bhi cur ri striopachas ann an aois an
ceithir-fichid bliaghna. Air fonn, Black Jock.*

CAit am bheil tiunnail,
Na Dúchas' ann Albainn,
Go breugan, 's go bradachd,
'S go ascaoineachd earbuill ?

R'ar n ógrai 's r'ar fleasgaich,
 Go d' fhaodair bean earbsa,
 Tha ar bodachain sheiddeach
 Cho'-bras ri boc-earba :
 Na lodragain cheigeach,
 Is leidiche fiasag,
 Go suiri choi' leuddurra,
 Bheuddarrach easgai ;
 Ma gheibh iad an comh-throm,
 Is lugh' air ar bannal,
 Póisda no faor,
 Go'n dean iad a spannad.

An urrum air chocondachd,
 'S bhroggondachd, ínsgin,
 'S air bhraiseneachd mhogach,
 Do bhodaich na tíres' :
 Gur torconda, froggonda,
 Loggaiseach, grís-fhiunn,
 Na tarraichdenich hoggach,
 'S géur bhrodach na 'm brísnibh :
 Na faighidh iad fá,
 Air nionaig air fodar,

Le bél-mheilliridh smúcach,
 'S na húrdul do shoddar,
 Go 'n deanadh iad hoggraich,
 Le huinich, 's le gloggraich ;
 Gun cheneal na 'n úigh,
 Ach dúiseolachd bogaidh.

Gur neonach do shean daoin',
 A bhi ar am buaireadh,
 An caileachd air tuitim,
 'S a cuisflion déis fuaraich ;
 A suilion air brusgadh,
 Agus cus do dhroch thuar orra ;
 Moran dhi fuitl orr',
 Agus tuisleadh na 'n cluasamh :
 Ach theirinn a cháileachd,
 Bha na 'n árdamh go 'n íslibh,
 Chaidh cruinn a dh'aon aite,
 Chuir stáillinn na 'n ísben :
 Ach tha so na shar-fhorton,
 Do m' ghoisti Gill-eusbuig,
 Fuair Aonghus mar phosta,
 Bhi broddadh a ghedd dh'a.

Bheir

Bheir fo do'n Chleir oilbheim,
 Agus doraraich do dh' urchaid,
 Go 'n thuit iad air riatachd,
 Fir lia Ardnamorchuan :
 'S ni sgreamhoil, fíor bhiaftoil,
 Ain-miannach, ro bhruideoil,
 Dh' fhear' caite le bliaghnamh,
 Dhol a riachadh úislinn.
 Cha 'n fhaidh iad, 's cha 'n iarr iad,
 Gné sios do 'n cuid úlaidh ;
 'S ann a thoill iad an riasladh,
 Agus piantuinne dúbuilt :
 Mhoire nach iadsan
 A smirte le clapa,
 Gun fhoirin d' an urchasg,
 Gun phurgaid d' an aiceid.

Ciod e bharoil a t' agabhl
 Air tappachan óga,
 'Nuair tha sean daoine laga,
 Nan caignibh ri pogadh ?
 Na nionagan bais-gheal,
 D' an glaccadh nan crógamh ;

Fa mheinn na fear glasa,
 'S nam brácairneach cróin-fhionn ;
 B' e sid fonn an díombais,
 Fa 'n chliomat bhras riatach,
 Cha bhi cailleach gun sioltachd,
 Go do chrion i le ciadamh ;
 No bodach glas rómach,
 Go do robh na shean rugga ;
 Coimh-lia ris an Rón,
 Nach e fhólas dol chucca.

Ach Aonghas Mhic-Ailen,
 Na'n iairte an ath thein' ort,
 'S gun urchair na d' charthais,
 Bhiodh sid dhuit na dheireas ;
 Go 'n iomairidh tu seachdain,
 Air a ghoinnid do dh'úine,
 Ma faighidh tu fuasgladh,
 Gne luaidh no fhudair :
 Bha 'n cogadh ad cruaigh ort,
 Na'm buailidh do bhiui,
 Air lamhach, 's air cruadal,
 Agus ruaigh-mheirg air t fhiusí ;

Go

Go 'm biodh an ruaig ort,
 Agus luasgan air t anail ;
 Dium, is mi-mheas na gruagaich,
 'S bu bhuan duit a sgannuil.

Gur neonach a fonn
 A thachair 's na baintibh ad,
 'S mios a chinnis druim iomair,
 No úrlar na 'n claision unt'.
 'S comh-dároil na sean tairbh,
 Ri tri-bhliaghnaich acuineach ;
 'S go maith feur na 'n Coiren,
 Is seachd sona feur Fhaisgidil :
 Marsg air na bodachamh,
 Bhuairidh na beirtich leo,
 Thairgidh mál dúbuilt,
 'S bundaiste gersminn asd' ;
 Le staodhrum, 's le mosradh,
 'S le bodradh n' an tailceneach,
 'S briosuirneach, froggoiseach,
 Cochullach, tapplaichion.]

Tha cleachdadadh mio-nadorr,
 'N drasd ann a 's tírs',

Na h oigfhir nan codul,
 'S na sean daoin' ri suiridh ;
 Fleasgaich nan torraichim
 Trom anns na leapannabh,
 'S na bodaich ri briodail
 Nionag 's na plaiddichibh :
 Ach 's neonach lium, f'in
 Iad a striocadh do 'm battairi,
 Le'n gunnaichibh grís-fhionn,
 'S gur mi-chiatoch acuinn orr',
 Ag na gunnairibh spliasagach,
 Giar-shronach, brach-shuileach,
 Le'n cuilbher gun urchair,
 Gun chuimse nan glaccabhsan.

'S grainn' a mhisneach do bhodach,
 Dol air chogadh 's na cíltibh,
 Gun a dhag a þhi cochda,
 Na ghlog le cion úillidh ;
 'S chuinnser le droch mheirg,
 Teann stoipt' na dhúbla,
 Le dall-phrábadh doilleir,
 Gun choinniull, gun chrúisgen ;
 Do anail droch bholtrach,
 Mar osnach air fháilen ;

R

'S

'S a ghruaighion air roccadh,
 Mar arcuinn mairt arsai;
 A chraiciunn chomh-lacunn,
 Ri pait na miolmhágain;
 'S a chairen le ain-fheoil,
 Air feannadh le craimhinn.

Sibhs' ata pósda,
 'S a nionagan úiseoil,
 Go d' thuit dhuibh le h órdo,
 Bhi an taobh sin do 'n dúthach,
 Gabhabh uam bairlinn,
 'S bithigh sibh cliuiteach;
 Na creiddibh bhi fábhailt,
 Gun ar gaird a bhi dlú dhuibh:
 Tha na bodaich mi-ghenmni,
 Le meanmn' air am buaireadh,
 Cha 'n ath iad do shean-mhnaoi,
 Do lean'ban no ghruagaich;
 Go 'n a ghaid iad an comus
 O deichnir air f'chicid,
 'S beag iunadh an sgonnain,
 Bhi lomlan do spiolcadh.

An urram do Aonghas,
 Go deargadh le accuinn,
 Go 'n thiuntaidh e an toghar,
 Agus Ailen an t ath-toghar :
 Gur gleusta na liathainich,
 Ciabh glas na racanaich,
 Go cur, is go cliathadh,
 Cha 'n iarradh iad eachrai oir'n.
 'S mar a cuirir deagh shriana,
 Ris na fiagh-stéadan acasan ;
 'S feadar deagh-ghlasan iarainn,
 A dheanamh is ceardaill dhoimh,
 A sparrar go daingiunn
 Ma chaoild' gach céile,
 'S ma iochdar gach caileig,
 Ma'n toirir orr' éiginn.

Nach néonach a spioradfa
 Chinn anns na bodachamh,
 Gun bhraon do ghne fhiona,
 Gun aon (tea) ach brochana ;
 Gun chupachan ríobhach,
 Go fuarachadh dheochanna,

Ach a phoit thoirt o'n ghriosfaich,
 Agus sineadh le lodar orr' :
 Na 'm biodh uisgeachan príosoil,
 Dol a fios anns na corpabh sin,
 'S beathanna brioghoil,
 Dh' fhagadh lionta, dearg, tortoil iad,
 Ba bhrais iad na coileach,
 No buicen dearg daraidh ;
 'S na ba chreatairion coill iad,
 Dheanadh cleamhnas ri daraig.

Nach spoth sibh na bodaich,
 Ma 'n truaill iad an talamh,
 Tha salunn, salbitir,
 Agus nitir nan tarramh ;
 Sparramh an glocain,
 Sean chlochan na stalon,
 'S fotha, feammabh na pocain,
 Le'n cochuillibh gearraibh ;
 Gu bheil iad chomh-bochoile,
 Lochdach le'm ballamh,
 Go siolachadh (bhastards),
 Choimh-lionor ri gainibh :

Mhoire

Mhoire nach iadsan

A cheangail nan caignibh,

Mar thachras air saidheach,

Do mhaddrai air ghasradh.

'S ioma te dh' fhalchas

A h aodann le tonnaig,

Ma 's terrig a bhliaghna,

O fhaoisgnidh ar sgonnain;

Na mnain na laomabh,

Ag caoineadh ma 'm pollag',

Chiunn am buinnig le faoineachd,

Air son gaol na sean chroman.

Gur a h oilteil an taom,

Sean daoin' an déis cromaidh,

Am bathais air maoladh,

'S an aois air an lomadh;

Ain-mianna feoilchlaointe,

'G an tarraing go connan:

Le gearrsgin nach gear sibh

Aid' an da bholla.

Ann a maidin ar n aimsreach,

Go 'm banaibi ar solus,

nd T

'Nuair

'Nuair th' agamh chomh-anmoch,
 Lan da lampa do dh'ola ;
 Sean daorach ar n anbrais,
 Cha 'n fhaodar a mholadh ;
 Go 'n therig ar n aogafsg,
 'S go 'n a chaochail ar solaидh :
 Nar tomamh le gaoisid,
 'S an aois air ar roladh ;
 Go 'n phreasach ar n aodainn,
 'S go 'n dh'aognaich ar boladh ;
 Go 'n tharraing an taog,
 A shaoil air ar gnúisibh ;
 'S cha mhór nach do ghearradh
 Leis snaithen ar cúrsa.

*Oran árrait. Air fonn, Good night, and
 God be with you, &c.*

P. **M**ile marbhphasg air an tsaoghal,
 'S carach baoghalach a dháil ;
 Cuibhiull an fhortoin oir'n air caochladh,
 Cha do chleachd sinn moim roimh chách :

Tha

Tha sinn anois air ar sgaoileadh,
 Air feadh ghleann, is fhraoich-beann árd;
 Ach teanailidh sinn fós ar daoine,
 'Nuair a dh' fhaodas sinn go blár.

Misneach mhaith a mhuinntir ghaolach,
 'S gabhaidh Dia dhinn daonnan cás;
 Cuiribh dóchus daingiunn, faoilteach,
 Anns an aon ti ni dhuinn stá:
 'S buanaichibh go rioghoil, adhrach,
 Traisceach, uirneach, caoincneach, blá;
 'S biobh dilis d' chach a cheile,
 'S duinair suas ar creuchda báis.

Ach 's feadar dhomhs'anois bhi falbh uaibh,
 A ghaidhealamh calma mo ghraidh:
 Ba mhór m' earbsas' as ar fonadh,
 Go do dh' phonadh dhuinn 's an ár,
 'S iomad ancomhthrom a choinnich
 Sinn, 's an choinnimh bha gun ágh:
 Ach gabhaidh mis' anois mo chead dhiot,
 Uine bheag; ach thig me trá.

Leasaichidh me fós ar callsa,
 Churainnibh gun fheall, gun sga;

A

A dhilsi dliodhach, rioghoil, tréuna,
A dheanadh éuchd ri uchd na 'm blár :
 'S cinn is coluinn chuir o chéile,
 Sinn', 's sibh-fein a scaradh fás ;
 Ach togabh suas ar misneach gleufsta,
 'S cuirim fein r'ar creuchdamh plásd'.

G. A mhoire finne a t' air ar céusadh,
Air dhí céille, sinn gun cháil :
T— **S**— **M**ac **R**— **S**—,
A bhi na eigin anns gach cás ;
 Gur h e sin a rinn ar léireadh,
 Gur a féadar dh' a go fág :
 Siñn na dhéigh gun airm, gun éididh.
 Falbh 'n ainnm Dhé ; ach thig a ghráigh.

Ar mile beannachd na d' dhiaigh,
 'S Dia do d' ghlei'gh anns gach áit :
 Muir is thír a bhi choimh-ré dhuit :
 M' uirni ghear leat fein os áird ;
 'S go do sgar mio-fhorton déurach
 Sinn o cheile, 's ceim roi' 'n bhás :
 Ach foiri libh a mh—c **R**— **S**—
 Shúgh mo chéille thig gun cháird.

Chaill

Chaill sinn ar sduir, 's ar buill-bheirte;
 Dh' fhalbh uainn ar n achdaire-báis;
 Chaill sinn ar compas, 's ar cairtion,
 Ar reil-iuil 's ar beachd gach la :
 Tha ar cuirp gun chinn, gun chasan,
 Sinn mar charcaisibh gun stá ;
 Ach gabh us' a ghraidh do t astar,
 Dean gleas taipi, 's thig gun dál.

P. Beannachd go léir le Cl—n-D—l,
 Sibh a dh' fhoirin or'm na m' chás,
 Eidir oilenibh, is mhoir-thir,
 Lean sibh deonach, rium gach trá :
 'S ioma beinn, is muir, is mointeach,
 A shiubhail sin air chorsa báis ;
 Ach theasraig Dia sinn air fuar-fhoirneart,
 Na 'n con frónghao'ach 'bha 'ir ar fáil.

Sibh a rinn fa laimh na Tríonaid,
 Misé a dhíon q mhio-ruinn cháich :
 Mo dhearg naimhde, neartor, líonor,
 Chuir a lion feadh għleann is árd :
 A mhead 's a thaibin sibh d' ar dílseachd,
 'S coir nach dío-chuimhnich go brách ;

A bharr, agur sibh is luathilshín riúm,
Tioc air tír's an Talamh-árd.

G. Ochan, ochan, cruaigh an dearmad,
Bhi 'g ar tearbadh uaibh gun bhás ;
B'i 'n fhior éibhínneachd, 's am beirteas,
Bhi d' a t fhaicinn gach aon lá ;
Bi'dh ar ruisg lan tim a frásadh ;
Ar cri lagchúiseach gun cháil,
Go 'm-pill us' a rís air nais oir'n.
Beannachd leat le neart ar gráidh.

P. O tiormaichibh a suas ar súilin,
Chomuín rúnaich 'fuair ar grádh,
Bi'dh sibh fás, maoineach, muirneach,
'N ar gáird dúbaitl' ma White-hall,
'Nuair aibhio's na Reabail lúbach,
Ri bog chrúban feadh na 'n carn,
Go 'm bi sibhs' an caithream ciúrta,
Lasdoil, lu-chleasach, lántaigh.

Oran

Oran do an gairir, am Breacan uallach. Air
 fonn, Hei an Clo dubh, ho an Clo dubh, heil
 an Clo dubh, b' fhear an Breacan.

B' Fhearium Breacan uallach,
 Mam' ghuallibh, 's a chuir fa m' achlais,
 No go do gheibhinn cota,
 Do 'n chlo is fearl thig a Sasgunn.

Mo laochan feirian t' eiddidh,
 A dh' fheamadh an críos d' a ghlásadh,
 Cuaicheneachadh éilidh,
 Déis éri go dol air astar.

Eilidh cruinn na'n cuáischen,
 Gur buaghail an t earradh gaisgeich,
 Shiubhlainn leat na fhuarain,
 Feadh fhuairbheann; 's ba ghasd air faich' u,

Fíor chulaidh an tsoigh d' fhir,
 'S neamh-ghloiceil ri uichd na caismeachd;
 'S ciatoch 's an adbhainstí,
 Fa shrantráich hasm' píob's na'm brárrach.

Cha mhios anns an dol sios u,
 'Nuair scríobar a duille claisich ;
 Fíor earradh na ruaige,
 Go luas a chuir anns na casamh !

Ba mhaith go sealg an fhéigh u,
 'N am éri do 'n ghréin air creachunn ;
 'S dh' fhalbhainn leat go lodhar,
 Diadómhnaich a dol do 'n chlachan.

Laighinn leat go ciorboil,
 'S mar earbaig go 'm briosgáinn grad leat,
 Na b' ullamh air m' armachd,
 Na dearganach 's mosgáid ghlagach.

'N am coilich a bhi dúrdan,
 Air stúcan am maidin dhealta,
 Ba ghasta t fheim 's a chúis sin,
 Seach mútan do thrustar casoig.

Shiubhlainn leat a phosadh,
 'S far feornein cha fhroisinn déalta ;
 B' i sid an tsuanach bhoidheach,
 An óigbhean ba mhor a tlachd dh'i.
 B' aigiontach

B' aigiantach 's an choill u,
 D'a m' choireadh le d' bhlás 's le t fhasga,
 O chathudh, is o chríon-chur,
 Go 'n diona tu me ri frasachd.

Air uachdar gur a sgíomhach
 A laigheadh a sgiath air a breacadh ;
 'S claidheamh air chrios ciatoch,
 Air fhiaradh os ciunn do phleata.

'S deas a thigeadh cuilbheir,
 Go suilibhiorra leat fa 'n asgcuill ;
 'S a dh' ain-deoin uisg' is urchaid,
 Na tuilbheim go 'm biodh ar fasga.

Ba mhaith anns an oich' u ;
 Mo loinn u mar aodaich-leapa :
 B' fhearr lium na 'm brat lín u,
 Is príosoile mhín tha 'n Glaf'cha.

'S bagonta grinn boidheach,
 Air banais is air mód am breacan ;
 Suas an éileadh-sguaipe,
 'S dealg-gualainn ag cuir air fasdaidh.

Ba

Ba mhaith an la 's an oich' u,
 Bha loinn ort am beinn 's an cladach;
 Ba mhaith am feacd 's a fioth u:
 Cha Righ a fear a chuir as duit.

Shaoil leis go do mhaofaich, so
 Faobhar na 'n Gaidheal taippi;
 Ach 's ann a chuir e géir orr,
 Na 's béurra no deud na h ealltainn :

Dh' fhag e iad lán mío-ruin,
 Choi'-ciocrafach ri coin acrach;
 Cha chaisg deoch an iotadh,
 Go b' fhíon e, ach fíor fhuil Shagfum.

Go spíon sibh an Crí asainn,
 'S ar brollaichion síos a shíracadh;
 Cha toir sibh asainn T—,
 Go brách gos an téid ar tacadh.

R' ar n anam' tha e fuaite,
 Teann, lúaite cho'-cruaigh ri glasán;
 'S uainn cha' n fhaodar fhuasgladh,
 Go 'm buainir a fear ad asainn.

Cleas na mñai-siula,
 Gheibh tuillinn ma 'm beir i a h-asaid;
 An ionad a bhi 'n dium ris,
 Go 'n dñbuil d'a fear a lasan.

Go d' chuir sibh oir'ne buarach,
 Thiugh, luaite, go 'r falbh a bhacadh,
 Ritheidh sinn chomh-luaith',
 'S na 's buaine na feigh a ghlastrach.

Tha sinn 's an tsean nádor,
 A bhá sinn roimh am an acta;
 Am pearsanna 's an intinn,
 'S 'n ar riogholaichd cha teid lagadh.

'S i 'n fhuil bha 'n cuisl' ar sins'ridh,
 'S an insgin a bha n'an n aigneadh,
 A dh' ftag dhuinne mar dhílib,
 Bhi rioghoil. O sin ar paidir!

Mallachd air gach feorsa,
 Nach deonaicheadh fós falbh leatfa,
 Cia dhiu bhiodh aca cómhdach,
 No cómhruist, lom go 'n craicinn.

Mo

Mo chion an t óg fearragha,
 Thar farraige chaidh uainn air astar :
 Dúthrachd blá do dhúcha,
 'S an uirni go lean do phearsa.

'S go d' fuair sibh lamh-an-uachdar,
 Aon uair oir'n le seorsa tappaig,
 An donus blár ri bheofán,
 Ni feoladair tuilleadh tappaidh.

Oran úr. Air fonn, Black Jock.

OT—— mhic Sh——,
 Mhiç Sh——, mhic Th—— !
 Leat shiubhlainn go h eadrom,
 'N am ébhich 'bhi marsal,
 'S cha b' ann leis a phláigh ad,
 A thármaich o 'n mh——c.
 Bheireadh creiddibh is reuson
 Oir'n éri mar b' ábhaist,
 Leis an ailleagan cheatoch,
 'Shliochd éfeachdach Bháncho:

Mo

Mo ghragh a ghruaigh áluinn,
 A dhearsadh or'm stuirt.
 U 'g iomachd go fúrdoil,
 Air túis a bhatailli,
 Cha fhroisinn aon drúchda,
 'S me dlúth air do shailibh :
 Me eidir an talamh
 'S an t aeir a seoladh,
 Air iteoig le h aidhir,
 Misg-chath, agus shólais ;
 'S caismeachd phiob'-móra,
 Bras-shroiceadh am puirt.

O 'n éibhinnneachd ghlórmhor,
 An tsólais a b' airde !
 'G ar líonadh do spionnadadh,
 Air flinneinibh Th—,
 Go 'n calcadh tu árdan
 Ann cáileachd ar cuirp :
 Do láthaireachd mhórchuisseach,
 Dh' fhógradh gach fáillinn,
 Go 'n tiuntadh tu feodar
 Gach feola go stáillinn,

T

'Nuair

'Nuair sheal'mait go sanntach,
 Air faurra do ruisg.
 Go ghnúis torrach do chruadal,
 Do dh' uaifle, 's do naire,
 Nach taiseicheadh fuathas,
 Roi' luaidh do námhad :
 'S mar deanadh fir shagfunn
 Do mhealladh, 's do thréigsin,
 Bhiodh an crún air a spalpadh,
 Le d' thapadh air S—,
 A dh' ain-deoin na béiste,
 Leis an d' érich na h uilc.

Go 'm b' fhoirmeil lium torman
 Na 'n organabh aluinn !
 'S tein'-eibhinn a lasadh
 Go bras-gheal air sraidibh !
 'S na croisibh ri h árd-ghaoir,
 Mhóir Th— ar Prionns' !
 Gach uineog le foineal
 A boisgeadh le dearsadh,
 Le solus na 'n coilibh,
 'S deas moigh'dionn d'an smúladh ;

'S gach ni mar a b' arrai
 'G cuir fáilt air le puimp !
 Na canoin rí búireich,
 'S iad ag stúradh an fháilidh,
 Ag cuir crith air gach dúthaich
 Le muiseag na 'n Gaidheal ;
 Agus sinne go lú'-cheasach,
 Múirneach lan árdain,
 Am marsail go múinte,
 Ard-shuntach m' a shailibh ;
 'S gann bha chudum 's gach fear dhinn
 Tri chairsteil a phuint !

*Oran Bachoil. Air fonn, The bucket you
want, &c.*

HO rou mo bhobug an dram,
 Ho rí mo bhobug an dram,
 Ho rou mo bhobug an dram,
 'S e chuireadh an soddan na m' cheann.

Ho rou ghaolach an liunn,
 Ho rí mo ghaolach an liunn,

Ho rou mo bhobug an liunn,
 'S e dhúisgidh dhúinn urram gach foinn.

Och óch ! mo shólas am puinns,
 Ho rou mo shólas am puinns,
 Ho rí mo shólas am puinns,
 'S tu chuireadh an togail fa m'chuim.

Fheara 'n ar suighe ma 'n bhórd,
 Le'r glaineacha crioghoil 'n ar dórn,
 Na leanamait righin air ól,
 Ma mill sinn ar bruighinn le bol.

Na tostachan siggeanta fial,
 'G an aiseag go rige mo bhial ;
 Ba mhireagach stuiggidh, is triall,
 Am marsal le ciogguit roi' m' chliamh.

'S tu chuireadh na curaids' 's an tfluagh,
 'N am cogaidh ri h aodainn na 'n ruag,
 Go 'n olaimit sgailc dhiot go luath,
 Ma sguidsemit flacain a truaill'.

'S tu dh' fhagadh sinn taippi 's an tóir,
 'N am tarraing na 'n glas-lann ri froin,
 'Nuair thilgte na breacain do 'n tsfógh,
 'S a truail, bheirt amach claidheamh-mór.

Go tu mo leanan glan úr,
 Cha phóg me go dílinn u 'n cùil ;
 Ach phógainn, is dheobhlainn u rúin,
 'Nuair thig u 's Jacobus na d' ghnúis :

An t ainm sin is fearr ata ann,
 Ainm Sheimis a chuir air do cheann ;
 'S e thogadh a sogan fa m' chaint,
 'S a dh' fhagadh go blasda mo dhram.

Fadaimit teine beag shíos,
 Na lafraiche ciuin a ni gríos,
 A gharas ar claguinn, 's ar crí,
 'S dh' fhógras ar n airsteal, 's ar sgíos.

Gur tu mo ghlaineag għlan lom,
 Mo leannan is cannaiche fonn ;
 Go d'rinne tu dh' fheammainn na 'n tonn,
 Gur mór tha do cheanal na d' chom.

O fair a ghaoil channaich do phóg,
 Leig clannadh d' a t anail fa m' shróin,
 Gur cubhrai lium' fannal do bheoil,
 No tuis agus mire na h Eorp.

O aisig a ghlaine do phóg !
 Cuir speirid 'n ar teangamh go ceol ;
 An íocshlainte bheannaichte choir,
 A leasaicheas anam is feoil !

Marbhrainn a rinneadh do pheata Colum, a mharbhadh le aubhag.

S Tursach mo sgeul ri luaigh,
 'S gun chách d' a d' chaoi,
 Ma bhás an fhir ba leanaboil tuar,
 'S ba mheanbh ri chlaoi.
 'S oil lium bás a Cholum chaoimh,
 Nach b' anagrach gnás,
 A thuitim le madadh go 'm béus,
 Dobhran na 'n cárn.

'S tu 's truaidh linn do bhás na 'n ean ;
 Mo chrágh nach beo,
 Fhir a b' iteagach, miottagach triall,
 Go ba mheirbh do threoir :
 B' fheimeil' do Naoi na cách,
 'N am bhárcadh na 'n stuagh,
 Ba tu 'n teachdair' gun seach'ran d' a,
 'Nuair thraighe an Cuan :
 A dh' idreachdainn do dh' fhalbh an tuil,
 Litir gach fear ;
 Dúbhull is Colum go'n chuir
 Deagh Naoi thar lear ;
 Ach chaidh Dubhull air seacharan-cuain,
 'S cha do phill e riabh ;
 Ach phill Colum le iteagaich luath,
 'S a fhreagra na bhial.
 Air thús, cha d' fhuair e ionad d' a bhonn
 A seasadh e ann,
 Gos do thiormaich Díle na 'n tonn,
 Far mullach nam beann :
 'S ann sin, a litirfin leagh an duine bha glic,
 Go 'n thiormach a bhailc,

'S go faigheadh a mhuirichinn, cobhair na 'n
 teirc,
 Agus fuasgladh na 'n airc.
 Le neart cha spúilte do niod,
 Go do thigte d' a d' shlad;
 Bhiodh do chaisteal fa bhearrabh na 'n creg;
 Ann an daingnichibh rag :
 Bha do mhodh-siolaich air leath o chách,
 Cha togradh tu fuas,
 Ach a durraghail an taca ri d' ghrágh,
 'G cuir cogair 'n a cluais.
 Cha do chuir u duil ann airgid no spréigh,
 Na féist am biodh súgh,
 Ach spioladh, is criomadh an tsíl le d' bhéul;
 'S ag ól a bhúirnn :
 Aodach, no anart, síoda, no sról,
 Cha cheannachadh tu 'm bú;
 Bhiodh t éididh do mhín-iteacha gorm;
 Air nach drúidheadh an drúchd :
 Cha do ghabh u riabh paidir no créud,
 A ghuidh na 'n dúl ;
 Gaigheidh, cha 'n eil t anam am péin
 O chaidh tu 'nunn.

Chá

Cha 'n e gun chiste no anart bhi comhdach do
 chré,
 Fa lic anns an úir,
 Tha mise go cruaigh e, niu 'g acain go léir,
 Ach do thiutim le cú.

*Marbhairinn Máiri nian Ean Mhic-Eun, do 'n
 gairte, an Aigionnach. Air fonn, Pio-
 baireachd.*

THA me craiteach tinn,
 'S Máiri ghrinn bodag;
 An t éag air a toirt dhinn,
 Anois dint' fa chlodamh;
 'S ioma fearrabhall chinn,
 Cearclach, féitheach slim,
 A thiolaigidh na d' chill,
 'S cul do chinn air fodar.

'S ann agad fein bha ghibht,
 Eidir dha bhith do chos';
 Gur lionar fleasgach glic,
 Ba rionnchruaigh, bliochdach dos,

U

Chuireadh

Chuireadh air bhallaichrith tric,
 Le cachbhalg cruinn fa bhrot,
 'S t anail ri each choi'-brisg,
 An gallachrann gniomh na throt.

'S ann agad fein tha pheisg,
 Chinn mor le sgreib na 'n clap;
 Le ciogadh bhod ri d' sgeig;
 'S le síor bhleth ghreadan shlat:
 Na d' cheal gur minig theac,
 Crann-mór le stagh, 's le bheirt:
 Tri cheud uair go 'n sgregg,
 Go 'n d' fhail do gheid 's go 'n mhalc.

'S ann agad fein tha 'n eig,
 Gann oirleach bheag o d' noig;
 Le ball chomhrag ri creig,
 Chuireadh long bheag air fload:
 Da fhichid bliagh'n man heift,
 Go 'n bhreо do chroit, 's go 'n ghrod;
 Gur iomad fear a cheig,
 'S a bhrod le cead do roig.

○ An túgurrach gheal-dhonn,
 Nach ro' crom, no paiteach,
 An tric do mhoglaich sgonn,
 'S paire lom do chlachabh':
 'Nuair a dhuisgt' t fhonn,
 Go b' ann air sgáth na 'n tom,
 Go 'm biodh ma thárr do bhrónn,
 Galon ronn do shraddadh.

Go scriobhar t airm go glic,
 A fios air do lic gun stád,
 Da bhrill na 'n crois air pit,
 'S magarla sic na 'n glaic,
 Air (feild) do phlaide bhric,
 Chinn tiugh le stiorc-luagh-chas:
 B' e 'n dol gun rath, gun slioc,
 Bhi cur deagh shil na d' chlais.

'S iomad oig-f hear bá,
 Ann an aird a shogain,
 A sháth a shleagh na d' gháig,
 'S a ghrad fhág na d' lod'e,
 Leis am b' fhearr am bás,
 Na dol a rís na d' dháil,

Eagal go 'n grad bháit' e,
Am measg pláigh do rocan.

Suilin an aite na 'm bod,
Umad a filidh ma seach ;
Basan an ionad na 'n cloch,
Anois d' a d' phostadh : mo chreach ;
An uaigh an ionad do nochd,
Bhi 'nois d'a cladhach, 's d'a treach ;
A spaid an ionad na 'n stob,
B' ábhaist na d' shlochd dol asteach.

'S ioma lasag chruaigh,
Bhiodh ma m' luaigns' an Uibhist ;
Eidir Seile bhruach,
Bun-na-Stuagh, 's Lochuthuírn,
'S brath bhi ac' Dialuain,
Bhi d' a d' chuir 's an uaigh :
Banaltrom bhod cruaigh ;
Fior chliath-luaigh na 'n triuthas.

Taing do Chlann-ai-Leoin,
Rinn cosg mór ri t' fhalair,

Chuir

Chuir tharad da chloich mhóir,
 Agus fód do 'n talamh :
 Na h eolaich rinn a chóir,
 Am pór ba toil leat beo,
 A chuir mar chumhdach córt,
 Ar muin céis choir na 'n tairr-iall.

'S mis' th' air mo bhioladh a nochd,
 'S mo chrí ri ean-bhualadh lag ;
 Ri gul, 's ri cionar go bochd,
 Fa sproc, le imni gun stad,
 Ma 'n tuggarraich dhoinn dhol 's an tslochd ;
 'S fuar phloc ag cúmhach a taisg.
 Do 'n chinneadh shár-bhualteach le hog,
 Sgleogadh pit bhog le sod mhag.

B' fhearr go bithinns' am chrúban,
 'S me air cún do chiste ;
 Leiginn fann-ghlaoidh thúrsach,
 'S bhiodh mo shuilin silteach :
 'N am bhi dol do 'n uir ort,
 Sheanachaisinn mo rúnfa,
 Amach a Teughlach Mhuideort.
 Culaidh rúsgadh phioistol.

Cnottag

Cnottag do dheiridh do stoc,
 D' a cragadh le fairche cruaigh, rag ;
 Le loinid do sheileir bhiodh scop
 Coipte, go t imlic le glag :
 Chluinnte feed-ghaile le glog ;
 Rumaladh brilleocach na d' lag :
 B' e t orgain ceolor an gog,
 'Ni mealgradh sprilleocach do chnag.

Moladh air deagh bhod.

THA ball-ratha sinte riut
 A choisinn mile buaigh,
 Sar-bhod iallach, accuinneach,
 Rinn-gheur, sgaiteach, cruaigh,
 Uilleach, feitheach, feadanach,
 Laidir, seasbhach, buan,
 Beodha, treorach, togarrach ;
 Nach diultadh bog no cruaigh.

Oran

Oran do'n gairir, Tinneas na h urchaid. Air fonn, Tha me-shin suarach ma gbruaman an tsean duin', &c.

GO bheil Tinneas na h urchaid,
Ar feadh Ardna——n,
Ri sior ghabhail phurgaid,
Chuir tururaich na 'n cean orr'.

Na fir lan do 'n ghalar,
Go rig' a smior-cailleach ;
A fearrabhuill air faileadh ;
Grad chaillidh iad feamm ris

Na mnain air sgiolagh ;
'S an airnion air fileadh ;
An clap air am milleadh ;
'S am brilleinibh feannta :

An Cogois d' an criomadh ;
'S am mionach d' a sginneadh ;
A suilin d' an dinneadh ;
'S am binid air teanntadh :

An.

An criodha d' a bhioradh ;
 'S an tilgidh d' a shireadh,
 'S a laigse d' a philleadh,
 Go minig d' an an-toill.

Teudan is gusgcuill,
 D' a tharraíng o 'm bussamh ;
 'S am meillion ro ruiteach ;
 'S am pluicion lán sleamhnain :

An craicionn d' a sgreaggadh ;
 'S an éarrach air peasgcadh ;
 Múir ghágach lán teasa,
 Mar ghreaddagh na feanntaig.

Thig oirbh eas-shlaintibh coibheach,
 Bolgach, pláigh, agus cloimhin ;
 'G ar sgrios, is 'g ar clomhadh,
 Mar eich bhothach bhio's feanta.

Oran air sean dois. *Air fonn,* The pearl of
the Irish nation.

CHA tog mise fonn;
Cha 'n éirich e lium,
Tha m' aigneadh ro throm fa éislin ;
An criodh a ta m' chom
Mar chloich bhiodh na deann,
Air tuitim an gleann nach éirich ;
Tha gaisgeach nach eftiom
Oir'n ag cogadh, 's a strí,
Nach urrainn a chui bhi ré rinn,
O 's treas e no sinn,
Theid lesin ar claoi ;
'S cha teasraig aon ni fa 'n ghréin sinn.

Cha chuíis, úr 's i dearbh
Bhi 'g iunndrainn na dh'fhalbh,
Ar cruitheachd, ar dealbh, 's ar n'éagaisg,
Ar cumachd, 's ar dreach,
Ar spionnadh, 's ar neart,
Ar cur an am gleac no fréupa ;
Mar a sgaoileas an ceo
Thar aodann an fhéoir ;

Mar a chaochlas na neoil 's na spéiribh,
 'S ann th' an ois a teachd óir'n,
 Cumhach, caointeach lan bróin,
 'S neamh-shaoireach r' a leon an te sin.

Aois odhar gun bhrigh,
 Tha 'g ar toghar go cill,
 Dh' fhagas bodhaig a chinn ro éididh ;
 Aois bhodhar nach cluinn,
 Gun toghaidh gun suim,
 Gun char foghainneach stri, no stréupa ;
 Aois aiceideach thinn,
 Gun tagfa, gun chlí
 Gun ghaisgeadh, gun spíid, gun spéaraid ;
 Lan airsteil is cráigh,
 Gun aidbheil bhi slán ;
 Gun aon neach 'g am bheil cás do d' éiginn.

Aois chasadach gharbh,
 Cheann-trom, chodaltach, bhalmh,
 Ann an ion 's a bhi marbh gun éirst u ;
 Cha ghluais u ach mall,
 Agus cuail ann do laimh,
 Dol mancuairt air gach ault is featha :

'S tu nach guidhir go brách,
 Cha chuidh dhuit e,
 Geall rithe, no snamh, no léime;
 'S ann tha fiabhras is crágh,
 Ag t iarraidh go bás,
 Ni 's lionoir no pláigh na h Eipheid.

Aois chíanoil ro-bhoc,
 Ri caoi na rug ort,
 Dimbríghéil, gun toirtt, gun spéis u:
 Do luchd commuinn is gaoil,
 Fa chomruig an aoig,
 'S gun air comus a h aon diu éiri;
 Dh' fhalbh t airneis, 's do chuid,
 Dh' fhalbh slainte do chuirp,
 Thig ort fállinne tuigs' is réasoin;
 Thig dio-cuimhne, thig bái,
 Thig diobhonas d' a,
 Thig mío-loinn do chairde fén ort.

Aois ghreannach, bhoc thruadh,
 'S miosa sealladh is tuar,
 Mhaol-sgallach, gun ghruag, gun déadach:
 Roc-aodannach cruaigh,

Preasach, craicneach, lom, suar,
 Crubach, crottach, gun ghluasad céime;
 Us' a loghair na spioc,
 Bheir na subhailce dhinn,
 Co 's an domhan le 'm binn do shéisidh?
 Aois ghliogach gun cháil,
 'S tu 's miosa no 'm bás;
 'S tu 's tric a rinn tráill do 'n tréan-fhear.

Aois sheachdi lan brón,
 Gun riobhadh, gun spórs,
 Gun toilintinn ri ceol d' a eisdeachd:
 Roib-fhiaságach glas,
 Air dhroch sheafamh-cas,
 Leisg, seottoil, neamhghrad go éiri:
 Cha 'n fhuilig u fuachd,
 'S olc an urr' u 'n cas cruaigh,
 'S e do bhuinnig an tuath' 's an déirce:
 Cha 'n eil neach ort an téir,
 Nach e aidbheil am beóil,
 Gur fada leo beo gun fheim u.

Aois uaine 's olc dreach,
 Or'm is suarrach do theachd,

Cha

Cha 'n eil tuaireisgeul ceart fa'n ghréin ort ;
 U gun mhire, gun mhúirn ;
 U gun spiorad, gun fúrd ;
 For an cruinnich a chuírt cha téid u ;
 Aois chairti 's olc greann ;
 Aois aicceideach mhall ;
 Aois phrabb shuileach dhall gun learsainn ,
 Cais feargach gun fúgh ;
 Lan farmaid is tuú ,
 Ri fear meanmnach bhio 's luthor, gleusta ,

Faire, fair'a dhuin' óig ,
 Cia do bharondos mór ?
 'N i do bharail bhi beo 's nach éag u ?
 Go d' tha 'n saoghal 's an fheoil ,
 Comhaontach na 's leoir ,
 Air do chlaonadh o choir, go h éugcoir ;
 Comh-fhad 's a tha 'n dáil ,
 Thig ort teachdair' a bháis ,
 Na creid facall gur fáistin bhréig e ;
 Bi'dh do ghaird ort gle chruaigh ;
 Tha do námhaid mancuairt ;
 Cha tigh crábhaidh an uaigh an téid u ;

Ach ároch gun tuar,
 Chnoigheach, dhaolagach, fhuar,
 Ann an cairich iad suas leat féin u;
 Chomh-mor 's tha do bheachd,
 Do d' stóir cha teid leat,
 Ach bordain bheag shnait' is leíne;
 'S e cùram is mó,
 Bhi dol dh' iunsaidh a mhóid,
 Go toirt cuntus an cóir, 's an eugcóir,
 For nach seasamh do ní,
 Dhuit aon dad do t fhíoch;
 'S e 's cuis eagail bhi 'm príoson eiginn,

The Marquis of Montrose's lines upon the
 death of King Charles I.

*G*reat! good! and just! could I but rate
 My griefs, and thy too rigid fate,
 I'd weep the world to such a strain,
 As it should once deluge again. [plies,
 But since thy loud-tongu'd blood demands sup-
 More from Briareus' hands, than Argus' eyes,
 I'll sing thy obsequies with trumpet-sounds,
 And write thy epitaph with blood and wounds.

Translated

Translated extempore into Galic. By —.

A Thi mhóir, mhaith, cheart!
 Nach b' urra mise luach,
 Do bhróna féin,
 'S mo dhana géur an-truaghs',
 An soaghal ghuilinn
 Le caoi, 's le tuiribh cruaigh,
 'S a dh' ath-tharraiginn tuil
 Thar mullach bheann, is chruach:
 Ach o 's mo tha teang'
 Ard-fhaclach t' fhal' ag sgairt,
 Air laimhin Bhriarius,
 No suilin Arguis thais,
 Caismeachd t' fhalaire seinnim
 Le fuaimnich stoc,
 Scriobham do mharbhrainn
 Le fuil chreuchd-dhearg na 'n lot.

Lines wrote by the Marquis of Montrose when
 under sentence of death.

LET them bestow on ev'ry airth a limb,
 Then open all my veins, that I may swim
 To

*To thee, my Maker, in that crimson lake;
 Then place my parboil'd head upon a stake;
 Scatter my ashes, straw them in the air:
 Lord, since thou know'st where all those a-
 toms are,
 I'm hopeful thou'l recover all my dust,
 And confident thou'l raise me with the just.*

Translated extempore into Galic. By —.

AIR gach bèneig Cuireadh iad dhiom cnaimh; Mo chuislibh sgaoileadh, iad's go faodainn snamh Do d' ionsaighs', chruth-ai-fhir mhóir, 'S an lochan ró-dhearg lans', 'S mo chean leath-bhruicht Air barr ard-stuib biodh s'ait'; Sgappadh iad mo luath', 'S an aer fhuar na stor: Dhe o tha fios agad For bheil gach dadmonn dhiu,

Tha

Tha me 'n lan-dóchus
 Go tiomasaich u fós m' úir,
 'S a measg do shluagh
 Go 'n tog u suas me d' chuírt.

A passage of Montrose's speech to the parliament, translated extempore into Galic.

By —.

S Ma fagadh Dia mo chorp,
 'N ain-mheadachd chórr,
 'S go 'n gearrt' am mhíle million
 Píosa m' fheoil,
 Ais-leath mo rioghachd,
 Bhi d'a dion 's a chóir ;
 Go 'm b' e mo mhiann,
 Mo roinn am mhiribh beo,
 Air barr gach stiobla,
 'S chroise cian na h Eorp.
 Dh' ain-deoin mío-ruin,
 'S fuil-íotach dian luchd gó,
 Theid m' anam príseil
 Suas gun phian go gloir.

Y

Oran

Oran air aisling a bhruidair duin'-uasul ar-
raid, go roibh tuil ri tighin thairis air sior-
ramachd Earraghaidheal, air son iad a dh'
éiridh, &c. Agus 's e's ainm do'n oran,
an Airce. Air fonn, Tuitir Ile b' ainm do'n
fhear, &c.

Dlaidh dhombh tuitim ann mo chadul,
Chonncas aislig chuir or'm cúram,
Guth 'g am mhosgladh suas go sgairsteil,
Dol air theachdaireachd 'nuair dhúisginn.

'S go d' chaigh me 'm shuain go h órdoil,
Mar ba chóir do 'n h uile criostai,
Chonncas bruadar do dh' ion bócan,
Chuir air bhall-chrith m'fheoil, is m'fhiocla.

Gur he e Brigader Caimbeul,
A mharbhadh an abhar R— S—,
Shummoin mise a rair am chadul,
Do air theachdajreachd 'nuair dh' eirinn.

Dh' earb e rium esin a tighin,
Alastair criodha lean deonach,
Ris an standard sin Ph—T—,
Dh' fhuilgeadh bas ais-leath na cónach.
Fear

Fear Airdsliginis an t-ármunn,
 Tha me 'g rádh, 's cha neach eile,
 'S go d' shiubhaíl u an Eorp, 's an Aisi,
 Fhir th' am chláistinn chaoi na ceile.

Dh' earail an guth labhairt ri'sin,
 A chlisgeadh fíos chuir air saoramh,
 Dheanadh gun fhaillinn deagh árdroch,
 Roi' n tuil ghábháil bha go taosgadh.

'S amhuil so, a labhair mise,
 Gun gne chtuir ris, no thoirft uai,
 Dh' earail mé air go geur, sgairfeil,
 Dol ma 'n teachdaireachd ri luaitheir.
 Agus, 's amhuil so, dubhuit an guth.

A Naoi Chaimbeulaich an aigh,
 Dean Airce dhuit-fein a bhio's pait;
 Sábhail do theughlach go luath,
 Tha an tuil-ruagh a teachd air nais.

Cha ruig i leas a bhi ro mhór;
 'S na biodh i idir beag;
 Ceathair cheud lamhchoille 's a dhá,
 'S biodh i chomhláidir ri creig.

Saor o theughlach Lochnaneala,
 'S cail eile do dh' fhearrabh coire,
 Na leig duin' a 's teach 's an loings',
 A ghabh unsa dh' ionntos R—D—sa.

Poir do gach seorsa 's fearr,
 As gach mear a chinn o d' stoc,
 Thoir cuideriut anns an Aircé,
 Tha muir báite ri teachd ort.

Na gaidheil le 'm b' ainnimh bhi rioghoil,
 Cha 'n eil mio-thlachd againn riu ;
 Ach sibhs' d' am b' abhaist bhi dílis,
 Thoill sibh cíos thoirt dhíbh, 's ar bruthadh.

Tog do d' mhousgaid, 's cuir ort furd,
 Air Airc' tur a dheanamh suas,
 Thig an tuilbheumsa chomhcas,
 'S a thig fras a faoilleach fuar.

Tha diudhultas le guth árd,
 Mar bha fuil Abel 's an spéir,
 Ag uirni, 's ag iolach go h árd,
 Gort is pláigh theachd air gach cré :

Air

Air gach cre a dhearg a lamh,
 Anns na rinneadh oir'ne bhruid ;
 Do chreachadh, do losgadh, 's do dh' fhraig-
 neadh,
 'S cha chall linn marbhadh, ach murt.

Thig so chomhcas ri beimfleamha,
 Scrothaidh e leis gach ni thachras ;
 Gach neach tha go smior na réabal,
 Lomaidh e géur o na clachamh.

Bárcaidh an tuil 'nuair nach saoil u,
 'S maith a dh' fhaoite gur h ann a niu ;
 Tarr leat do dhilse, 's gach caraid,
 'S Barrnacara fag amuidh.

Na tugadh dio-chuimhn' no mousgaid
 Ort, Loudon fhagail an dearmad,
 'S fear eil' a ni 'mach am poire,
 Go ba throiteir gheibh e tearmad.

Thoir dhachaidh Dubhul, is Eain,
 'S gach fear tha dliaghach dhiut teafraig ;
 'S do gach teughlach eile cáraid,
 Go modh-síolaich fhagail beittir.

Na

Na toir neach air bord do d'lefir,
 Ach pór do fhleasgaichibh calma;
 Na leig gne leanla a's teach ort,
 Ach go teachdaireachd do Chalumana.

Ceangail cu, cat, is clach-mhuillinn,
 Ma mhuineal burroil Mhic-Nibheim,
 'S tilg a sios e le neart cudum,
 An craos flugganach na dilionn;

Air neo, ma 's e do thoil fein e,
 Cum agad e go feim fiaich;
 'S biodh e cuideiris a Chàlumana,
 Go 'n cuirt air fàlbh iad nan diais.

Cum ri Sir Donnchadh an caibin;
 'S buin go coir ri Inveraw;
 'S o bhio 's tu pait do dhimh fhrancaich,
 Cum gun taing riu casg am paghaidh.

Ma tharras tú fear Choirechunna,
 Na fág fa chuntart na'n tonn e;
 Thoir air bord a's teach an duin' a'd,
 'S buin ris urramach neamhlompais.

Ma

Ma dh' fhairies tu Caipin Donnchadh,
 Am measg an tromaigh d'a d' righin ;
 D'a t atach ag iarraidh buird ort,
 Ciull le furd a's teach na d' chri e.

Gach aon duin eile do'n teughlach,
 Na bi meobhla siu na d' chriodha,
 Thoir dhoibh teine, leab', is ardoch,
 Deoch, is failte, is moran biaigh.

Tha soigh'deir agus an criostai,
 An aon phearsainn ghrinn 's an Chaipin ;
 'S do phoncamh rioghoil cho'luchdor,
 Chaoi go 'n tuit e air a thappadh.

Tha e cho' modhar ri moigh'din,
 Siofolta, coinneil, gun ghaiseadh ;
 Gun chais', gun raise, gun stroilich,
 Lan do sgoinn ri teh'd a ghaisgjdh ;

Tha e díreach, rioghoil, rúnach,
 Tha e fughuntach gun stró ann ;
 Tha e cuimiseach, glic na ghiulan,
 Flathoil, cuirtell, gun ghne mhórchuis :

Tha

Tha e meinich, iochdor, báigheil,
 Trócaireach, cárdeach, ian athtruais;
 Guineach ri naimhde 's na bláramh,
 Gos an tárradh e fa smachd iad;

A sin, thaisbeineadh e thrócair,
 Do bhochabh fogarrach gach áite,
 'S cha chuireadh e 'n gniomh an t órdó,
 Bha fa 'n fh—d—r na phatent:

Beannachd nochd', is bhochd' sin Mhúideort;
 Beannachd gach dúcha na d' chuiddeachd,
 A bhrigh nach do chuir u le dólas,
 Sean, no óg dhiu chum na h uiddil:

Uime sin, Alastair ghaolaich,
 Gabh an caomhanachs' na t árdroich,
 'S gach aon duin' eile d'a dhaoine,
 Feach dhoibh aoighealachd is cárdeas.

An t eittionn glan, firinneach, bríoghoil,
 Gun mholl, gun ghiomh, gun rusg cathadh;
 Claidhin chomhcruaigh', sgaiteach, rioghoil,
 'S a thairnidh go gniomh le T——,

Cha

Cha'n fheim iad leighis, no urchaisg,
 No'n cuir am purgudair fáile:
 Cho'-faor o chaire na'n troit-fhear',
 'S go d' bheirt' iad a rair le 'm mathair'.

Tighearna-nan-Ard ma thachras,
 E riut, 's e 'g afnachadh didinn,
 Tha e do'n tseofsa gun truaillidh,
 Nach roi' fuar do'n teughlach rioghail.

Thoir dhasan ionad chomhaitneach,
 'S a bhio's agad annsan Aisce;
 Biadh, is aodach, 's moran dighe,
 Giullaichd go h-ainch do-chairde.

Sgibinis go d' ro' 'g a d' shoinneachd,
 Ri griosadh coinneis, 's e 'g gal riut;
 Tearmad no iochd cha do thoille,
 Na bi foill dh'a, thoir dh'a salunn.

Ceangail bolla lín ma mheadhain,
 Bheir pian dh'a's dliaghach d'a chaire;
 'S 'nuair bhio's e do phlubraich currai,
 Slaod leat go h-ullamh a's tigh e.

Cum amach fear Chnocbui,
 'S guidhim ort na leig a bhathagh;
 Ceangail go daingiunn ris (*buoy*),
 Bheir shamh dh'a 'n uighim a chraigheoidh:

'S 'nuair nidhir as an-blas D——ch,
 'S an fhairrg' air a leon, 's air a mhiottadh,
 Spíon a 's teach e, 's thoir dh'a (*cordial*),
 A bheir beo e deis a shliobraich.

Bi'dh tigh Chaladair an dóchus,
 Go leig u air bórd go leir iad;
 O tha 'n cogois teann d'an scróbadh,
 Nach e Déors' an R—— ach Seumas.

Ach coinseonaichim u le h órdo,
 An R—— mhoir d' an coir dhuit géillidh;
 Tilg amach iad uil' air fleódradh,
 'S aircion mór fa chórr a fgeith':

Biodh sin mar phurgudair aca,
 'G an glanadh, 's 'g an carstadh o 'n ótrach;
 Sin, 'nuair scúrar iad o 'm peacadh,
 Thoir go caomh a 's teach air bórd iad.

S—th—ll,

S—th—ll, fear-ain-neart nam bantroch,
 Na 'n díleachdan' fann, 's na'n deorai :
 Iobair suas air altair Neptun,
 Air son a chreachan, 's dhoibhеirt.

An Donullach Ileach an rascal,
 An glagaire fada bóstail :
 Thoir urchair dh'a chum an aigen,
 Go leaba-chadul na 'n fórnán.

Mac-Dheors'-oig go d' thuit é 'm peacá,
 Le impi prasgain, 's le górraich :
 Leig plummadh dh'a chum an áigen,
 'S thoir go grad a 's teach le d' róp e.

Spárr Aisginnis ann an tuba,
 'S fag e fa luidridh an anfaidh ;
 Biodh e 'measg na 'n tonn air uiddil,
 Gos an caíll e chuid do 'n aintheas.

Glac air laimh Ean-ban na Coinnil ;
 Mo dhílsean coiniullach, grádhach :
 Thoir dh'a biadh, is deoch, is coinniull,
 Boll, agus glainne 's a cháibin.

Richardson, grad thilg thar stoc e,
 'S tric a thog dhuinn tosta Th——;
 Ach o 'n shleamhnaich e 'n a chreidimh,
 Ascaoin-eaglais air a mheirleach.

Ma thig a bhan-bhárd na d' lónamh;
 Ostag mhíó-narach an Obain,
 Ceangail achdair r'i do bhrandi,
 Go bi toirt drám do 'n a rónamh:

Ach ma chinnis i na Jonah,
 'S a fluggadh beo le muic-mhara :
 Go meal i a cairstealan fheolain;
 Ach a sgeith air córsa Chana.

Cuir adhaistar ri fear Chruachain ;
 'S le luinnid cuir buarach ma chasamh ;
 Leig futh' a sios go dha chluais e,
 Go glanadh an truaghain pheacaich.

Go toil lium Cailein ghlinn-iudhair,
 B' shearr lium go 'm b' iudhar 's nach b'
 fhearna ;
 O thréig e nador a mhuiinntrioch,
 'S gann a dh' fhaodar cuim thoirt dhásan :

Cuir

Cuir boiseid do dh' ionntos R—— D—— fa,
 Do smior an oir ma theisfmeadhain ;
 'S íobair e Neptune ; (go searbh lium),
 Mar grad aimmich e 'n R—— dliaghach ;

Ach ma dh' aidicheadas e pheacadh,
 (Bhi cur-as d'a R—— 's d'a dhúthaitch),
 Cuir ball chuig' amach mar theachdair' ;
 Spíon a 's teach air barr an tsúigh e.

Inbhreasfragain, am fleasgach,
 Bha e leisg air dad do thrioblaid ;
 Thoir dhasan tummadh le beaddradh ;
 'S a chaoi na toir cead a riobadh.

Eidirghlinn na cum ris párlai ;
 Biodh snamh aige no na biodh :
 Up amach go grad le d' laimh e,
 Thoir dh'a anrath, 's bathadh righin.

Ach ma leaghas tu aithri neamhchealgach,
 Gun dearmaid 'n a ghnúis a soilseadh,
 Thoir dh'a teasraigin, is tearmad,
 Go nach e go dearbh a thoill e.

Mac

Mac phrobhaist Donnchadh an daormunn,
 Tilg amach an craos na mar' e ;
 Na toir dh'a comhthrom, no baoghal,
 A theisfrigeas do 'n daoidh-fhear anam.

Breib amach an truilleach Melbhin,
 Mar go pachta cù go sittig ;
 Na leig róp, no ball, 'n a charamh,
 Air 'm bi dula, sgar, no sgittig..

Lachann-dubh ad Bhail-ea-ghroggan,
 'N do chinn lan croggain do phoinnseon,
 Gun pharlai iummain go stoc e,
 'S tilg 's an bharr-roc e le tuinnseadh :

O chaill e cairdeas gach téire,
 'S gach criostai ríoghoil air thalamh,
 Na toir fairrge ghlas is téar dheth :
 Dean íobra do Ri na mara :

Go ma luai'te ruigeas e 'n grinnioll,
 Ceangail cloch-mhúillinn m' a sgórnán,
 Cut, cat, nathair, agus sionnach,
 Go communq; chummail go póit ris :

Clann-

Clann-chamhrón', agus Clainn-Fhionainn,
 Olaidh go h ionbhainn a mharbh-deoch,
 Bhrath e na cinn-fheunna thlachdor,
 Nach ba tais ri uchd na 'n garbh-chath:

'S cinnteach bi'gh a bhrathair Judas,
 Go h úiseil ann uchd Abr'am,
 Ma 'ta dóchus ag an sgiursfair,
 Anns a chuírt ad a bhi s'abhailt'.

Tighearna na h O—tt—ch b' olc e;
 Cha roibh ann ach poca puinnfeoin;
 Thoir purgaid shaibhir dh' a 'n tfláile,
 Is sgob gun dál a 's teach na d' luing e.

Donnchadh-bui Mac-an-Aba,
 Bha e lag-chuiseach 'n a cháirdeas,
 'S mar a bhitheagh dhuinnne beagan,
 Cha ba leisg linn u 'g a bháthagh :

Ach do thoradh an tseora d' am bheil e,
 'S go 'n ionnsaicht' oilen na b' fhearr dh'a,
 Thoir do 'n uisge shait' a leoir dh'a,
 'S tarraing beo 's teach do 'n Airc' e.

Achachrossain

Achachrossain chiunn a chrostachd,
 Ceangail air bh—d'ris an luing e,
 'S 'nuair bhio's e réicil, 's ag osnaich,
 Slaod a 's teach am poca puinnseoin :

Ach mar sguir e sin d'a chrostachd,
 'S mar a hól e tosta Thearlaich ;
 Sparr go daingiunn ann am poc e,
 'S tilg amach thar stoc am meirleach.

Caiptin Dhonnchadh Mac-a-Phiocair,
 Na fag am measg na 'm barr-roc e ;
 Tumm go ciuin go ait' a chross' e,
 'S thoir a chlisgeadh 's teach air sgroig e.

Achamhuillinn tilg 's an fheammainn,
 Go deanamh do Neptun kealpa ;
 'S mar fluig e na gheibh an ts'aile,
 Sior chum ris an dáifhear (kelty).

Mar sin, agus Noble gocach,
 Am poca-croite bhio's ag Júdas ;
 Go toil le d' chairdibh a phláigh ad,
 Leig fa sháil' e, le far-sgiúrsadh.

Ma chi u 'n rioghalach diamhair,
 'S e fiireach go cian an uachdar,
 M' a 's sgairteas e Dia 's R—— S——,
 Spón le teimeadh a 's teach air ghruaig e.

Leigim fa bhienne do mhór thrócair,
 Gach cré tha beó ann do dhúthaich ;
 Ach cuimhnich fag 's an chommunn rónach,
 Gach reubal Deórsach nach tiunntaigh.

Gabhfa ma thimchiull do ghnobhaich,
 Gun mhaill, gun choi'-earbs', gun fháillin ;
 'S mar a dh' fháin am Br—d—r,
 Air ciunn na dile dean Airce.

Gheibh u cúirt is morán cliudha,
 'S bi'dh tu buidheach air a dheireadh ;
 Faidh, iarrann, tearr, 's baill o ghallamh,
 'S dean Airc' do dharach Loch-seile.

A a Moladh

Moladh a Chaimbeulaich dhuibh.

Go beag orts' an Caimbeulach dubh,
Gar toil liums' an Caimbeulach dubh ;
Biodh e dubh, no geal, no grísfhionn,
Grágh mo chrioghas' an Caimbeulach dubh.

Go h inisgeach air an tseórs' u,
Na 'm b' aithne dhomsa do phórsa,
Chuirinn moran sios do 'n dóibheirt,
'N an dubh dhlóintibh fótusach, tiugh.

Suile coirpt' bh' ann an droch cruth,
Am fuair oilbheim do 'n fhear gheal-dhubh,
Do 'n dream oirdheirc 's foirmeile fuil :
'S duilich tolg a chuir 'n a chruaigh stuth.

'S tric le madai bhi ri dealunn,
Ann oiche rot' ris an ghealaich ;
B' ionann sin, 's eisfeachd t ealain,
Air cliu geal a Chaimbeulaich dhuibh.

'S cia mar fuair u dh' aodann no gnu's,
Caineadh uasail gun mhodh, gun tlus ?

Fhior

Fhior dhearc-luachirach chinnich a lus :

Ma t'aoir bhacaich tacam u bhruic.

Sgiursaidh me go 'm bi u marbh u;

Cha bhi a ch mo theang' do dh'arm riut;

A rag-meirlich, bhradaich a gharbhlaid,

'S iom gharbh-mhart dh'fheann u le

chuirc.

Do 'n tsiol chruithn eachd chuireadh go tiugh;

Cha b' e 'n fhídeag, no 'n coirce dubh,

Ach por príseil, 's ro sgaoilteach cur,

Feadh gach rioghachd air tir, 's air muir;

Lomalan brighe o bharr g' a bhun;

Feach a rís e ma 'n dit u luibh.

Gur iongadach lium a dhuinne,

Mar roibh meirin ort air tuineadh,

Ciod man do bhuin u do 'n urr' ad;

Curaidh ullamh, 's cuiraidseach ful !

Dream na 'n geurlan go reubadh cuisp,

Cruaigh 'g a feachainn air beulamh trup;

'S maith, 's is gleust' iad go bualadh phluc,

'N am retréata dh' éibheach le stuirt.

Cha bhreac brean-lóin idir Cailen,
 Ach do dh' fhion-fhuil aird Mhic-Cailen :
 Teughlach úiseil Iarla-Bhealaich ;
 'S buaghach caithrim ri uchd an truid !

'S cinteach thiotadh gheibh u do mhurt,
 Ma t aoir chiottaich, mhiosguinich churt :
 Go do dh' idridh go roibh ort stuirt,
 Bi'dh a bhiodag riddleadh do chuirp.

Claigiunn gun inchinn, gun mheadrach,
 Ann faodadh na h iolairion niodadh :
 Cia mar fuair u ghnúis do sgiadar,
 Ghluafad idir an ionad puirt ?

Eisg bhochd, clearbach seargaidh me tur,
 Do theanga chealgach a clearbaire dhuibh,
 Rinn an tsearbhag gun chair' amuigh :
 As'd a dh' earbainn cealgaireachd cruigh.

Cha bhiorrachdaire go d' bhiodh fearg air,
 Do 'n d' rinn us' a dhuin' an tsearbhag ;
 Ach óg faighidneach gun earraghloir ;
 Lan do dh' fear-ghuiomh, dhearbh e le
 ghuaín.

Bha

Bha u mio-mho'oil a toirt dh'a guth ;
 Crág a chobhair go mágradh gruth :
 Leobas odhar a ghlaimeadh suth,
 Deis dh'a leughadh, 's e rith na shruth.

Cha ba bheudagan go tabbaid,
 Ach fior leoghann stolda, staideil,
 Do 'n d' rinn us' an t oran prabach ;
 Ach fior ghaisgeah ; 's am blar 'g a chur.

Sparram cintceah ort a glas-ghoib ;
 Losgadh peircill, corcadh, is cuip,
 Air son ascaoin caclach do bhuis ;
 B' fhearr go 'm bithinns' fagasg dhuit :
 Go do bhiodh tu caineadh gháidheal,
 Anns gach fiorramachd a dh' áirinn,
 Seachainn muinntir Earraghaidheal,
 'S gun a Cheolrai fabharrach dhuit.

'S mairg a dh' éiridh ri siol an tuirc,
 Gasraidh ghléusta nach éaradh cluich ;
 Cha ba bhéus dhoibh bhi ris a mhurt,
 Ach cath tréun, is comh-throm r' an uchd'.

Gó beag ortsa mile cuairt e,
 'S ioma sonn aigionntach uallach,

Eidir

Eidir Afainn, 's Cluaigh-nan-luath-long,
A 's trom luagh air Caimbeulach dubh.

Suil na seoca, 's ro bhochoil cur,
An ceann ró bhinn nam bachlag dubh ;
Cha b' i fróg-shuil, rógair' a chruigh ;
Fior fhiobh feodair orr' ann a ful.

'S geal 's a 's dearg do leac, is t aogasg,
Go dubhuit iad peirciull caol riut ;
Cha b' ionann as fligeas-gaoisneach,
'S fiasag pit-laoigh air nach bheil tiugh.

'S go reachadh tu 's na spéiribh,
'G airb Caimbeulaich a dh' éisgeadh,
Tuiteadh tusa mar a bhéisteag,
'N a t ionad féin am buachar mairt ;
Esin ag eiri suas le sgairt ;
Us' a bhrcinen magaran cac ;
Esin ghlé-ghlan lomlan do thlachd ;
Us' a dhéistinn 's muig ort air at,
Mar ba bhéus do dhoran no chat.

Aodann graineig, tarr-aodann tuirc ;
Com a chnaimh-fhi'ch, 's nador na music ;

Beul

Beul mhic-lamhaich, 's faileadh a bhruic;

Spága clarach; sailibh na 'n cusp' ;

Casa curra, uchd a ghiomaich;

Suile liunnach, sgamalach fliuch.

Do dh' oirlichibh aori bardoil,

Tomhaisim o d' bhathais, go d' sháil u;

'S feannam do leathar a thráill diot,

Chiunn u cháineadh a Chaimbeulaich
dhuibh.

Cha 'n fhear sgippi us' ach fior ghluiig;

'S beirt gun teagabh bi'dh tu fa bhruid;

T iasag failidh, t fhalt, is do ruisg;

Tuitidh t fhiocla, 's falbhaidh do thuigs':

'S cosail nach b' aithne dhuit mise,

'Nuair a bha me so gun fhios dhuit;

Na 'm b' eol, cha ghlacadh tu mhisneach,

Róinne riobbadh as an fhear dhubbh.

Craimhaidh t ingne 's maise do chuirp;

Teirgidh t insgin; seargaidh do chuid:

Dean cruaigh aithri a chaoi ma 'n luigh,

Chiunn a cháineadh a Chaimbeulaich dhuibh.

Comb-radh, mar go b' ann eider caraid agus namhaid an Uisgebhetha.

Caraid. **M**O ghaol an lasgaire spraoil,
 Fear na'n gorm-shuile maiseach,
 Chuireadh foirm fa na macamh,
 'Nuair a thachradh iad ris :
 'Nuair chruinnichidh do chóisir,
 Cha b' i chuilm gun a chó'-radh ;
 Gheibhte rainn agus órain,
 'S iomad stóiri na measg :
 Gille beaddarrach, súgach,
 Tha na chleasaiche lúthor ;
 'S ro-mhaith bhreabhadh an t úrlar,
 Agus tiunntadh go brisg ;
 'S e dhamhsadh go h uallach,
 Go h aucaideach, guanach ;
 Gun sealltainn air truailleachd,
 Ach uaisl' agus meas.

Namhaid. 'S maирg a dheanadh an t óran,
 'S nach deanadh air chóir e ;

Gun

Gun bhi moladh an doi-fhir, snidh dhamaidh
 Bha na rógaíre tric :
 Fear a sheargadh an conach, dh-ibh dhamaidh
 Thiunntadh mionach na 'n sporan ob-nis 'idh
 Dh' fhágadh lean'ba air aimh-bheirt, ann
 Ann an caraid 's an drip :
 An struthaire dio-bhuan, do chuid iad
 Tha go brosgolach, briagach ;
 Fear crosta mi-chiallach,
 Gun riaghailt, gun mheas :
 Call mor tha gun bhuinnig,
 Ann sólas ro dhiom-buain ;
 'S fear stórais a 's urra,
 Bhi cummontas ris.

Car. Mhic toisich, m'hic bracha,
 Fhir chomhraig na 'n gaisgeach,
 Chuireadh bóilich 's na claignibh,
 Chuireadh casabh air chrith :
 Ba tu cleochda na h aittibh,
 'N aghaidh rót' agus sneachda,
 Dheanadh notion do fhrasamh,
 'S chuireadh seachad an cith :

B b

Dheanadh

Dheanadh dána fear faideolt' ;
 Dheanadh lag am fear neartor ;
 Dheanadh dai-fhear do'n bheirteach,
 Dh' ain-deoin beirtis a chruigh ;
 Ann ceart aghaidh na th' aca,
 Do mhúirn, no mheoghaill, no mhacnas,
 'S tu roighin a 's tainich,
 Do chúis mhacnais air bioth.

Namb. A dhuin' ! an cuall u' no fac' u'
 Riabh ni 's miosa chuis mhacnais,
 Na bhi 'n a d' shíneadh 's na claisibh,
 Gun chlaisteachd, gun rith ?
 Air do mhúchadh le daorach ;
 'G a do ghiulan ag daoine,
 'N a d' chúis bhúrd ag an tsaoighal,
 For nach faodar a chleath :
 'S e bhi 'g coinneachadh Ratti,
 Ni do lomadh ma d' bheirteas ;
 Luchd a chommuinn, 's a chaidribh,
 Rinn e 'n creachadh gun fhios :
 'S i ciall-sguir a bhio's aca,
 Bhi ri buillibh, 's ri crappabh ;

Go

Go 'm bi full air an claignibh,
'S bi'dh am battacha brist.

Car. Mo ghaol an lasgaire suairce,
Chleachd bhi 'n cайдribh na 'n uaislibh;
'S lionar tlachd, is deagh bhuaigh,
Ata fuaite ri d' chríos:
Biorach, gorm-shuileach, meallach,
Beachdoil, colgarra, fallain,
Laidir, caoin, air deagh tharraing
Go fógra gaillinn a chuirp;
For an cruinnich do phaistibh,
Go 'm bi mír' ann is márran,
Augus iomad ceolgáire;
'S iad neamhchraite ma 'n cuid;
Bheir e 'n t umbi go sólas;
Ni e glic am fear górrach;
Ni e suntach fear brónach;
'S ni e górrach fear glic.

Namb. 'M b' e sin roighin na 'm macabh,
Bhi gun fhragharc, gun chlaisteachd;
'Nuair ba mhiann leó dol dhachaidh,
'S e ni thachras ni a 's mios';

Gur e 'n ceann a 's treas cas dhoibh,
 Lomlan mheall, agus chrappa ;
 Gach aon bhall go 'm bi aca,
 Gaid a neart uath' gun fhios ;
 Iad na 'n taffaisg gun toinisg ;
 Iad a labhairt an donuis ;
 Iad ro lamhach go conus,
 'S nach urr' iad cuir leis :
 Bi'dh an n aoidnibh 'g an scróbadh,
 Bi'dh an aodach 'n a shróicibh ;
 Cha 'n fhaod iad bhi stolda,
 'S iad an comhnái air mhisg.

Car. Nach boidheach a spórs,
 Bhi suidhe ma bhordabh,
 Le cuideachda chóir,
 Bhio's an téir an digh !
 Bi'dh mo bhottul air sgórnán,
 Ri toirt cop air mo stópan ;
 Nach toirtteil an ceol lium
 An crónan, 's an gliogg !
 Go 'm bi fear air an daoraich ;
 Go 'm bi fear dhiu ri baoireadh ;
Go

Go 'm bi fear dhiu ri caoineadh ;
 Nach beag a shaoileadh tu sid !
 Ni e fosgaoilt' fear dionach ;
 Ni e crosta fear ciallach ;
 Ni e tostach fear briarach,
 Ach am blialum nach tuig.

Namb. Nach dona mar spórs,
 Bhi suidhe ma bhórdabh ;
 Na bhi milleadh mo stórois,
 Le górraich gun mheas !
 Le siaraich, 's le stáplaich ;
 Le briath'ra mio-ghnáthaicht' ;
 Ri spearadh, 's ri sáradh
 An Abharsfair dhuibh :
 Bi'dh an donus, 's an dólas,
 Do chonas, 's do choi'-strith ;
 'S do tharraing air dhórnamh,
 Anns an chomhail nach glic :
 Ri fuathas, 's ri sgannuil ;
 Ri gruaidhibh 'g an prannadh,
 Le gruagabh 'g an trarraing
 Le barrachd do 'n mhisg,

Car. Mo ghaol an gille glan éibhinn,
 Dh' fhás go cineadail spéiseil ;
 Dh' fhás go spioradail tréadhach,
 'Nuair a dh' éiridh an driop ;
 Bhiodh do ghillibh ri sólas,
 Iad go mireagach boidheach,
 Iad ag fíreadh na 's leoir,
 'S iad ag ól mar a thig ;
 Iad go h aidhireach fonnor,
 Iad gun athadh, gun lompais ;
 Iad go maith air an rongais,
 'Nuair a b' antlachd an cluich ;
 Cuid d'a fasan air uairibh,
 Duirn, is batt, agus gruagabh,
 Dh' aithn't a dhreach air a spuacabh,
 Go roibh bruaidlein 's an mhisg.

Namb. Tha mhisg deonai 'n a nádor,
 Lomlan mórchuis, is árdain ;
 Lomlan bósád agus spáraig,
 Anns gach cás air an tig ;
 Tha i tuair-shreapach, fiaghaich,
 Tha i murtai 'n a h iarbhail ;

Tha

Tha i dustach, droch-nealach,
 Lan do dh' fiabhras, 's do fhriodh.
 Go 'm bi fear dhiu 'n a shíneadh;
 Go 'm bi fear 'n a chúis-mhíó-loinn;
 Go 'm aithlise líonor;
 'S iad am maoidheadh na 'm pluic':
 Tha i tuarrapach foilleil;
 Iomad uair an droch oilen;
 'S gun do dh' fhuasgladh fa dheireadh,
 Ach 's i ba chaireach a mhisg.

Car. Mo ghaol an cleasaiche lúthor,
 Fear gun cheasad, gun chúna;
 Fear gun cheiltinn air cùineadh,
 'N am bhi dlúthachadh ris:
 Bheireadh tlachd as a mhúigen;
 Dheanadh gealtair do 'n diúmhach;
 Dheanadh dán' am fear diúid,
 Chum a chúis a dhol leis:
 Fear a 's fearr a 's tigh óst' u;
 Fear a 's urbhailteach órain;
 Fear nach fuilgir 'n a ónar,
 Ach a bhóilich 's an driop;

Fear

Fear tha bárranach ceolat ;
 Crioghoil, cárdeach le pógabh ;
 'S a lamh dheas air a phóca ;
 'S sgappadh stóris le misg.

Namb. Achinn-abhair a chonais,
 'S tric a dh' fhaobhaich na sporain ;
 Fhir nach d' fhaolum an onair,
 'S i bhiodh 'g a d' mholadh a bhleid :
 'Nois o 's búanna ro dhaor u,
 Tha ri buaireadh nan daoine,
 Dol mancuairt air an tsaoghal,
 Chum na dh' fhaodas tu ghaid,
 Fear ri aithreachas mór u ;
 Fear ri carraig, 's ri coimhstrith ;
 Fear ri geallam ; 's cha tóram ;
 Thug sid leonadh do d' mheas :
 Ni u 'm pót-fhear 'n a striopoich,
 Ni u striopoich 'n a pót-fhear ;
 'S iomad mile droch comhail
 Tha 'n tóir air a mhisg.

Car. Go b' e thionnsgain, no dh' íntrig,
 Air an ionnstramaid phríosóil,

'S duine gruntoil 'n a intinn,
 Bha go h intinneach glic ;
 Thug o arbhar go siol e ;
 Thug o bhraich, go ni a 's brigheil' ;
 Thug a prais 'n a cheo-liath e
 'Mach roimh chliath na 'n lúb tric ;
 Thug a buiddeal go stóp e ;
 Rinn e 'n tsúsbainte cómhlan ;
 Thogadh slioggach an róta,
 Far fir bhreóite gun sgridd :
 'N donus coinnimh no cómhail,
 No eireacas mó-r-shluagh ;
 Gun do cheileireadh boidheach,
 Cha bhi sólas na meafg.

Namb. Go b' e thionnsgan an aimlisg,
 'S olc an grunt bha 'n a inchinn,
 'S mor a dhúisg e do dh' arg'maid,
 'S do dhroch sheanchas marr ris ;
 Dheilbh e misg agus daorach ;
 Rinn e breisleach 's an tfaoghal ;
 B' fhearr nach beirte go h aois e,
 Ach bás na naoidheachan beag ;

C c

Dhúisg

Dhúisg e triobblaid is coimh-strith ;
 Rúisg e bioddag' an dornámh ;
 Chuir e piobar fa 'n deobhnachd,
 'Nuair a thoisich a mhisg :
 Cha chúis bhuinnig a leanbhainn ;
 Ach cúis ghuil agus fhalamhaich ;
 'S a chaoi cha 'n urr' u 'g a sheanchas,
 Cia mar dh' fhalbh do chuid leis.

A GLOS.

A G L O S S A R Y ; explaining, in English, all the words that seemed difficult in the preceeding work.

A

A *Maladh*, interweaving, intermixing, or interspersing.

Aisling, a dream.

Aisling-chonnain, a libidinous dream.

Arral, a bairnly pride, self-conceit.

Ainnir, a female beauty.

Ainnis, poverty, want.

Aineamh, a blemish.

Aineamhach, blemished, maimed, lame.

Anart, haughtiness, presumption.

Anartach, being presumptuous, or of a saucy, affected carriage.

Anfadhb, the rolling of the sea, a tempest, a storm.

Anfadhbach, tempestuous, stormy, &c.

Aoigheil, mild, affable, courteous ; also hospitable.

Aoighealachd, mildness, affability, courteousness ; also hospitality.

Anam-fais, a vegetative soul.

Arcuinn, a cow's udder.

Arsai, old, overaged.

Ain-fheoil, corrupted flesh.

Ainbi, extraordinary, inconsistent.

Aingealta, perverse, peevish, froward, fretful.

Aigionntach, greatness of mind, magnificent, spirituous.

B

Baggonta, tight, compact ; also vigorous, lively.

Ballag, a shell of an egg, &c. ; also a spruce neat little woman.

Beolum, a scold ; also ridicule.

Brisg, brittle ; also quick, lively.

Briosg-ghloir, a quick short accent; also a gabble or prattle.

Briosg-ghloireach, a shortness of accent; also having a prattling, chattering disposition.

Barracaideach, proud, saucy; also overloquacious.

Bréun, putrified, rotten.

Bréine, putrefaction, rotteness.

Breun-laoghrach, rotten-toe'd.

Báirich, bellowing, roaring.

Bururus, a warbling purring noise.

Brúshaiste, bread or meal soaked in the fat of broth.

Baideil, the tops of hills, castles, and sails, &c.

Bachoil, of, or belonging to Bachus.

Biui, a strong able man, worthy of a great character; also a formidable enemy.

Beic, a roar, a cry.

Béicil, roaring, crying, yelling.

Buiren, no *Buirich*, belowing.

Biogoil, vigorous, lively; also neat, small, minute.

Brisc-gheal, limpid.

Buair, a herd of cows, &c.

Boiriche, a bank, or rising ground.

Bairneach, a limpet.

Bliaghna-chórr, no *Leim*, a leap-year.

Beinnfiont, a certain mountain in the country of Ardnomorechan.

Bélmheilliridh, flattery, fawning, soothing.

Braccuirneach, no *Braccach*, of a grayish, badger colour.

Broggonta, brisk, cocking, forward.

Bundaiste, grassum.

Brack-shuileach, blear-eye'd.

Bochol, lofty, ostentatious; also vigorous and nimble.

C

A cheolraidh, the muses.

Ceumtuislidh, a stumbling-block.

Clio, one of the nine muses.

Calin, a maiden.

Calliope,

Cailliope, one of the nine muses.

Gearcall, a hoop, a circle.

Gearcalach, circulary, curled.

Coinniullach, flexible, pliable.

Conn, regulator.

Craimhinn, a cancer.

Comaradh, aid, assistance, help.

Gruinniag; a well favoured young woman, of a round make.

Caineal, cinnamon.

Craos, gluttony.

Cruachan, a mountain in Upper-Lorn.

Camparach, haughty, fritish, proud, peevish.

Gearbach, awkward, imperfect, unhandy, lame.

Cullach, an eunuch; also a he sow.

Cailidair, snot, phlegm, or any kind of matter that gathers about the eyes or nose.

Gaisfreag, wrinkle.

Gaisfreagach, wrinkled, or creased.

Cochull, a husk; also any kind of a wrapper or covering, especially such

as are made of any kind of skin.

Giobhall, the jaw-bone.

Ceal, the place in a vessel wherein the mast stands; also forgetfulness, stupidity.

Cnottag, no *Crottag*, a device for knocking barley in; also a bunch-backed woman.

Cuile, a vein.

Cuislinne-sniomhain, the twisted winding veins of trees.

Ceim, a step.

Ceimeadh, stepping.

Coimh-sheirm, a concert.

Clialú (among pipers), is that division of a pipe-spring, so called, because the nine fingers are at once in the quickest motion playing it.

Crioschomhchulluinn, the herb my lady's belt.

Camblach, a navy.

Ciuchran, a childish, melodious, faint sound.

Cupan, a cup.

Crannag, the round top of a mast; also a pulpit.

Cóisir, a choir; also the best part of company.

Cuan-

Cuan-choire, a sea glen, a gulph.

Cath-chirth, no Crith-chath, is a fit of trembling occasioned by eagerness, and being hindered from fighting and revenge.

Confadh, rage, madness, eagerness.

Casgradh, cutting down, devouring.

Caismeachd, an alarm by sound of trumpet, &c.

Clia, no *Cliath*, (among pipers), all the nine fingers.

Guisle-chiuit, a musical vein.

Cluaran, a sort of gowan

Cir-mheala, a honey-comb.

Geir-chuachag, a little cup pasted with bees wax.

Calg, very strong hair, &c. also the point of any thing.

Cloch-iuil, a loadstone.

Cuallach, the herding or attending of cattle.

Craobh-sheanchais, a genealogical-tree.

Crúisgen a lamp.

D

Doire, tuft, or bush of trees.

Diombas, lasciviousness.

Dubhfhailceach, a vicious man, or woman.

Dreigeiseach, peevish, easy angered.

Deoch-thunta, decanted drink.

Dúldachd, dark sulky weather; but most commonly applied to winter, and the beginning of spring.

Dril, a drop, small globules of dew, &c.

Dubb, black; also an eclipse.

Déreach, an exquisite loud report; also a dull pain in the body.

Dúr, stubborn, impregnable, sulky.

Dinsair, ginger.

Dioggladh, fucking close.

Dallag, a mole; also a blow on the cheek.

Doiddeach, bulky.

Durradha, gloomy, sullen, sulky; also robust.

Dannarra, bold, resolute, undaunted.

Dearrasan, the noise made by a banner, &c. when displayed in the wind, or by flesh, hair, &c. when thrown into the fire.

Euterpe,

E

Euterpe, one of the nine muses.

Euggurra, exact, precise.

Erato, one of the nine muses.

Elebor, a kind of snuff that occasions much sneezing.

Eallach, a burthen; also cattle.

Eanbúchainn, a melodious sea-fowl.

Eisg, a satyrist, a censorious nipping poet.

F

Falt-doiddeach, short bushy hair.

Fairgan, a word of admiration.

Fathrom, noise.

Phænix, a rare fowl.

Foithlidh, acting imperfectly, in a hurry.

Fairche, a beetle or hammer.

Faircheadh, beating with a hammer, &c.

Faiche, a walking-green, a street.

Faiche-bboul, a bowling-green.

Fionn-mheug, the thickest, and best sort of whey.

Feuda-coille, the flower of wood-sorrel.

Falluinn, a mantle, or any sort of covering.

Feasgarrain, vespers, or evening-prayers.

Foirne, a brigade.

Foinneachadh, tempering.

Foinnicht, tempered.

Fuidridh, commixing.

Fuidricht, commixed.

Fuar-ghreann, a cold-like aspect.

Fás, empty; also growth.

Fáslaich, vacuities.

Fáine, a ring,

Faineach, annular, or adorned with rings.

Faoisgneadh, the dropping, or bursting forth of any thing out of its bulk, &c.

Feoirnen, a stalk of grass; also a hair.

Frogganta, pert, lively, vived.

Fann, faint, weak, pithless.

Falcaire, a scoffer, a derider; also a practitioner of subtle cunning tricks.

G

Gennni. chaste.

Genmneachd,

Genmneachd, chastity.
Guiliugag, a word of rejoicing; also of admiration.
Gealthuireide, white turrets.
Grian lasda, sun-shining.
Gódach, of a coquettish, giddy carriage.
Gangaideach, narrow, mean, slovenly, surly.
Gearr, short.
Gearr-mhattagan, unshapely, short, swollen feet.
Glib, fleet.
Glib-fhlemin, slippery with fleet.
Geocoil. gluttonous.
Goil, courage.
Gothadh, proneness; a bending or rushing forward.
Griofadh, incensing; also beseeching.
Goggoil, clacking, a shrill noise.
Guccag, a bell or bubble.
Guccagach, covered, or abounding with bells,
 &c.
Gloc-nid, no *Gloic-nid*, a dram in the bed.
Guilig, any kind of sing-

ing resembling that of swans.

Guidan, stratagems, perverse contrivances.

Glocan, a forked stick,
 &c.

Gródhan, a groan, a deep severe sigh.

H

Herpsicore, one of the nine muses.

I

Jupiter, the greatest pagan deity.

Insgineach, vigorous, sprightly, lively.

Iomghaoth, eddy-wind.

Lolach, a loud cry.

Ioc-fhlaingt, cordial, balm, salve.

Iomaçach, butterish, or abounding with butter.

Iſben, a saucer.

Ineolta, neat, tight, conformed to art.

L

Laogb, a calf.

Laoigh a bheoil, the calves of his mouth.

Lurach, gay, neat, amiable, merry.

Lafair-

Lasair-chloch, a carbuncle.
Leath-phairteach, partial.
Leadánach, precise, exact, distinct; also musical.
Leaddurra, elegant, pathetick; also harmonious.
Leaddurrachd, eloquence, pathetickness; also harmoniousness.
Lobhran, a leper.
Loirc-chuag, a deformed foot.
Lubbghort, a field, a meadow.
Láinneach, downy, papous, spungy.
Long-phort, a harbour.
Lóchran, a flambeau, or torch.
Ler, no *Lear*, the sea.
Lurachan, the flower of ramps.
Loim, heavy corn.
Luth, Luther.

M

Menemosene, the goddess, Jupiter's wife.
Melpomene, one of the nine muses.
Malcadh, putrefaction.
Meadrach, metre.
Mórchuis, greatness, ambition, magnanimity.

Mathslogh, a congregation.
Mactalla, the echo.
Mear-bhuillibh, musical notes.
Meacuinn, no *Meacuinch*, sobbing, or sighing, &c.
Maidnen, mattins, or morning-prayers.
Madbanna, meadows.
Mothar, a prodigious high sea; also a loud report.
Meirghe, a banner.
Meang, a defect.
Muigen, a churl, a surly grim fellow.
Neamhchurri, tenacious of beauty.
Niamhinn, pearls.
Niosgaid, a boyle or ulcer.

O

Orbhui, yellow gold.
Orraichion, charms.
Oirfeid, harmony, melody.
Osnach, a carcass, a blast of wind; also a sigh.
Oirpheall, gilt, shining like gold.

D d

Oilbheim,

Gilbheim, offence, back-biting.

P
Prabach, snoty about the eyes.

Poll, dirt, a pond.

Poll-búiridh, the deers rutting pond.

Phuntuinn, exquisite cold, benumming.

Prioblosgadh, a prickling burning, occasioned by being quickly touched with any hot thing; also a twinkling blaze or sparkle.

Paitt, an unnatural lump or bunch upon any body.

Pollag, a hole, a hiding-place.

Plub, a plunge.

R

Róp, a rope.

Rópal, rapsody, vain and idle talk, vapour, vaunting.

Ronnaireachd, slavery, *Ronnaireachd* (among pipers), when the notes seem to be played with wet fingers, &c.

Rodi, old like; also grim.

Rasgaich, a jarring, disagreeing sound.

Rácul, a bitter herb.

Ruaim, an inflammation in the face, denoting anger.

Ruiddeis, frisking.

Rag, stiff, solid, firm; also starch.

Rugga, an old man or woman, &c.

Roccach, wrinkled, creased.

Rochdan, an intangling, perplexing, or intricate place of any kind, such as a thick growth of fentangles, &c.

S

Siolladb, a syllable.

Sté, a foundation.

Stoite, prominent.

Sgallais, disdain, slander.

Sgallaiseach, disdainful, reproachful.

Slamagan, tresses.

Stannart, stint, want.

Stannartachd, stintness, scarceneis.

Stroth, extravagance, lavishness.

Stróthoil, extravagant, lavish, expensive.

Slaodmhearaich (among pipers),

pipers), an awkward and tardy motion of the fingers.

Subhailc, virtue.

Seasg-chorpach, barren.

Soddan, joy, blythness.

Sail-chuspach, mouldiness in the heels.

Soilis, filliness, flattery.

Strotholachd, prodigality, profuseness, riotousness.

Seile, a river in Moydart.

Stuirteil, stately, grave, calm.

Sgolghair, a loud cry, an huzza.

Stadhadh, strutness.

Sothghraghach, amiable, lovely, affectionate.

Stoc, a trumpet. &c.

Sticleadh, cramming, stif- fening.

Staipeal, a cork, a bung.

Spisearnach, smelling of, or abounding with spice.

Sriddeag, a spark, a drop.

Sriddeagach, sparkling, falling in drops.

T *Taom*, a fit of any pas- sion.

Troidh't, a cataplasm or plaster.

Torroichim, sound sleep.

Trileonta, a triling, quivering, quick sound or motion.

Takorra, sturdy, corpulent.

Tururuich, a warbling, purling noise.

Toirleim, dismounting.

Tein'-eibhinn, a bonfire.

Tionsgnadb, a beginning, an onset.

Torrach, pregnant.

Tailceanach, a corpulent, sturdy, shapely man.

U

Urania, one of the nine muses.

Usgruichion, jewels, equipage; also bells on liquor.

Urlar, a floor; also the set, or slow part of a pipe's spring.

Uros, no *Ur-ros*, a bloom.

Urchaid, vexation, confu- sion, &c.

Urchasg, physic.

Uillidh, oil.

Umpaidh, an idiot, a heavy-headed stupid fel- low.

MEARACHD' A CHLOIBHUALAIDH.

Taobb. lin.

- 2. 10. *leagh* 'n a
- 4. 22. 'n a
- 5. 8. *féim*
- 6. 3. *daonnán*
- 5. *tigheabh*
- 7. 8. *chios!*
- 10. *shuilibh*
- 8. 2. *dó d'*
- 6. *ghlasabhdh*
- 20. *Mhle pomone*
- 10. 6. *spéiribh*
- 11. 13. *na 'n*
- 14. 8. *l'g am*
- 20. 23. *an*
- 21. 3. *l'g ar*
- 15. *an cri*
- 18. *deir.*
- 22. 21. *binn-phort*
- 23. 3. *na*
- 26. 1. *an fhoinn*
- 20. 9. *l'gam*
- 28. 13. *oich'*
- 42. 13. *'g a*
- 19. *air am*
- 43. 2. *na 'n*
- 45. 15. *pan*
- 17. *nan*
- 46. 2. *fia'ghruant*
- 47. 6. *trud*
- 19. *uair*
- 50. 12. *Triath*
- 14. *na 'n*
- 51. 3. *uaibh*

Taobb. lin.

- 51. 8. *leagh* 'n ar
- 58. 2. 'g an
- 64. 2. *liont' do*
- 3. *raithneach*
- 76. 3. *tharsta*
- 89. 22. *spéir*
- 90. 8. *dois*
- 10. *luingeas*
- 91. 6. *dh'*
- 93. 10. 'M bi
- 11. *lan-damhach*
- 98. 2. M —
- 102. 10. *Seurlus.*
- 106. 4. *d' an*
- 108. 16. *pan*
- 114. 15. *thaoibh-gheal*
- 131. 12. *dhoibh*
- 133. 9. *na 'n*
- 137. 20. *an*
- 138. 6. *l'g ar*
- 146. 21. *caillibh*
- 22. *smáladh.*
- 152. 22. *gidheadh*
- 158. 14. *uimhleach*
- 167. 4. *mo bhróna*
- 5. *do dbhána*
- 170. 12. *bócaín*
- 175. 1. *fhairesas*
- 179. 4. 's a
- 183. 2. *ionmhuinn*
- 186. 16. *as*
- 200. 18. *phoít'hear*

Do bhrígh nach b' urrainn an t ughdar freasdal do an fháisgen, agus nach b' aithne do na cloi-fheara aon fhacall do an chánoin; ta e nádora ri smuainteachadh nach feadhadh an obair so bi, sior o mhíbearachda. Már sin, ta moran do na faclabh, agus do na poneabb, air am brioglaideachadh, agus air an cur as an ordo: euid eile dhiu air am fágail amuigh go h iomlán. Ach anois, ta a phairt is follasaiche do na h iomraill sin, air an soilleiteachadh amach, mar os ceann.

gen,
oin;
or o
abb,
eile
naift
ach,

1305